

Evaluatieonderzoek materialenkringloop gft- en groenafval

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM
Evaluatieonderzoek
materialenkringloop gft-
en groenafval

Documentbeschrijving

1. *Titel publicatie*
OVAM Evaluatieonderzoek materialenkringloop gft- en groenafval

2. *Verantwoordelijke Uitgever*
3. *Wettelijk Depot nummer*

4. *Aantal bladzijden*
108
5. *Aantal tabellen en figuren*
38 tabellen en 54 figuren

6. *Prijs**
7. *Datum Publicatie*
September 2012

8. *Trefwoorden*
gft-afval, groenafval, thuiscomposter, kringlooptuinieren, voedselverspilling, materialenkringloop, afvalophaling, afvalstromen, segmentatie, vervolgstudie

9. *Samenvatting*
Deze studie omvat een kwantitatieve analyse en evaluatie van de materialenkringloop van gft- en groenafval in Vlaanderen. In 2006 werd eenzelfde bevraging uitgevoerd. In dit rapport worden de huidige resultaten vergeleken met de studie van 2006.

10. *Begeleidingsgroep en/of auteur*
M.A.S. – Market analysis and synthesis
Anita Claes
Joris Smet

11. *Contactperso(o)n(en)*
Kathleen Schelfhout

12. *Andere titels over dit onderwerp*

Gegevens uit dit document mag u overnemen mits duidelijke bronvermelding.

De meeste OVAM-publicaties kunt u raadplegen en/of downloaden op de OVAM-website: <http://www.ovam.be>

Inhoudstafel

1	Inleiding	7
2	Methodologie	9
2.1	Fase 1: voorbereiding onderzoek	9
2.1.1	Vragenlijst	9
2.1.2	Theoretische steekproef: trekking, samenstelling en grootte	10
2.1.3	Selectie en recrutering interviewers	13
2.2	Fase 2: Organisatie / afname enquêtes	14
2.2.1	Briefing interviewers	14
2.2.2	Effectieve afname interviews	15
2.2.3	Opvolging en controle afname interviews en interviewers	17
2.2.4	Medewerking aan het onderzoek – responsgraad	18
2.2.5	Gerealiseerde steekproef	21
2.3	Fase 3: Verwerking van de enquêtes en analyse van de resultaten	24
2.3.1	Datacleaning en controle van de coherentie	24
2.3.2	Codering	25
2.3.3	Descriptieve kwantitatieve analyse aan de hand van univariate en bivariate analyses	25
2.3.4	Multivariate analyses: advanced statistics en segmentatie-analyse op basis van attitude en houdingen	26
2.4	Fase 4: Rapportering	27
2.4.1	Feedback en interimrapporteringen	27
2.4.2	Tabellenrapport	27
2.4.3	Kwalitatieve verwerking en eindrapport	28
3	Resultaten	29
3.1	Karakterisatie van woning en tuin	29
3.1.1	Eigenaar of huurder – type woning	29
3.1.2	Aanwezigheid en grootte van de tuin	30
3.2	Bestemming keukenafval en groenafval	36
3.3	Voedselverliezen	39
3.3.1	Mate van voedselverliezen	39
3.3.2	Redenen van voedselverliezen	40
3.4	Kringlooptuinieren	42
3.4.1	Tuinbeheer volgens de kringloopprincipes	42
3.4.2	Profilering van de tuinbezitter	51
3.5	Thuiscomposter	55
3.5.1	Aantal thuiscomposteers	55
3.5.2	Aandeel groen- en keukenafval met bestemming thuiscomposter	57
3.5.3	Methode van thuiscomposter	60
3.5.4	Problemen bij thuiscomposter	66
3.5.5	Bestemming van de compost	66
3.5.6	Aantal jaren thuiscomposter	67
3.5.7	Motieven van thuiscomposter	67
3.5.8	Starten met thuiscomposter	69
3.5.9	Niet starten met thuiscomposter	70
3.5.10	Compostmeester en composteersysteem	71
3.6	Huis-aan-huisophaling gft-/groenafval	74
3.6.1	Kennis van de huis-aan-huisinzameling gft-/groenafval	74
3.6.2	Huis-aan-huisinzameling gft afval	75
3.6.3	Huis-aan-huisinzameling groenafval	76
3.6.4	Inzameling groenafval containerpark	77
3.7	Communicatie	81
3.8	Segmentatie-analyse	84
3.8.1	Segmentatie naar de attitude t.o.v. sorteren	84

3.8.2	Beschrijving van de gevonden groepen	86
3.8.3	Segmentatie naar de attitude t.o.v. afvalpreventie	91
3.8.4	Beschrijving van de gevonden groepen	93
4	Samenvatting en besluiten	95
5	Bijlagen	99
5.1	Segmentatieanalyse: factor- en clusteranalyse	99
5.1.1	Segmentatie naar de attitude t.o.v. sorteren (factor- en clusteranalyse)	99
5.1.2	Segmentatie naar de attitude t.o.v. afvalpreventie (factor- en clusteranalyse)	99
5.1.3	Clusteranalyse	101
5.1.4	Beschrijving van de gevonden groepen	102
Bijlage 1:	Lijst van tabellen	105
Bijlage 2:	Lijst van figuren	107

1 Inleiding

In het kader van het opstellen van een nieuw Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen en in meer bepaald het vastleggen van nieuwe taakstellingen voor preventie van gft- en groenafval werd in 2006 een preventie-evaluatieonderzoek uitgevoerd – middels een bevraging bij 500 Vlaamse gezinnen - om na te gaan welke de situatie was inzake preventie van gft- en groenafval.

Op basis van de resultaten van deze studie werden taakstellingen voor verdere preventie (o.m. naar thuiscomposteren, kringlooptuinieren, mulchen,) geformuleerd (met onderscheid naar gft- of groengemeente).

Om het huidige beleid inzake preventie van gft- en groenafval te kunnen evalueren en bij te sturen, lijkt het de OVAM nuttig de huidige situatie m.b.t. het sorteren, het thuiscomposteren en de selectieve inzameling van deze afvalstoffen te bekijken.

Deze evaluatie dient wederom te gebeuren middels een bevraging van 500 Vlaamse gezinnen.

De doelstellingen van deze opdracht – vergelijkbaar met die van de studie van 2006 – kunnen als volgt worden samengevat:

- nagaan via face-to-face enquêtes hoeveel burgers actief aan preventie (en hergebruik - kringlooptechnieken) van gft- en groenafval doen (gelinkt aan de regio : gft-, groenregio) (landelijk en stedelijk) (inzamelrecipiënten voor huis-aan-huisinzameling en al dan niet gebruik van diftar);
- de resultaten van deze enquête vergelijken met de resultaten van het preventie-evaluatieonderzoek van 2006;
- nagaan of er verschuivingen en/of evoluties zijn.

In het hierop volgend hoofdstuk wordt de gehanteerde methodologie van het onderzoek uiteengezet. Dit omvat de opmaak van de vragenlijst, de samenstelling en de trekking van de steekproef, de organisatie en het verloop van het veldwerk en de respons.

In het derde en belangrijkste hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek gerapporteerd.

Tenslotte worden de resultaten van dit onderzoek samengevat in een algemeen besluit en beleidsaanbevelingen geformuleerd.

2 Methodologie

De studie is opgebouwd rond vier onderzoeksfasen, te weten:

Fase 1: Voorbereiding van het onderzoek

- optimaliseren en pretesten van de voorliggende vragenlijst (vragenlijst 2006 aangepast door de OVAM)
- steekproeftrekking
- selectie & recrutering interviewers

Fase 2: Organisatie – uitvoering van het veldwerk

- voorbereiding bevraging (o.m. briefing enquêteurs,)
- effectieve bevraging (het afnemen van 500 volledig beantwoorde enquêtes, representatief voor gft-, groen-, en stedelijke regio)
- opvolging en controle enquête - enquêteurs

Fase 3: Verwerking en analyse van de enquête

- codering
- datacleaning
- eerste analyses en technisch rapport
- verdere analyse en segmentatie

Fase 4: Rapportering

2.1 Fase 1: voorbereiding onderzoek

In de “voorbereiding van het onderzoek” werden de volgende werkzaamheden opgenomen:

- optimaliseren en pretesten van de vragenlijst 2006 aangepast door de OVAM
- steekproeftrekking
- selectie & recrutering interviewers

2.1.1 Vragenlijst

De vragenlijst die voor de onderliggende studie werd uitgewerkt, betreft een aangepaste versie van de vragenlijst 2006. De aanpassingen houden in dat enerzijds de bevraging voor KGA en AEEA niet meer werd opgenomen en anderzijds een aantal nieuwe vragen aan de vragenlijst werden toegevoegd.

De structuur van de vragenlijst ziet er uit als volgt:

- Inleidend gedeelte
- Karakterisatie van woning en tuin
- Bestemming keukenafval, groenafval
- Kringlooptuinieren
- Segmentatie – profilering 1
- Thuiscomposter
- Segmentatie – profilering 2
- Huis-aan-huisophaling

- Communicatie
- Socio-demografisch profiel

Deze vragenlijst werd in overleg met M.A.S. verder geoptimaliseerd en uitgetest. Deze pre-testing had tot doel na te gaan in welke mate de vragenlijst duidelijk en eenduidig is enerzijds, en om te evalueren in welke mate de antwoorden eenduidig kunnen geïnterpreteerd worden anderzijds.

In dit vooronderzoek werd de vragenlijst afgenomen alsof het een echte enquête zou zijn en werd deze vragenlijst daarna met de respondent besproken. Bijzondere aandacht gaat uit naar de gewijzigde vragen én de volledig nieuwe vragen.

Er werden in totaal 10 proefenquêtes afgenomen, met het volgende resultaat:

- het werken met een antwoordkaart is voor bepaalde vragen aangewezen (bijv. wanneer naar een inschatting van percentages wordt gevraagd is het belangrijk voor de respondent om te weten wat 100% is);
- een aantal (nieuwe) vragen (ten opzichte van 2006) worden moeilijk begrepen en kunnen dubbelzinnig worden geïnterpreteerd;
- aanpassingen in de volgorde van de vragen kan de vragenlijst een meer logische structuur geven;
- de duurtijd van de interviews overschrijdt ruimschoots deze die werd vooropgesteld (m.n. 20 min.).

De resultaten van dit vooronderzoek werden aan de stuurgroep gerapporteerd waarbij tegelijkertijd een voorstel van nieuwe, aangepaste vragenlijst werd voorgelegd. Na bespreking werd de vragenlijst gefinaliseerd, gevalideerd en geprogrammeerd.

In bijlage is de vragenlijst opgenomen.

Hoewel de gemiddelde tijdsduur van het interview (na aanpassingen en validatie) werd geschat op 20-25 minuten, bedroeg de gemiddelde netto-interviewtijd in realiteit 30 tot 35 minuten. Dit bleek zowel uit de debriefing van de enquêteurs als uit de tijdsregistratie op de laptops.

De vragenlijst werd geprogrammeerd aan de hand van het softwareprogramma Limesurvey. Dit softwareprogramma waarmee de gegevens tijdens het interview worden ingebracht, is dusdanig geschreven dat het de interviewer doorheen het interview leidt. In geval van conditionele vragen, springt het scherm door naar de volgende te beantwoorden vragen (cfr. rules en routing).

2.1.2 Theoretische steekproef: trekking, samenstelling en grootte

De populatie in dit onderzoek betreft de Vlaamse huishoudens. Uit deze populatie dienden voor de studie vijfhonderd enquêtes gerealiseerd te worden bij de inwoners van 36 voorafgaandelijk geselecteerde steden en gemeenten. Deze selectie van gemeenten is uitgevoerd door het studiebureau WES in het kader van hun studie “Typologie-onderzoek in het kader van een massabalans-analyse-onderzoek, met inbegrip van een sorteeraanlyse van de huisvuilzak in Vlaanderen” in opdracht van de OVAM.

De enquêtes zijn evenredig verspreid zijn over vier verschillende typologieën van steden en gemeenten, zijnde:

- Gft-gemeente met een landelijk kader;
- Gft-gemeente met een stedelijk kader;
- Groen-gemeente met een landelijk kader;
- Groen-gemeente met een stedelijk kader.

In onderstaande tabel wordt de verdeling over deze regio's weergegeven.

	Landelijk		Stedelijk		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
Groenregio	125	50	125	50	250	50
Gft-regio	125	50	125	50	250	50
Totaal	250	100,0	250	100,0	500	10

Tabel 1: Steekproef volgens regio

Er werd door de OVAM een steekproef aangeleverd bestaande uit drieduizend adressen. Uit dit adressenbestand werd door M.A.S. een nieuwe steekproef getrokken van 1 200² personen.

Deze 1 200 steekproefrespondenten ontvingen van de OVAM bij aanvang van het onderzoek allen een introductiebrief met een beknopte toelichting van het onderzoek en de vraag naar medewerking aan de studie. De resterende 1 800 adressen in het bestand werden behandeld als reserveadressen die enkel konden gebruikt worden indien de 1 200 initiële adressen niet voldoende bleken om het aantal vooropgestelde enquêtes in een bepaalde stad of gemeente te halen.

De reserveadressen werden niet bij opstart van het veldwerk aan de enquêteur meegegeven, maar kon pas bekomen worden wanneer alle adressen van de initiële steekproef waren uitgeput.

De steekproefverdeling over de in het onderzoek betrokken gemeenten en het aantal te realiseren enquêtes per gemeente is opgenomen in tabel 2.

¹ Omschrijving gft- en groenregio, gft-gemeente en groengemeente:

- Gft-regio of groenregio : in de gemeenten die tot de gft-regio worden gerekend, dient er tweewekelijkse selectieve huis-aan-huisinzameling te zijn voor plantaardig keukenafval (resten van groenten, fruit, brood, ...) en het gedeelte van het tuinafval dat bestaat uit niet-houtig, fijn materiaal zoals verwelkte bloemen, grasmaaisel en onkruid. Gemeenten waar de gft-afvalfractie niet gescheiden wordt ingezameld, dienen te zorgen voor een selectieve inzameling van groenafval (snoeihout) minstens vier maal per jaar huis-aan-huis, eventueel op afroep, gecombineerd met een selectieve inzameling van alle groenafval op het containerpark. De verdeling van gemeenten op vlak van de gescheiden inzameling van gft-afval versus groenafval is ongelijkmatig over de verschillende Vlaamse provincies.
- Gft-gemeente : een gemeente deel uitmakend van een gft-regio waar het gft-afval via een gescheiden huis-aan-huisinzameling wordt opgehaald overeenkomstig Actie 51 en Actie 58 (minimaal tweewekelijks huis-aan-huis). Het tuinafval wordt selectief ingezameld via het containerpark.
- Groengemeente : gemeente deel uitmakend van een groenregio waar het groenafval (=snoeihout en fijn tuinafval zoals grasmaaisel, bladeren, haagscheersel, ...) gescheiden wordt ingezameld via het containerpark en het snoeihout bijkomend via een huis-aan-huisophaling, minstens vier maal per jaar op afroep. Het gft-afval wordt er niet gescheiden ingezameld. Wel wordt thuiscompostering sterk gestimuleerd.

² In 2006 werd een steekproef van N=1.000 weerhouden, maar rekening houdend met het aantal nodige adressen toen (N=1 281) werd thans geopteerd voor een steekproef van N=1 200.

Gemeente	Adressen totaal	Steekproef	reserveadressen	Te realiseren
Landelijk-groen				
Damme	75	30	45	13
De Haan	75	30	45	12
Hooglede	75	30	45	13
Houthalen-Helchteren	75	30	45	12
Kortemark	75	30	45	13
Wortegem-Petegem	75	30	45	12
Lommel	75	30	45	13
Maldegem	75	30	45	13
Peer	75	30	45	12
Zedelgem	75	30	45	13
Zingem	75	30	45	12
Totaal	825	330	495	138
Stedelijk-groen				
Brugge	75	50	25	21
Harelbeke	75	50	25	21
Lovendegem	75	50	25	21
Mechelen	75	50	25	21
Roeselare	75	50	25	21
Wevelgem	75	50	25	20
Totaal	450	300	150	125
Landelijk-gft				
Geraardsbergen	75	30	45	13
Herzele	75	30	45	12
Kalmthout	75	30	45	13
Lanaken	75	30	45	12
Lokeren	75	30	45	12
Oosterzele	75	30	45	12
Poperinge	75	30	45	13
Sint-Truiden	75	30	45	12
Tienen	75	30	45	13
Totaal	675	270	405	112
Stedelijk-gft				
Genk	300	84	216	35
Antwerpen	150	43	107	18
Beersel	75	22	53	9
Boechout	75	22	53	9
Nijlen	75	21	54	9
Opglabbeek	75	22	53	9
Rumst	75	21	54	9
Schoten	75	22	53	9
Sint-Genesius-Rode	75	21	54	9
Zoersel	75	22	53	9
Totaal	1 050	300	750	125
Totaal	3 000	1 200	1 800	500

Tabel 2: Steekproef volgens gemeente

2.1.3 Selectie en recrutering interviewers

In het onderzoeksproces speelt de interviewer een zeer belangrijke rol. De resultaten van het onderzoek kunnen maar zo goed zijn als de verzamelde data. Daarom gaat bij de selectie en recrutering zeer veel aandacht naar de vaardigheden en kwaliteiten van de interviewers. Zij worden zorgvuldig geselecteerd op basis van de voor dit onderzoek vereiste vaardigheden.

Voor de effectieve afname van face-to-face CAPI-enquêtes hebben wij een beroep gedaan op ons eigen netwerk van enquêteurs.

Kwalificaties

Voor deze opdracht werden enkel betrouwbare en gemotiveerde enquêteurs ingezet die ook over voldoende ervaring en maturiteit beschikten m.b.t. het afnemen van face-to-face CAPI-enquêtes (hetzij verworven bij M.A.S., hetzij elders).

In overgrote meerderheid zijn deze interviewers zelfstandigen met jaren ervaring met face-to-face enquêtes.

Voor de afname van 500 inhome f-t-f-interviews – en rekening houdende met de afnameduur, de moeilijkheidsgraad van het interview, de vooropgestelde onderzoekstermijn (4 weken) – werd een team van 22 enquêteurs ingezet – allen zelfstandigen met jaren ervaring met face-to-face enquêtes (waarvan een aantal ook reeds meegewerkt hebben aan de bevraging 2006).

De inzet van dit aantal enquêteurs (en het aantal te realiseren aantal enquêtes) laat toe om het zogenaamde interviewer-effect (en corresponderende bias) uit te sluiten. Dit laatste (cfr. bias) is het geval mochten er minder enquêteurs ingezet worden (met bijv. vijftig of meer enquêtes per persoon).

Bij de selectie en recrutering van onze interviewers werd inzonderheid toegezien dat zij over de volgende door u opgegeven vaardigheden beschikken:

- perfecte beheersing van het Nederlands, zowel mondeling als schriftelijk;
- basiscomputervaardigheden;
- goede sociale en communicatieve vaardigheden;
- face-to-face interviews.

2.2 Fase 2: Organisatie / afname enquêtes

Binnen deze fase werden de volgende werkzaamheden opgenomen:

- briefing interviewers;
- effectieve afname interviews;
- opvolging en controle enquêtes.

2.2.1 Briefing interviewers

De briefing verliep in meerdere stappen, zijnde:

- 1 de interviewers werden geïnformeerd over het doel van de opdracht; zij kregen uitgebreid richtlijnen betreffende de inhoudelijke aspecten van de vragenlijst;
- 2 de enquêteurs werden gebriefd over de wijze waarop de enquête moest afgenomen worden (praktische richtlijnen). De vragenlijst werd hierbij samen met de enquêteurs gedetailleerd doorgenomen en er was mogelijkheid tot vraagstelling. Op deze wijze zijn misverstanden en verkeerde interpretaties van de vraagstellingen achteraf uitgesloten;
- 3 zij werden gebriefd inzake de contactprocedure met bijzondere aandacht voor het bekomen van een goede respons alsook het invullen van de contactbladen;
- 4 de interviewers ontvingen tevens technische richtlijnen over het gebruik van de draagbare PC (hoe opstarten, welke handelingen stellen bij welke foutmeldingen, hoe afsluiten, ...) alsook over de wijze waarop de data op een veilige manier dienden gecollecteerd, bewaard en doorgestuurd te worden naar het onderzoeksbureau;
- 5 aansluitend hierop werd er geoefend met de vragenlijst en ingebouwde tools.

Tijdens de training werd ook tijd besteed aan het toelichten van de wetgeving ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer voor zover toepasselijk op het afnemen van interviews en het omgaan met persoonsgegevens hierbij verkregen. De interviewers werden hier contractueel gebonden tot het respecteren van deze regels en werden op de hoogte gesteld van de sancties die overtredingen meebrengen.

Op de briefing werd aan iedere enquêteur individueel zijn/haar 'veldwerkplan' toegelicht en met hem/haar doorgenomen.

Ter voorbereiding van de briefing/training wordt steeds door M.A.S. een nota opgemaakt met de voornaamste op te volgen punten, zoals de methode, de timing, de wijze van invullen en opvolgen van de contactenbladen, het contactpunt binnen het onderzoeksbureau¹, de wijze van opleveren, de terugkommomenten, de debriefing, ..., kortom alle punten die behandeld worden op de briefing.

Deze nota wordt aangevuld met de punten/vragen die aan bod komen tijdens de briefing en zullen bij vertrek aan de geselecteerde enquêteurs worden overhandigd.

Op de trainingssessie werd ook nog aan iedere interviewer een identificatiekaart overhandigd met vermelding van opdrachtgever en het onderzoeksbureau. Verder beschikten de enquêteurs ook over een door de opdrachtgever ondertekende legitimatiebrief. In deze brief stond vermeld dat de enquêteur belast is met de afname van enquêtes en het onderzoek enkel wetenschappelijke doeleinden dient en in geen enkel opzicht commercieel is.

Iedere geselecteerde enquêteur was verplicht deel te nemen aan de briefing.

¹ Mochten zich tijdens het werk op het terrein problemen voordoen of heeft men alsnog vragen, dan kan steeds de projectverantwoordelijke binnen het onderzoeksbureau telefonisch gecontacteerd worden – in de briefingnota wordt steeds het telefoonnummer van het bureau (tijdens kantooruren) en het persoonlijk GSM-nummer van de projectverantwoordelijke (buiten kantooruren) genoteerd.

2.2.2 Effectieve afname interviews

CONTACTBLADEN

Enerzijds voor controle en opvolging van de te volgen procedures en anderzijds voor de analyse van de medewerkings- en responsgraad, diende voor elke te contacteren persoon / adres in de steekproef een registratie gedaan te worden via een “contactblad”.

Op dit contactblad moest de interviewer bij iedere contactpoging en per geselecteerde persoon o.m. volgende informatie noteren : datum en tijdstip van contactname, resultaat van contactname, eventuele reden van niet-medewerking, ... (zie voorbeeld in bijlage). Voor elke af te nemen enquête, diende de enquêteur de contactpogingen (zowel telefonisch als rechtstreeks aan huis) bij te houden op het contactblad. Op elk contactblad waren voorafgaandelijk reeds de namen en adressen van de te contacteren respondenten ingevuld.

CONTACTPROCEDURE

Met het oog op een zo optimaal mogelijke aanwending van de adressen diende de werkwijze zo efficiënt mogelijk te zijn, zo weinig mogelijk ‘uitval’ (van adressen) en een zo hoog mogelijke respons te bereiken.

Om die reden werd de volgende aanpak gevolgd.

- 1 Aan de volledige initiële steekproef (1 200 personen) werd een introductiebrief gestuurd (begin februari 2012).
De OVAM nam de opmaak en verzending van de brief op zich. In deze brief werd beknopt opgenomen : de reden van het schrijven (korte en bevattelijke schets van de opzet van het onderzoek), een duiding van de noodzakelijkheid en belang van hun medewerking en tenslotte de mededeling dat zij kortelings zullen gecontacteerd worden door een medewerker/enquêteur om een vragenlijst af te nemen.
- 2 Tijdens de briefing kreeg iedere enquêteur – afhankelijk van het aantal enquêtes dat hij/zij diende te realiseren – een reeks contactenbladen.

De werkwijze waarop de enquêteurs met behulp van de contactbladen de geselecteerde personen benaderden, was als volgt:

- 1 Vooraf telefonische contactname:
De enquêteur kon (maar moest niet) vooreerst op basis van de opgegeven adressen en telefoonnummers² telefonisch een afspraak maken voor afname van de enquête met de persoon in kwestie.
Indien men geen telefonisch contact had, dan diende de reden hiervan genoteerd te worden op het contactblad (bijv. niet aanwezig, fout telefoonnummer, enz.) → tot maximum vier pogingen werden ondernomen om de persoon telefonisch te contacteren.
Indien de persoon in kwestie niet wenste mee te werken, dan werd op het contactblad de reden daarvan genoteerd.
Indien de persoon wel wenste mee te werken werd een afspraak gemaakt, waarbij datum en uur van de afspraak op het contactblad werden genoteerd.
→ Alle telefonische contactpogingen werden genoteerd op het ‘contactblad’
NOOT: Om een betere leeftijdsmix te bekomen dan in 2006 werd als instructie meegegeven de contactnames zo veel mogelijk tijdens de avond te doen.

¹ Exclusief de reserveadressen.

² Het ter beschikking gestelde bestand bevatte enkel de naam en adres van de respondent. De telefoonnummers werden na opzoeking door M.A.S. Aan het bestand toegevoegd.

- 2 Persoonlijke aanbieding op het thuisadres:
De enquêteur mocht zich ook rechtstreeks naar het thuisadres van de respondent begeven (ook indien deze persoon telefonisch niet bereikt kon worden).
Indien de persoon de eerste maal niet thuis was, dan moest men een tweede maal teruggaan. De enquêteur diende zich tot tweemaal toe te begeven naar het respectievelijke adres. Indien de persoon wel thuis was maar weigerde mee te werken, dan werd de reden daarvan genoteerd op het contactblad.
➔ Alle rechtstreekse contactpogingen werden genoteerd op het 'contactblad'
- 3 Initieel werden geen reserveadressen aan de enquêteurs meegegeven. Enkel indien men op basis van de meegegeven adressen op de contactbladen niet het vooropgestelde aantal af te nemen enquêtes kon realiseren, konden reserveadressen worden opgevraagd. Deze personen waren (en werden) echter niet per brief door de OVAM op de hoogte gesteld van het onderzoek.

De te volgen contactprocedures voor de reservelijsten is identiek aan de hierboven beschreven werkwijze.

AFNAME INTERVIEW

De interviewer bood zich, hetzij rechtstreeks hetzij na een telefonische afspraak, bij de respondent thuis aan en nam daar het interview mondeling af.

Alle vragen dienden door de enquêteur letterlijk zoals ze geformuleerd zijn in de vragenlijst¹ voorgelezen te worden. Bij sommige vragen waren ook instructies voor de enquêteur opgenomen, welke uiteraard strikt dienden opgevolgd te worden door de enquêteurs (bijv. aan de respondent een antwoordkaart² overhandigen).

Afhankelijk van de beschikbaarheid en de wens van de geënquêteerden, werden de enquêtes zowel op weekdays als weekend en zowel overdag als tijdens de avonduren afgenomen.

De netto-maximale duur van de enquête was door de opdrachtgever geraamd op 20-25 minuten. Uit de debriefing van onze enquêteurs alsook uit de tijdsregistratie op de laptops, bleek de netto interviewtijd in praktijk 30 tot 35 minuten te zijn. De bruto afnameduur bedroeg dan ook vaak 1u of meer (incl. routevoorbereiding, verplaatsing, onvoorziene omstandigheden, contactname, inleiding, afronding, nabespreking, ...).

De interviews moesten (en werden) afgenomen bij een gezinslid van het adres waarover men beschikte.

Als dank voor de medewerking van de respondent aan het onderzoek kreeg men een brochure over thuiscomposteren³ alsook een zakje met bloemenzaadjes⁴ aangeboden.

DOORLOOPTIJD AFNAME ENQUÊTES

Het veldwerk vond plaats tussen maandag 13 februari en vrijdag 9 maart 2012.

De totale doorlooperperiode van het veldwerk bedroeg aldus ca. 4 volle weken.

¹ De vragenlijst is een gestandaardiseerde interviewgids waarin zowel de formulering als de volgorde van de vragen vastliggen, met de bedoeling een uniforme manier van bevraging van de respondenten te verkrijgen.

² Een antwoordkaart is een geplastificeerde kaart waarop de antwoordmogelijkheden zijn genoteerd en die overhandigd diende te worden aan de respondent als hulpmiddel bij het beantwoorden van de enquête.

³ Brochure : "Thuiscomposteren in de kringlooptuin; alles wat u moet weten over thuiscomposteren", van Vlaco.

⁴ Zakje met bloemenzaadjes met tekst "Een andere kijk op AFVAL en BODEM", van de OVAM.

2.2.3 Opvolging en controle afname interviews en interviewers

Naast een goede training van de interviewers is een degelijke en doorgedreven supervisie van de interviewers (en interviews) van hoofdbelang. De supervisie was hierbij meerledig.

Eenzijds hielden we gedurende de realisatie van het veldwerk een nauw contact met de interviewers en oefenden we een continue opvolging uit op de interviewers.

Interviewers moesten op geregelde tijdstippen hun contactenbladen overmaken aan het studiebureau; twee weken na de start van het veldwerk werd een 'debriefing'-moment georganiseerd waarbij de enquêteurs een verslag uitbrachten over het verloop van het veldwerk.

De gegevens van de gerealiseerde interviews en van de contactenbladen werden dan vervolgens nagekeken op degelijkheid en volledigheid.

Anderzijds bestond de supervisie uit een controle van 10% van de gerealiseerde vragenlijsten per interviewer.

Hierbij werd de respondent die deelgenomen had aan een interview telefonisch¹ gecontacteerd om een drietal (controle-)vragen te stellen (max. twee weken na de start van het veldwerk).

De controlevragen m.b.t. de echtheid van de afgenomen enquête betroffen:

- Wat is uw geboortjaar?
- Doet u aan thuiscomposter?

De vraag m.b.t. kwaliteitscontrole van de enquêteur was:

- Verliep het gesprek met onze enquêteur naar wens? Heeft u eventuele opmerkingen betreffende de interviewer die bij u thuis is geweest?

De telefonische controles werden gespreid over alle interviewers en over de volledige duur van de opdracht.

Bij onregelmatigheden of indien de interviewers niet voldeden aan de afgesproken vereisten, zouden deze enquêteurs niet langer worden ingezet en zou hun 'werk' geneutraliseerd worden (en overgedaan worden).

Conform de afspraak werden er vijftig respondenten terug gecontacteerd en werden aan hen de bovenstaande controlevragen voorgelegd.

De uitgevoerde controles laten ons toe te besluiten dat het veldwerk zeer goed is verlopen – op geen enkel punt diende er bijgestuurd of ingegrepen te worden.

Ook t.a.v. de enquêteurs was de respons zeer goed. Dit blijkt ook uit de antwoorden die de respondenten gaven op de vraag hoe het gesprek met de enquêteur verliep².

¹ Op het einde van de vragenlijst werd de volgende vraag gesteld: "Ter controle zullen een aantal respondenten na afloop van het veldwerk door het studiebureau worden gecontacteerd. Mag ik daarom uw telefoonnummer vragen?"

² Zeer aangenaam gesprek; vriendelijke en behulpzame enquêteur; een vlotte dame; alles verliep naar wens; ontspannen gesprek;...

2.2.4 Medewerking aan het onderzoek – responsgraad

M.A.S. verbond zich ertoe een totaal van vijfhonderd valide enquêtes te realiseren.

In wat volgt, wordt een overzicht gegeven van de medewerking aan het onderzoek en welke inspanningen geleverd zijn om het totaal van deze 500 volledig ingevulde enquêtes te behalen.

Zoals reeds vermeld, werd door de opdrachtgever drieduizend adressen aangeleverd. 1 200 adressen werden per brief op de hoogte gebracht van het onderzoek. 71 adressen bleken foutief (retour introductiebrief) en 24 personen lieten na het ontvangen van de brief weten aan de OVAM of M.A.S. niet te willen meewerken aan het onderzoek. Redenen waren o.a. dat de persoon zwaar ziek was, geen interesse had in het onderzoek of ook familieleden die meldden dat de persoon aan wie de brief was gericht is overleden.

Dit betekent dat we uiteindelijk - bij aanvang van de contactname - over 1 105 adressen beschikten.

In totaal werden 1 197 adressen effectief gebruikt. Hiermee worden de adressen bedoeld waarbij een enquêteur een contactpoging heeft ondernomen (1 059 uit de initiële steekproef¹, 138 reserveadressen).

In onderstaande tabel wordt een beknopt overzicht gegeven van het resultaat van de contactnames. Hieruit blijkt dat 31% van de geselecteerde respondenten niet kon bereikt worden (geen contact mee gehad), 27% weigerde mee te werken aan het onderzoek en 42% wilde daarentegen wel meewerken. De responsgraad (ratio tussen medewerking en geen medewerking²) bedroeg 60,6% - ter vergelijking : in 2006 was dit 56,6%. Vergeleken met andere studies zijn dit hoge percentages; de responsgraad bij gelijksoortig onderzoek met een zelfde werkwijze bedraagt doorgaans 30%. De interesse van de mensen in het onderwerp en de ruime ervaring van de enquêteurs om maximale medewerking te bekomen hebben hiertoe kunnen bijdragen.

	2006		2012	
	N	%	N	%
Medewerking: enquête	500	39,00%	501	41,90%
Weigering tot medewerking	384	30,00%	328	27,40%
Niet bereikt	397	31,00%	368	30,70%
Totaal gebruikt	1 281	100,00%	1 197	100,00%
Responsgraad	56,56%		60,58%	

Tabel 3: Medewerking aan het onderzoek op basis van contactname

Betreffende de redenen van niet-medewerking, kan algemeen gesteld worden dat 'geen tijd', 'geen interesse', 'te oud', 'ziek' en 'bezoek' de belangrijkste waren. In de gemeenten Beersel en (vooral) Sint-Genesius-Rode waren de respondenten vaak Franstalig.

Voor een gedetailleerd overzicht van de medewerking per gemeente (2012) verwijzen we naar tabel 4.

¹ Van het aantal adressen waarover we initieel beschikten (N=1.105), werden dus 46 adressen niet gebruikt (=1 105-1 059).

² Responsgraad = Aantal medewerking / Aantal medewerking + Aantal weigering => 501/501+328 = 60,58%.

Gemeente	Adressen	Steekproef	Te realiseren	Gebruikt	Weigeringen	Niet bereikt	Gerealiseerd	Respons ¹	Medewerking ²
	N	N	N	N	N	N	N	%	%
Landelijk-groen									
Damme	75	30	13	27	8	6	13	48,1	61,9
De Haan	75	30	12	30	3	15	12	40,0	80,0
Hooglede	75	30	13	30	16	6	8	26,7	33,3
Houthalen-Helchteren	75	30	12	27	12	3	12	44,4	50,0
Kortemark	75	30	13	30	6	11	13	43,3	68,4
Lommel	75	30	13	25	5	7	13	52,0	72,2
Maldegem	75	30	13	22	3	6	13	59,1	81,3
Peer	75	30	12	28	4	7	17	60,7	80,9
Zedelgem	75	30	13	25	4	8	13	52,0	76,5
Zingem	75	30	12	28	5	11	12	42,9	70,6
Wortegem-Petegem	75	30	12	20	2	6	12	60,0	85,7
Totaal	825	330	138	292	68	86	138	47,3	67
Stedelijk-groen									
Brugge	75	50	21	50	15	19	16	32,0	51,6
Harelbeke	75	50	21	37	10	5	22	59,5	69,0
Lovendegem	75	50	21	40	7	12	21	52,5	75,0
Mechelen	75	50	21	54 (R ³ :4)	18	22	14	25,9	43,8
Roeselare	75	50	21	61 (R:11)	17	24	20	32,8	54,1
Wevelgem	75	50	20	75 (R:25)	31	13	31	41,3	50,0
Totaal	450	300	125	314 (R:40)	97	93	124	39,5	56,1

¹ Verhouding van het aantal gerealiseerde enquêtes t.o.v. het aantal gebruikte adressen

² Verhouding van het aantal gerealiseerde enquêtes t.o.v. het aantal bereikte personen

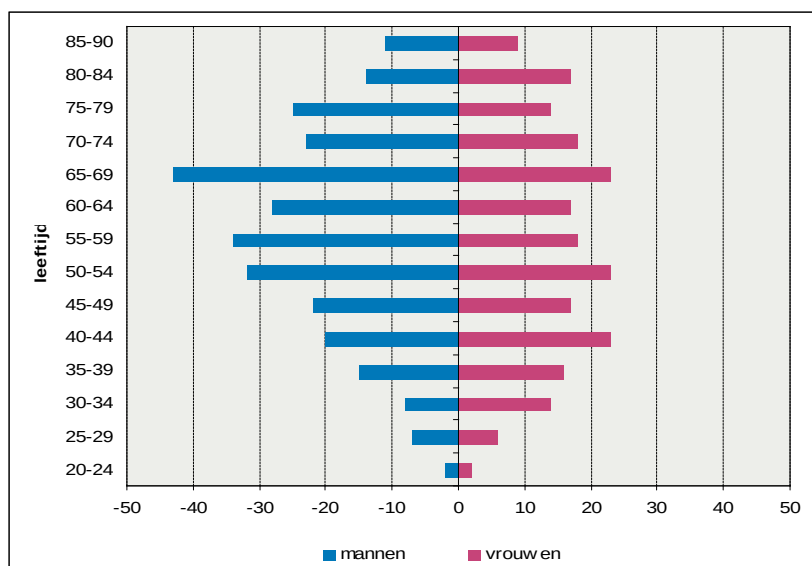
³ R = reserveadressen

Gemeente	Adressen	Steekproef	Te realiseren	Gebruikt	Weigeringen	Niet bereikt	Gerealiseerd	Respons	Medewerking
	N	N	N	N	N	N	N	%	%
Landelijk-gft									
Geraardsbergen	75	30	13	20	1	6	13	65,0	92,9
Herzele	75	30	12	19	4	3	12	63,2	80,0
Kalmthout	75	30	13	22	2	7	13	59,1	86,7
Lanaken	75	30	12	25	4	9	12	48,0	75,0
Oosterzele	75	30	12	27	7	8	12	44,4	63,2
Poperinge	75	30	13	30	5	13	13	43,3	76,5
Sint-Truiden	75	30	12	18	3	3	12	66,6	80,0
Tienen	75	30	13	27	5	9	13	48,1	72,2
Lokeren	75	30	12	30	10	8	12	40,0	54,5
Totaal	675	270	112	218	41	66	112	51,4	73,7
Stedelijk-gft									
Genk	300	84	35	130 (R:46)	49	46	35	26,9	41,7
Antwerpen	150	43	18	37	2	23	12	32,4	85,7
Beersel	75	22	9	22	11	3	8	36,4	42,1
Boechout	75	22	9	22	6	8	8	36,4	57,1
Nijlen	75	21	9	23 (R:2)	9	5	9	39,1	50,0
Opglabbeek	75	22	9	19	6	4	9	47,4	60,0
Rumst	75	21	9	39 (R:18)	21	9	9	23,1	30,0
Schoten	75	22	9	38 (R:16)	5	13	20	52,6	80,0
Sint-Genesius-Rode	75	21	9	21	7	6	8	38,1	53,3
Zoersel	75	22	9	22	6	7	9	40,9	60,0
Totaal	1 050	300	125	373 (R:98)	122	124	127	34,0	51,0
Totaal	3 000	1 200	500	1 197 (R:138)	328	369	501	41,9	60,5

Tabel 4: Medewerking aan het onderzoek naar gemeente

2.2.5 Gerealiseerde steekproef

In het finale databestand (N=501) zijn 57% mannen en 43% vrouwen opgenomen (in 2006: respectievelijk 54% en 46%). De jongste persoon in het databestand is 20, de oudste 92. De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 53,73 jaar oud (in 2006 : 56,59 jaar). Beschouwen we het statuut van de respondenten (tabel 4), dan zien we ook dat in de steekproef een grote groep gepensioneerden aanwezig is (44%); dit was ook het geval in 2006 (42%).

Figuur 1: Steekproefpiramide deelnemers aan het onderzoek (N=501)

Statuut	N	%
(Brug)gepensioneerd	220	44,0
Bediende	84	16,8
Arbeider	51	10,2
Zelfstandige	51	10,2
Huisvrouw / huisman	34	6,8
Ambtenaar	20	4,0
Onderwijzend personeel	20	4,0
Zonder beroep	6	1,2
Student	3	0,6
Vrij beroep (advocaat, geneesheer, ...)	2	0,4
Andere	9	1,8
Totaal	501	100,0

Tabel 5: Verdeling van het statuut van de ondervraagde personen

Onderstaand wordt de gerealiseerde steekproef naar leeftijd en geslacht per deelnemende gemeente in tabelvorm weergegeven.

<i>Gemeente</i>	<i>Mannen</i>		<i>Vrouwen</i>		<i>Totaal</i>	
	<i>N</i>	<i>Rij-%</i>	<i>N</i>	<i>Rij-%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Damme	9	69,2	4	30,8	13	100,0
De Haan	5	41,7	7	58,3	12	100,0
Hooglede	4	50,0	4	50,0	8	100,0
Houthalen-Helchteren	10	83,3	2	16,7	12	100,0
Kortemark	8	61,5	5	38,5	13	100,0
Lokeren	9	75,0	3	25,0	12	100,0
Maldegem	7	53,8	6	46,2	13	100,0
Peer	9	52,9	8	47,1	17	100,0
Zedelgem	8	61,5	5	38,5	13	100,0
Zingem	9	75,0	3	25,0	12	100,0
Brugge	8	50,0	8	50,0	16	100,0
Harelbeke	12	54,5	10	45,5	22	100,0
Lovendegem	10	47,6	11	52,4	21	100,0
Mechelen	4	28,6	10	71,4	14	100,0
Roeselare	10	50,0	10	50,0	20	100,0
Wevelgem	16	51,6	15	48,4	31	100,0
Geraardsbergen	8	61,5	5	38,5	13	100,0
Herzele	9	75,0	3	25,0	12	100,0
Kalmthout	5	38,5	8	61,5	13	100,0
Lanaken	5	41,7	7	58,3	12	100,0
Lommel	8	61,5	5	38,5	13	100,0
Oosterzele	9	75,0	3	25,0	12	100,0
Poperinge	9	69,2	4	30,8	13	100,0
Sint-Truiden	7	58,3	5	41,7	12	100,0
Tienen	5	38,5	8	61,5	13	100,0
Wortegem-Petegem	7	58,3	5	41,7	12	100,0
Genk	15	42,9	20	57,1	35	100,0
Antwerpen	8	66,7	4	33,3	12	100,0
Beersel	5	62,5	3	37,5	8	100,0
Boechout	3	37,5	5	62,5	8	100,0
Nijlen	5	55,6	4	44,4	9	100,0
Opglabbeek	7	77,8	2	22,2	9	100,0
Rumst	5	55,6	4	44,4	9	100,0
Schoten	12	60,0	8	40,0	20	100,0
Sint-Genesius-Rode	6	75,0	2	25,0	8	100,0
Zoersel	7	77,8	2	22,2	9	100,0
Totaal	283	56,5	218	43,5	501	1000

Tabel 6: Gerealiseerde steekproef – naar gemeente en geslacht

Gemeente	20-39 jaar		40-59 jaar		60 jaar of ouder		Totaal	
	N	Rij-%	N	Rij-%	N	Rij-%	N	%
Damme	1	7,7	6	46,2	6	46,2	13	100,0
De Haan	1	8,3	5	41,7	6	50,0	12	100,0
Hooglede	1	12,5	3	37,5	4	50,0	8	100,0
Houthalen-Helchteren	2	16,7	6	50,0	4	33,3	12	100,0
Kortemark	1	7,7	6	46,2	6	46,2	13	100,0
Lokeren	0	0,0	5	41,7	7	58,3	12	100,0
Maldegem	2	15,4	7	53,8	4	30,8	13	100,0
Peer	2	11,8	9	52,9	6	35,3	17	100,0
Zedelgem	2	15,4	4	30,8	7	53,8	13	100,0
Zingem	0	0,0	7	58,3	5	41,7	12	100,0
Brugge	3	18,8	4	25,0	9	56,3	16	100,0
Harelbeke	6	27,3	5	22,7	11	50,0	22	100,0
Lovendegem	2	9,5	5	23,8	14	66,7	21	100,0
Mechelen	3	21,4	7	50,0	4	28,6	14	100,0
Roeselare	6	30,0	5	25,0	9	45,0	20	100,0
Wevelgem	7	22,6	9	29,0	15	48,4	31	100,0
Geraardsbergen	1	7,7	5	38,5	7	53,8	13	100,0
Herzele	2	16,7	3	25,0	7	58,3	12	100,0
Kalmthout	1	7,7	4	30,8	8	61,5	13	100,0
Lanaken	1	8,3	6	50,0	5	41,7	12	100,0
Lommel	2	15,4	5	38,5	6	46,2	13	100,0
Oosterzele	1	8,3	6	50,0	5	41,7	12	100,0
Poperinge	4	30,8	3	23,1	6	46,2	13	100,0
Sint-Truiden	1	8,3	6	50,0	5	41,7	12	100,0
Tienen	2	15,4	4	30,8	7	53,8	13	100,0
Wortegem-Petegem	0	0,0	6	50,0	6	50,0	12	100,0
Genk	4	11,4	12	34,3	19	54,3	35	100,0
Antwerpen	2	16,7	4	33,3	6	50,0	12	100,0
Beersel	0	0,0	4	50,0	4	50,0	8	100,0
Boechout	0	0,0	2	25,0	6	75,0	8	100,0
Nijlen	0	0,0	5	55,6	4	44,4	9	100,0
Opglabbeek	3	33,3	5	55,6	1	11,1	9	100,0
Rumst	2	22,2	2	22,2	5	55,6	9	100,0
Schoten	4	20,0	7	35,0	9	45,0	20	100,0
Sint-Genesius-Rode	1	12,5	4	50,0	3	37,5	8	100,0
Zoersel	0	0,0	3	33,3	6	66,7	9	100,0
Totaal	70	14,0	189	37,7	242	48,3	501	100,0

Tabel 7: Gerealiseerde steekproef – naar gemeente en leeftijd

Voor wat de analyse van de resultaten betreft, is analoog met 2006 geopteerd om geen weging op de resultaten uit te voeren. Een weging heeft als voordeel dat de verkregen percentages beter interpreteerbaar zijn op het niveau van de onderscheiden deelniveaus (hier de regio's), maar heeft het nadeel dat de betrouwbaarheidsintervallen rond de percentages groter worden omdat de actuele basis waarop men uitspraken doet nog steeds het aantal gerealiseerde enquêtes is.

Zonder weging blijft zonder meer op het niveau van Vlaanderen de steekproef representatief en zijn de bekomen resultaten op dit niveau dan ook als dusdanig te interpreteren en te veralgemenen. De steekproef (N=501) heeft een betrouwbaarheid van 0,9562 met een foutenmarge van 4,38%.

2.3 Fase 3: Verwerking van de enquêtes en analyse van de resultaten

Binnen fase 3 – eerste verwerking en oplevering - werden volgende werkzaamheden opgenomen:

- datacleaning - coherentietests;
- codering;
- analyse.

2.3.1 Datacleaning en controle van de coherentie

De antwoorden en antwoordpatronen moeten coherent zijn. Dit wordt geëvalueerd op databaseniveau en maakt integraal deel uit van de zogenaamde datacleaning.

Dit omvat o.a. het nagaan van tegenspraak, het nagaan of de vragen die beantwoord zijn ook effectief moesten beantwoord worden, ...

In deze context dient benadrukt te worden dat ook de data-entry Limesurvey met de daarbij horende conditionele vragen, filters en rules op zich reeds een instrument is om er voor te zorgen dat deze coherentie maximaal is.

Daarnaast hanteert M.A.S. ook nog volgende criteria voor wat betreft de geldigheid van enquêtes:

- een enquête dient logisch consistent ingevuld te zijn; m.a.w. indien te frequent tegenspraak wordt vastgesteld, wordt de enquête niet als valide beschouwd;
- een enquête dient voldoende ingevuld te zijn; m.a.w. indien te beantwoorden vragen te frequent niet beantwoord zijn - met bijzondere aandacht voor relevante vragen – wordt de enquête uit de datafile verwijderd.

Om aan te geven in welke mate de enquêtes voldoende ingevuld zijn, wordt in onderstaande tabel het antwoordpercentage op een aantal relevante vragen weergegeven.

<i>Karakteristiek</i>	<i>Antwoordpercentage</i>
Geslacht	100,00%
Leeftijd	100,00%
Gezinssituatie	98,20%
Beroepsstatuut	99,80%

Tabel 8: Aanduiding volledigheid enquêtes aan de hand van antwoordpercentages

2.3.2 Codering

De gesloten vragen zijn reeds gecodeerd aan de hand van de corresponderende value labels (zie bestand).

De antwoorden op de restcategorieën (als “andere”) en volledig open vragen worden verwerkt in twee fasen. Deze antwoorden worden eerst als een text string in het tabellenrapport opgenomen, opgelijst en gefatsoeneerd. Dit laat toe na te gaan wat de respondenten juist antwoorden en hoe ze dit antwoord formuleren. Daarna worden deze antwoorden gecodeerd aan de hand van een codeboek en verwerkt.

2.3.3 Descriptieve kwantitatieve analyse aan de hand van univariate en bivariate analyses

In een eerste fase worden univariate analyses uitgevoerd en op basis van de bevindingen volgen in een tweede fase de bivariate analyses.

UNIVARIATE ANALYSES – FREQUENTIETABULATIES

Van elk item werden frequentietabellen opgemaakt en van de gegevens werden waar deze zinvol zijn een aantal elementaire statistische kenmerken bepaald : totaal, gemiddelde, mediaan, standaardafwijking,...

BIVARIATE ANALYSES – KRUISTABULATIES

Vervolgens werden de resultaten verwerkt in SPSS op totale basis en middels kruistabulaties.

Tijdens een werkvergadering met de OVAM werden de uit te voeren kruistabulaties aangeduid. In navolging hiervan werd een kruising van alle items doorgevoerd op:

- geslacht;
- leeftijd;
- opleidingsniveau;
- gezinssituatie;
- grootte van de tuin;
- type van woning;
- regio (groen / gft / stedelijk / landelijk).

Deze elementaire statistische analyses en kruistabulaties leidden tot een reeks tabellen. Die tabellen werden gebundeld in een SPSS 'tabellenrapport'. (zie verder)

2.3.4 Multivariate analyses: advanced statistics en segmentatie-analyse op basis van attitude en houdingen

Naast hogervermelde analyses worden – conform de studie van M.A.S. in 2006 - in het kader van de uitvoering van segmentatie-analyses, op de gegevens ook factor- en clusteranalyses doorgevoerd.

Er kunnen hierbij een aantal analysefasen onderscheiden worden. In wat volgt, worden zij opgenomen.

Het eindresultaat zal toelaten om uitspraken te doen over:

- Welke verschillende profielen van mensen kunnen geïdentificeerd worden in relatie tot hun attitude over afvalverwerking ?
- Welke personen zitten in deze doelgroepen, welke noden en verwachtingen hebben deze specifieke doelgroepen ?
- Hoe positioneren deze groepen zich t.o.v. Elkaar ?

1. Eerste analysefase: het vinden van onderliggende dimensies

In de eerste analysefase maken we gebruik van een factormodel. Het betreft in feite een reductie van het aantal beschrijvende kenmerken (bijv. een kringlooptuin is volgens mij duurder dan een gewone tuin; Ik ben enorm geïnteresseerd in alles wat met ecologisch tuinieren te maken heeft) tot een geringer aantal nieuwe beschrijvende kenmerken, factoren. Hierbij dient een factor gezien te worden als een numerische functie van de initiële kenmerken .

2. Tweede analysefase: naar een typologie

In deze fase wordt gebruik gemaakt van clustertechnieken. Het betreft het groeperen van de respondenten in verschillende clusters of groepen, zodanig dat een hoge mate van gelijkenis bestaat tussen elementen in dezelfde groep en een lage mate van overeenkomst tussen elementen behorend tot verschillende groepen. Concreet zullen – conform de studie in 2006 - twee clusteranalyses uitgevoerd worden op het totale bestand van respondenten (N=500).

3. Derde analysefase: naar een algemeen model

Binnen de derde analysefase worden de gevonden groepen (clusters) uit fase twee uitgezet op de dimensionaliteit. Het laat ons toe om een beschrijving te geven van de clusters en om deze ten opzichte van elkaar te vergelijken op basis van de eerder gevonden dimensies.

4. Vierde analysefase: profilering van de gevonden doelgroepen

In deze fase wordt onderzocht welke personen er in een bepaalde doelgroep zitten. Dit gebeurt op basis van harde kenmerken zoals : woonplaats, leeftijd, geslacht... Dit beeld wordt evenwel verfijnd met zachte kenmerken die veelal latent zijn (bijv. een attitude) en pas duidelijk worden als ernaar gevraagd wordt.

Dit zijn de niet-sociodemografische vragen die gesteld worden in het onderzoek, zoals bijv. de vraag of men afvalpreventie belangrijk vindt.

De analyses die in deze fase worden gebruikt zijn voornamelijk t-testing, anova, en χ^2 . Middels deze analyses kan uitgeklaard worden of een bepaald waargenomen verschil eerder aan het toeval te wijten is, of dat dit verschil een reëel verschil is dat geëxtrapoleerd kan worden naar de ruimere populatie.

Voorbeeld van mogelijke resultaten:

Concreet laten de vernoemde fases ons toe om:

- de onderliggende dimensies van verwachtingen/noden en meningen te detecteren;
- de respondenten op te delen in verschillende doelgroepen;
- deze doelgroepen uit te zetten op een gevonden dimensionaliteit;
- de doelgroepen te beschrijven.

2.4 Fase 4: Rapportering

2.4.1 Feedback en interimrapporteringen

Tijdens het verloop van het project werd regelmatig naar de OVAM teruggekoppeld.

Regelmatige feedback en tussentijdse verslaggeving waarborgen immers transparantie, zodat de OVAM ten allen tijde op de hoogte was van de stand van zaken.

Deze terugkoppeling nam verschillende vormen aan:

- structurele overlegmomenten (werkgroepvergadering(en)) met de OVAM;
- mondelinge feedback door de projectmanager van M.A.S.

2.4.2 Tabellenrapport

Het tabellenrapport is opgebouwd uit gelay-oute SPSS outputtabellen. Dit rapport omvat de data en tabellen in logische orde, met titelatuur (hoofding, paginering), met afdruk van de corresponderende subgroepen waarop de data betrekking hebben en met afdruk van de respectievelijke vraag- en antwoordmogelijkheden.

Volgende tabellen zijn in het bij dit eindrapport behorende tabellenrapport opgenomen:

- frequentietabellen opgemaakt voor elk item (vraag);
- kruistabellen waarbij elk item beschouwd wordt op:
 - geslacht;
 - leeftijd;
 - opleidingsniveau;
 - gezinssituatie;
 - grootte van de tuin;
 - type van woning;
 - regio (groen / gft / stedelijk / landelijk).

2.4.3 Kwalitatieve verwerking en eindrapport

De opdracht omvatte niet enkel de organisatie van een kwantitatieve bevraging middels een gestructureerde vragenlijst en daaropvolgende analyse, maar evenzeer de opstelling van een eindrapport met een beschrijving van de belangrijkste resultaten.

Het eindrapport omvat vier hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk is een inleidend hoofdstuk met de doelstellingen van het onderzoek. In het tweede hoofdstuk wordt de methode en de uitvoering van de opdracht geduid. In het derde hoofdstuk worden de resultaten van de enquête weergegeven. Hierbij wordt de indeling van de vragenlijst grosso modo gevolgd:

- karakterisatie van woning en tuin (punt 3.1);
- bestemming keukenafval en groenafval per afvalsoort (punt 3.2);
- voedselverspilling (punt 3.3)
- kringlooptuinieren (punt 3.4)
- thuiscomposteren (punt 3.5)
- huis-aan-huisophaling gft- en groenafval (punt 3.6);
- communicatie (punt 3.7);
- segmentatieanalyse naar het sorteren van afval en afvalpreventie (punt 3.8).

Tenslotte, in een laatste (vierde) hoofdstuk, worden de belangrijkste resultaten samengevat.

Noot: Indien mogelijk wordt bij de beschrijving van de resultaten van de bevraging 2012 de resultaten van de bevraging 2006 opgenomen en vergeleken. Indien er geen vergelijking wordt opgenomen, betekent dit dat de vraagstelling zodanig gewijzigd is dat een vergelijking niet meer kan gemaakt worden of dat het nieuwe vragen betreft.

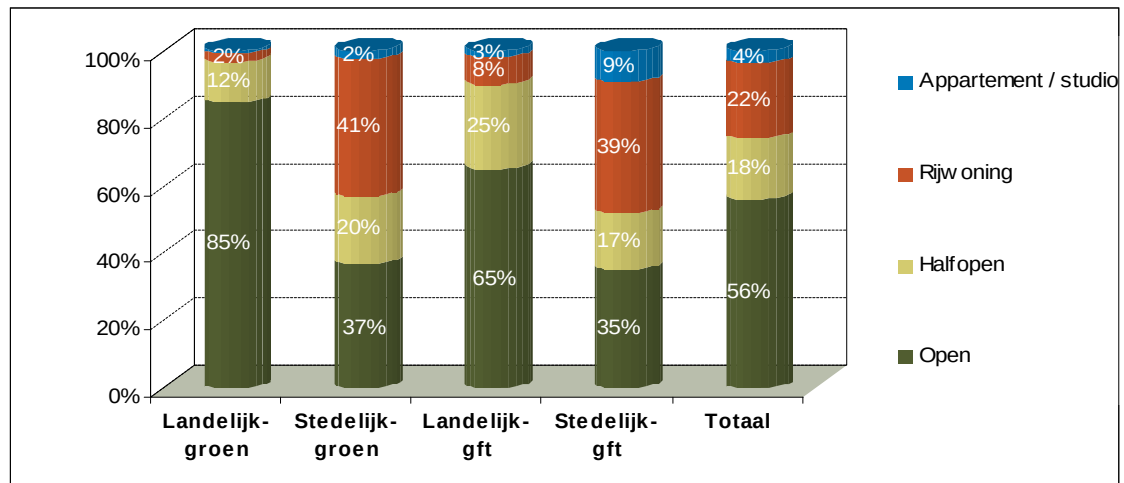
3 Resultaten

3.1 Karakterisatie van woning en tuin

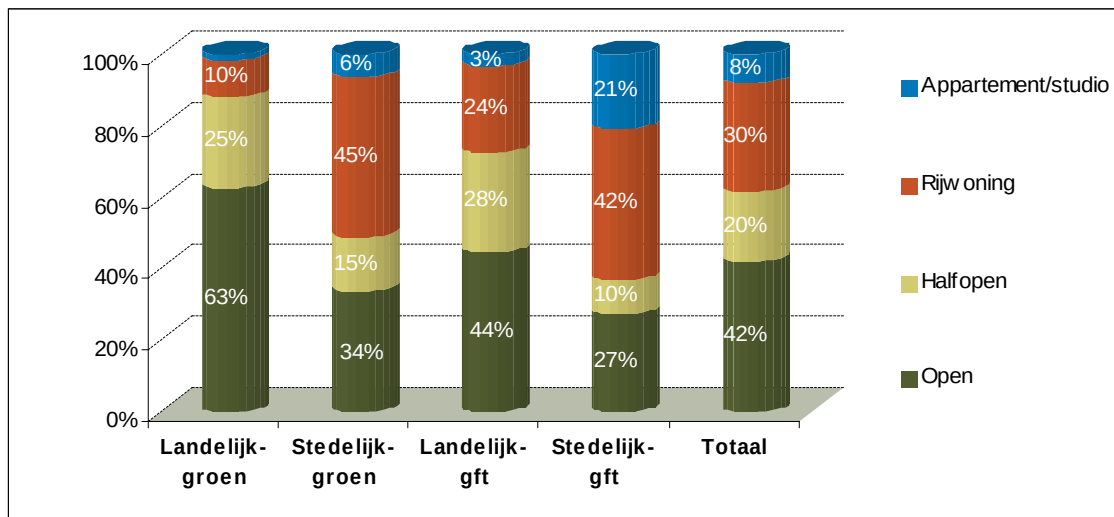
Het eerste deel van de bevraging heeft betrekking op de woning en de tuin van de respondent. Vooreerst wordt nagegaan in welk type van woning de respondent woonachtig is en of die een tuin heeft of niet. Vervolgens wordt de grootte en de indeling van de tuin in kaart gebracht.

3.1.1 Eigenaar of huurder – type woning

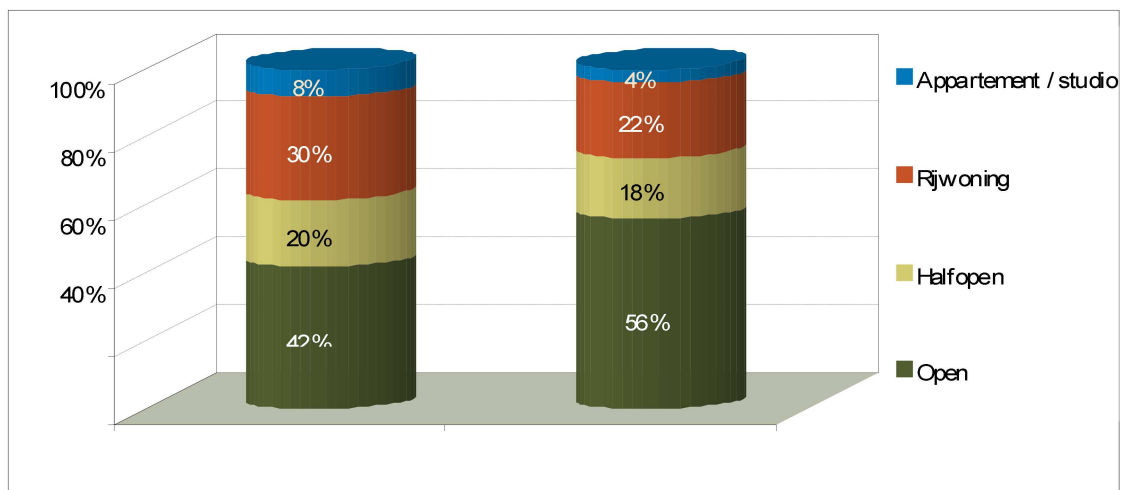
88% (81% in 2006) van de ondervraagden is eigenaar van het huis waarin hij woont. Wat betreft het type van woning woont 56% van de respondenten in een open bebouwing, 18% in een halfopen bebouwing, 22% in een rijwoning, en 1% in een appartement of studio. Deze percentages verschillen naargelang het stedelijk of landelijk karakter van de regio.

Figuur 2: Type woning naar regio 2012 (Basis: alle respondenten; N=501)

Figuur 3: Type woning naar regio 2006 (Basis: alle respondenten; N=500)

Figuur 4: Type woning 2006-2012 (Basis: alle respondenten; 2006: N=500; 2012: N=501)

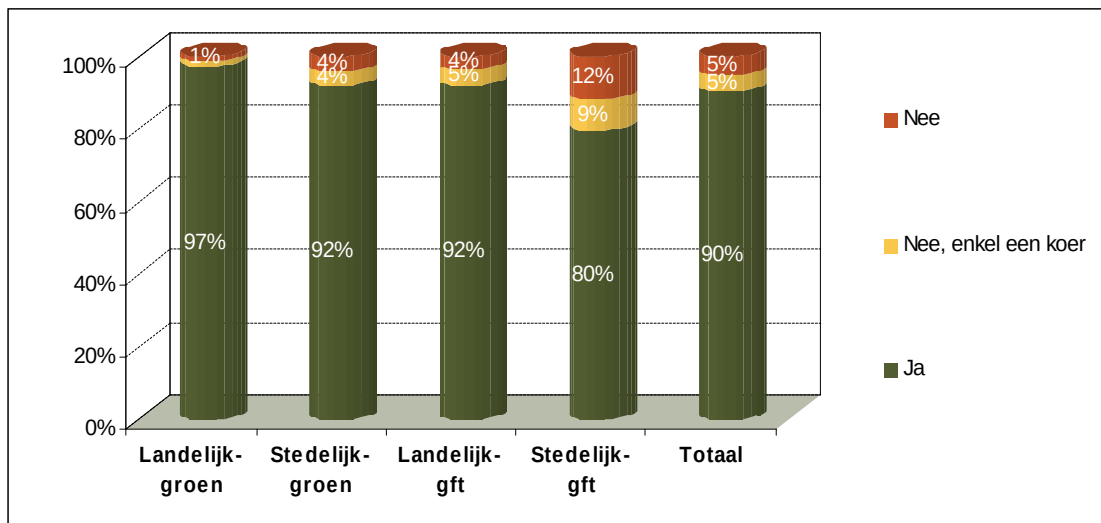
Het aandeel open en halfopen bebouwing is lichtjes toegenomen t.o.v. 2006 (respectievelijk 64% t.o.v. 61%) terwijl het aandeel rijwoning wel erg afgenomen is (respectievelijk 22% t.o.v. 30%); het aandeel appartement/studio is in iets mindere mate aanwezig (respectievelijk 4% t.o.v. 8%).

3.1.2 Aanwezigheid en grootte van de tuin

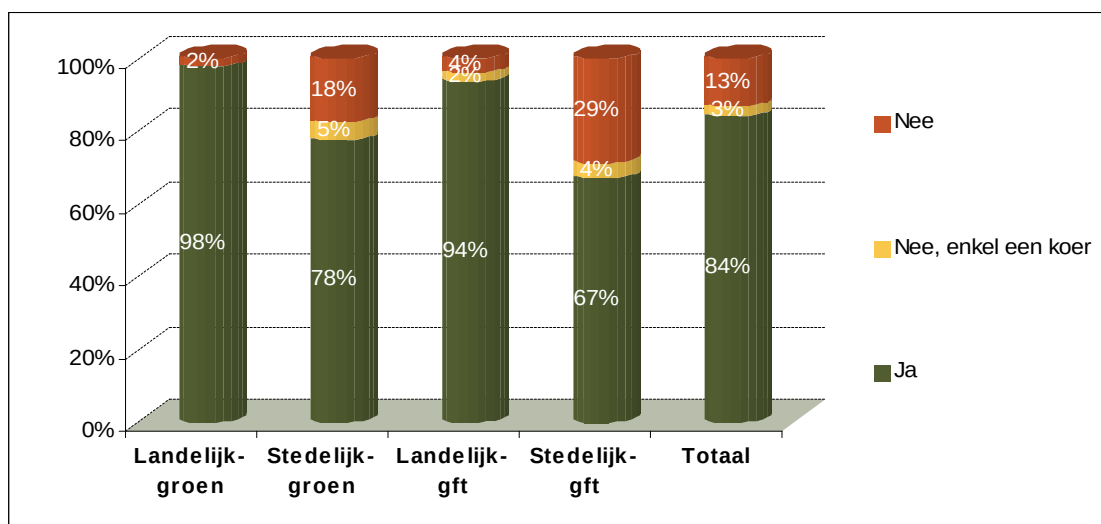
AANWEZIGHEID VAN TUIN

90% van de respondenten geeft aan dat ze een tuin hebben. Van de respondenten die geen tuin hebben (N=44) woont 36% respectievelijk 46% op een appartement/studio en in een rijwoning. De respondenten woonachtig in landelijk gebied beschikken vaker over een tuin dan zij die wonen in de stedelijke gemeenten: respectievelijk 95% (N=237) en 86% (N=215).

Naar regio beschouwd, zien we dat de respondenten woonachtig in de landelijke groenregio's proportioneel het meest een tuin hebben (97%), gevolgd door zij die wonen in de landelijke gft-regio's (92%), zij die woonachtig zijn in de stedelijke groenregio's (92%) en tenslotte zij die wonen in de stedelijke gft-regio's (80%). In vergelijking met 2006, ligt in de gft-regio's en de stedelijke gebieden het aandeel respondenten met een tuin beduidend hoger.

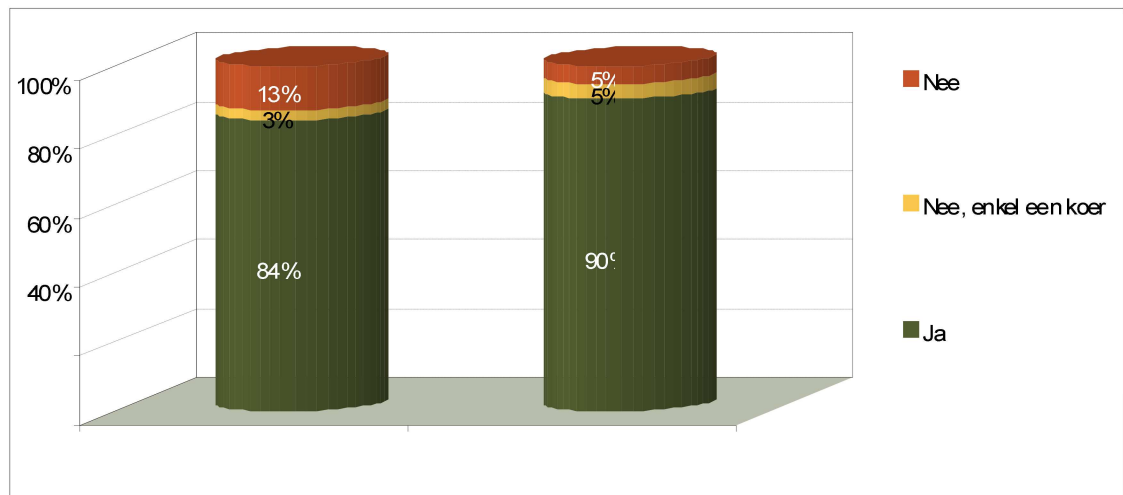

Figuur 5: Aanwezigheid tuin naar regio 2012 (Basis: alle respondenten; N=501)

Figuur 6: Aanwezigheid tuin naar regio 2006 (Basis: alle respondenten; N=500)

In vergelijking met 2006, beschikken thans meer respondenten over een tuin dan in 2006 (resp. 90% tegenover 84%).

Figuur 7: Aanwezigheid tuin 2006-2012 (Basis: alle respondenten; 2006: N=500; 2012: N=501)

GROOTTE VAN DE TUIN/KOER

Uit de bevraging blijkt dat de gemiddelde oppervlakte van de tuin/koer 784,23 m² bedraagt. Hiermee wordt de totale buitenoppervlakte van het perceel bedoeld, zonder woonst. Binnen de landelijke gemeenten bedraagt de gemiddelde grootte van de tuin 1099,76 m², terwijl binnen de stedelijke gemeenten de tuinen van de respondenten gemiddeld 454,87 m² groot zijn.

In onderstaande tabel worden tevens de mediaanwaarden weergegeven voor de grootte van de tuin. Deze maat is minder gevoelig aan extreme waarden dan gemiddelden.

m ²	Gemiddelde	Mediaan	Minimum	Maximum
Landelijk	1099,76 m ²	600 m ²	10m ²	6000m ²
Stedelijk	454,87 m ²	276 m ²	4m ²	3430m ²
Totaal	784,23 m ²	400 m ²	4m ²	6000m ²

Tabel 9: Grootte van de tuin naar stedelijke en landelijke gemeenten (gemiddelde – mediaan – minimum en maximum) – 2012

Binnen de stedelijke gemeenten, beschikken ongeveer twee respondenten op drie (65%) over een tuin die minder dan 500 m² groot is. Binnen de landelijke gemeenten wordt de grootste groep gevormd door de respondenten die over een tuin van meer dan 1000 m² beschikken (34%).

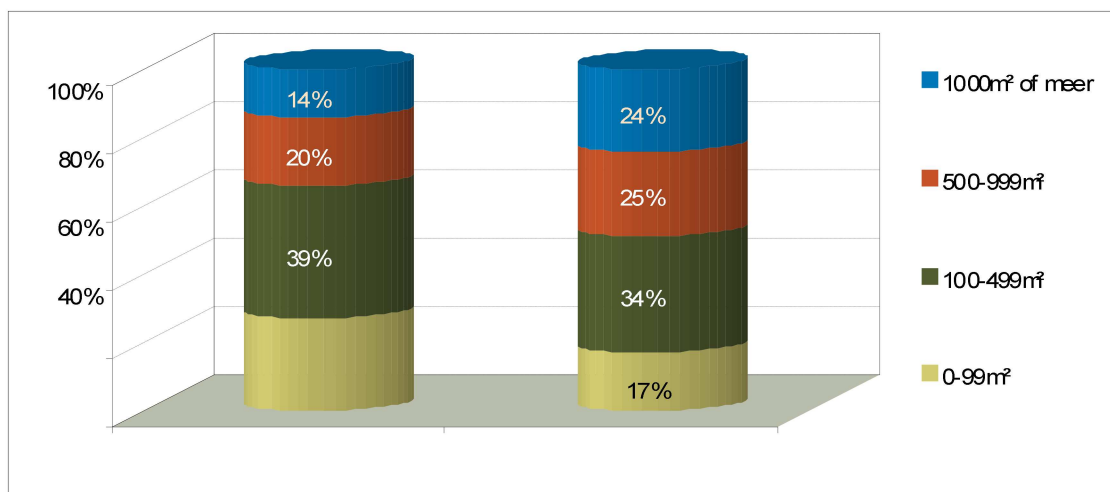
Grootte van de tuin (of koer)	Landelijk		Stedelijk		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
< 100 m ²	26	10,9	54	23,7	80	17,2
100 – 499 m ²	65	27,3	94	41,2	159	34,1
500 – 999 m ²	65	27,3	50	21,9	115	24,7
> 1000 m ²	82	34,5	30	13,2	112	24,0
Totaal	238	100,0	228	100,0	466	100,0

Tabel 10: Grootte van de tuin naar stedelijke en landelijke gemeenten

Een verdeling van de grootte van de tuin (in klassen) – voor zowel 2012 als 2006 - wordt in onderstaande figuur weergegeven.

In vergelijking met de resultaten van 2006, kan gesteld worden dat de gemiddelde oppervlakte van de tuin in 2012 beduidend groter is (respectievelijk 996,68m² tegenover 517,92m²) en dat er meer respondenten met grotere tuinen zijn. Ongeveer de helft van de ondervraagden heeft een

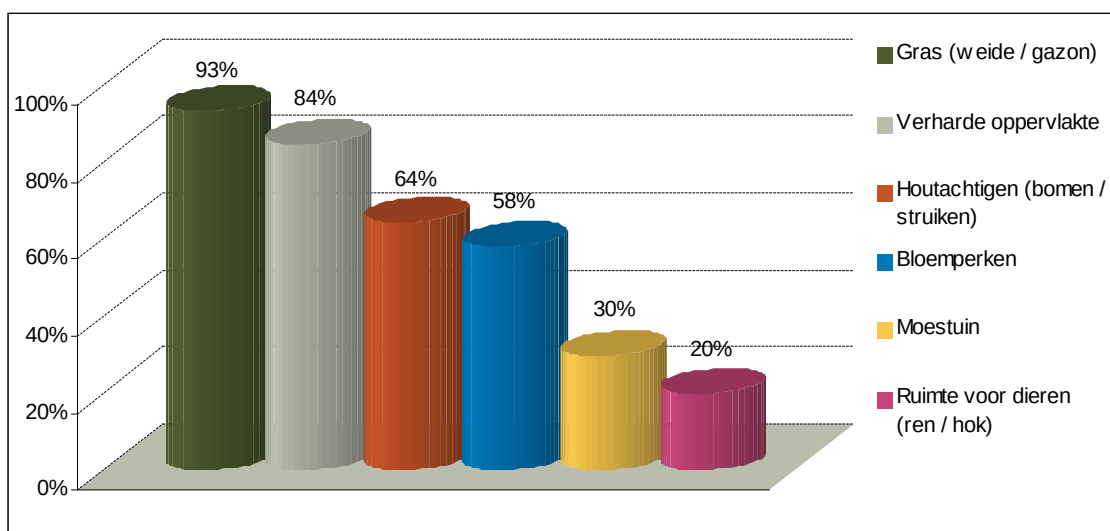
tuin groter dan 500m² (tegenover 34% in 2006). We weten echter dat de huidige steekproef meer respondenten bevat met een open woning ten opzichte van 2006 (56% resp. 42%).

Figuur 8: Grootte van de tuin in klassen 2006-2012 (Basis: alle respondenten met tuin of koer; 2006: N=434; 2012: N=466)

BESTANDELEN / ELEMENTEN IN DE TUIN

93% van de respondenten die beschikken over een tuin, heeft gras in zijn tuin. Daarna volgen verharde oppervlakte (84%) en houtachtigen (64%). Verder blijkt dat 30% van de Vlamingen over een moestuin beschikt en dat 20% een hok/ren in de tuin heeft voor dieren. Waar de vergelijking met 2006 mogelijk is, kunnen weinig of geen verschillen worden vastgesteld. We zien enkel dat minder respondenten ruimte voor dieren hebben voorzien in de tuin (20% tegenover 42% in 2006).

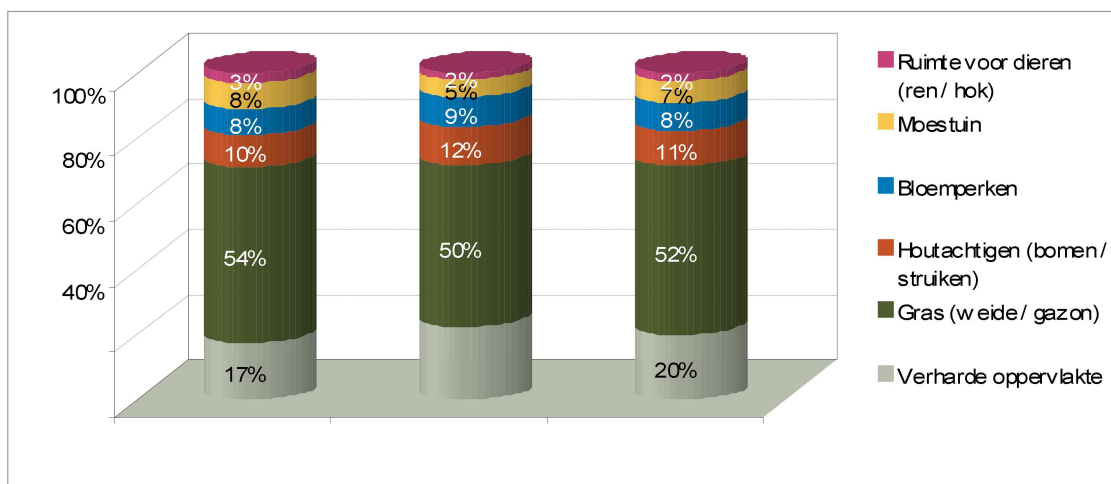

Figuur 9: Bestanddelen tuin (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)

INDELING VAN DE TUIN

De respondenten die over een tuin beschikken, werd gevraagd hoe deze is ingedeeld. De vraag luidde als volgt: "Kan u bij benadering aangeven welk percentage van uw tuin bestaat uit ...?". Zoals blijkt uit onderstaande grafiek bestaat de gemiddelde tuin voor iets meer dan de helft (52%) uit gras. Verder nemen verharde oppervlakte (20%) en houtachtigen (11%) het meeste plaats in.

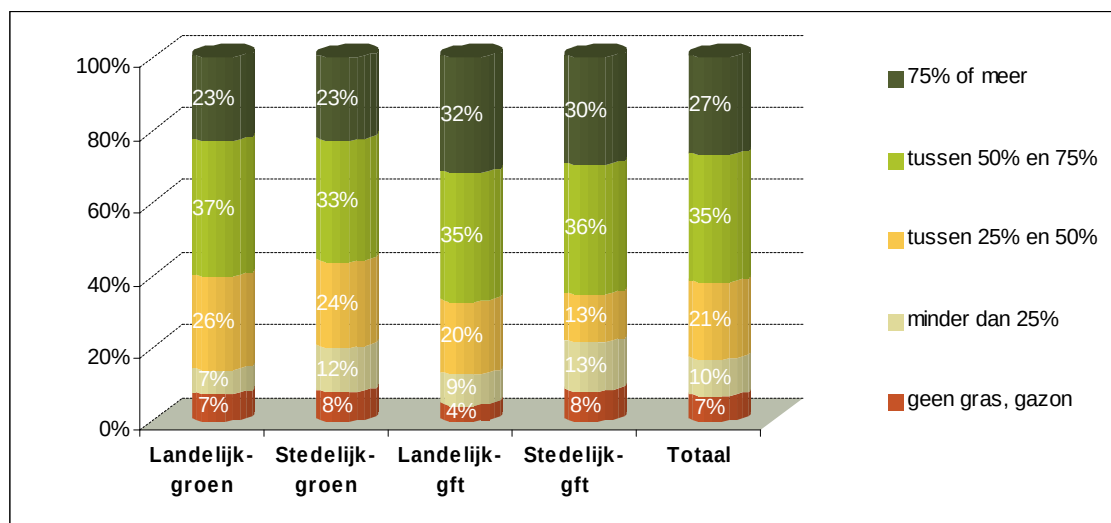
De regionale verschillen naar stedelijke en landelijke gemeenten zijn eerder beperkt, al stellen we vast dat het aandeel van een moestuin in de tuin significant groter is binnen de landelijke regio's in vergelijking met de stedelijke regio's (8% resp. 5%). Het aandeel verharde oppervlakte is daarentegen hoger binnen de stedelijke regio's (22% t.o.v. 17% binnen de landelijke regio's).

Figuur 10: Indeling van de tuin (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)

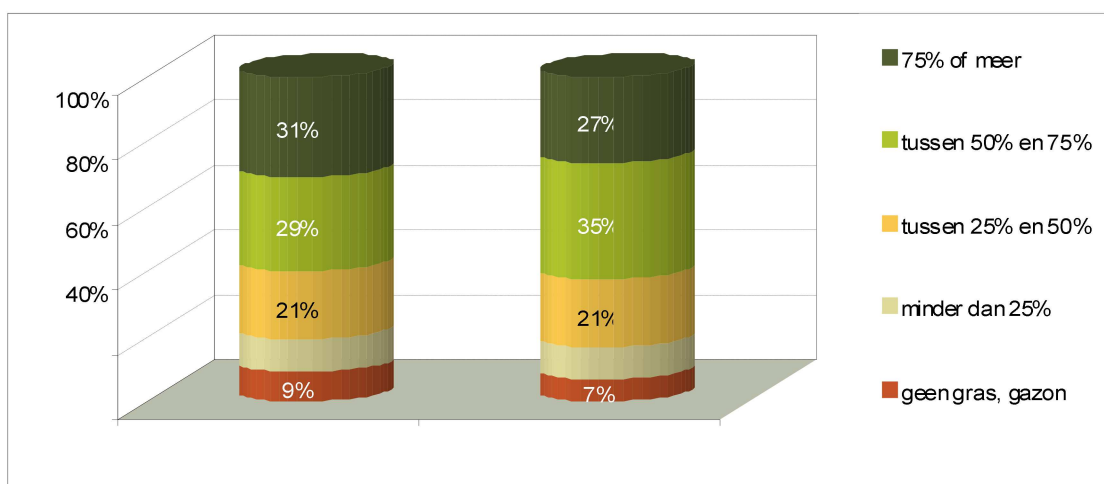
PERCENTAGE GAZON IN DE TUIN

27% van de tuinbezitters (N=452) heeft meer dan 75% gazon/gras in de tuin en nog eens 35% tussen de 50% en 75%. Het landelijk of stedelijk karakter van de regio noch het onderscheid gft- en groenregio blijkt invloed te hebben op het percentage gras in de tuin.

Figuur 11: Percentage gazon in de tuin (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)

Het percentage gazon in de tuin is vergelijkbaar met 2006.

Figuur 12: Percentage gazon in de tuin 2006 – 2012 (Basis: alle respondenten met tuin; 2006: N=434; 2012: N=452)

Samengevat kan gesteld worden dat 90% van de ondervraagden een tuin heeft. In 2006 was dit 84%. Zij die woonachtig zijn in landelijke gebieden beschikken meer over een tuin dan zij die wonen in stedelijke gebieden, respectievelijk 95% en 86%. Logischerwijze is deze tuin ook groter. De gemiddelde tuin bestaat voor 52% uit gras. Verder nemen verharde oppervlakte (20%) en houtachtigen (11%) het meest plaats in. Bij 27% van de tuinbezitters bestaat de tuin uit meer dan 75% gazon of gras. In 2006 was dit 31%.

3.2 Bestemming keukenafval en groenafval

Aan alle respondenten is een gedetailleerde lijst met verschillende soorten keuken- en tuinafval voorgelegd. Hierbij is per afvalsoort gevraagd naar de bestemming van dit afval. De belangrijkste bestemmingen per afvalsoort zijn opgenomen in tabellen 11 en 12 (keukenafval) en tabel 13 (tuinafval). Telkens wordt de vergelijking gemaakt met 2006. De som van de weergegeven percentages kan meer dan 100% bedragen aangezien de respondenten meerdere antwoorden konden geven. Onder 'andere antwoorden' vinden we o.a. de respondenten terug voor wie desbetreffende afvalsoorten niet van toepassing zijn.

Uit de huidige analyse en vergelijking met 2006 blijkt dat in 2006 voor (elk van de) keukenafvalfracties het cijfer voor de bestemming restafval (huisvuilzak/-bak) veel hoger ligt dan voor tuinafvalsoorten, waaruit volgt dat acties/maatregelen voor vermindering van de hoeveelheid te verwijderen afval in eerste instantie moeten gericht zijn op de afvalsoorten die ressorteren onder keukenafval. Hoewel we met betrekking tot de keukenafvalfracties een lichte daling waarnemen van het cijfer voor de bestemming restafval, geldt deze conclusie nog steeds.

Op basis van de vergelijking tussen 2006 en 2012 kunnen hier verder nog twee belangrijke vaststellingen worden gemaakt:

- Wat betreft de bestemming voor keukenafval (tabellen 11 en 12) merken we een duidelijke trend naar meer thuiscomposteren. Voor elke stroom binnen het keukenafval zien we een duidelijke toename van "thuiscomposteren" en "kippen" als bestemming;
- Wat betreft de bestemming voor groenafval (tabel 13) stellen we vast dat voor elke afvalstroom beduidend meer respondenten "containerpark" aangeven als bestemming.

Bestemming keukenafval (1) - %	Aardappel- schillen		Rauw groenteafval		Fruitschillen		Etensresten	
	2006	2012	2006	2012	2006	2012	2006	2012
Huis Aan Huis gft	27,0	22,3	26,6	21,2	27,4	22,0	23,0	17,0
Huis Aan Huis groen	6,6	1,0	7,0	1,0	6,6	0,8	4,8	1,4
Huis Aan Huis rest	22,8	19,7	19,0	16,9	21,6	19,4	31,4	28,5
Containerpark	2,4	4,8	2,4	3,6	2,0	3,4	1,4	4,5
Thuiscomposteren	22,0	34,0	24,4	34,9	24,2	34,5	12,0	16,2
Hoop, put achter in tuin	5,4	5,6	5,4	6,0	5,8	6,9	3,6	4,9
Kippen	4,6	10,3	5,6	15,7	4,8	12,9	4,6	19,6
Andere dieren	3,8	7,2	7,0	7,9	5,4	7,3	11,8	11,7
Weggooien in bos, berm	0,4	-	0,6	-	0,6	-	0,6	0,2
Opstoken	0,2	0,6	-	-	-	-	-	-
Andere (buren, ...)	6,1	4,0	5,7	3,8	6,0	3,2	11,0	3,2
Niet van toepassing	3,4	2,0	1,8	1,8	2,0	1,6	4,0	3,4

Tabel 11: Bestemming voor keukenafval per afvalsoort (1)

Meerdere antwoorden mogelijk (som % $\geq$ 100%) (Basis: alle respondenten; N=501)

<i>Bestemming keukenafval (2) - %</i>	<i>Vlees- en visresten</i>		<i>Broodresten</i>		<i>Koffiedik en - filters</i>		<i>Snijbloemen en kamerplanten</i>	
	2006	2012	2006	2012	2006	2012	2006	2012
<i>Huis Aan Huis gft</i>	20,4	14,4	18,4	13,3	23,0	18,8	25,4	21,2
<i>Huis Aan Huis groen</i>	5,6	1,6	3,2	1,0	4,8	2,4	8,2	3,3
<i>Huis Aan Huis rest</i>	35,8	33,7	24,4	16,4	36,4	31,2	18,2	15,3
<i>Containerpark</i>	0,8	4,5	1,0	2,9	1,2	3,7	5,8	9,4
<i>Thuiscomposteren</i>	7,4	11,2	8,6	10,2	19,2	31,0	25,4	34,4
<i>Hoop, put achter in tuin</i>	3,2	3,3	2,6	2,0	3,6	6,3	7,2	9,6
<i>Kippen</i>	3,8	12,8	9,0	23,4	1,4	2,0	1,2	1,0
<i>Andere dieren</i>	7,0	13,4	12,0	24,2	1,8	1,4	0,6	1,2
<i>Weggooien in bos, berm</i>	0,6	-	1,0	0,8	-	0,4	0,2	0,8
<i>Opstoken</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Andere (buren, ...)</i>	14,6	3,6	20,6	8,2	6,9	3,7	4,0	1,3
<i>Niet van toepassing</i>	5,4	7,3	5,4	7,0	4,6	6,1	7,0	8,4

Tabel 12: Bestemming voor keukenafval per afvalsoort (2)

Meerdere antwoorden mogelijk (som % ≥ 100%) (Basis: alle respondenten; N=501)

Fracties keukenafval die voor een belangrijk deel bij het restafval belanden, zijn bereide etensresten, vlees- en visresten en koffiedik en -filters. Bereide etensresten en vlees- en visresten gaan, ten opzichte van andere keukenafvalsoorten, weinig naar thuiscompostering. Broodresten en bereide etensresten krijgen relatief veel de bestemming 'diervoeder'. Uit de cijfers blijkt ook dat vlees- en visresten toch ook relatief veel wordt meegegeven met de huis-aan-huis-gft- en/of groenafvalinzameling alsmede wordt gebruikt bij het thuiscomposteren, hetgeen wettelijk niet toegelaten is. We zien echter een positieve evolutie ten opzichte van 2006.

Zoals reeds gesteld, dienen sensibiliseringsacties en/of informatiecampagnes de plantaardige keukenafvalfracties te sturen richting thuiscompostering of inzameling gft- of groenafval. Vlees- en visresten daarentegen moeten geweerd worden van de compostering en gft-afvalinzameling. Ze horen thuis bij het restafval.

Bestemming groenafval - %	Bladeren		Fijn snoeihout		Grof snoeihout		Gemaaid gras		Onkruid	
	2006	2012	2006	2012	2006	2012	2006	2012	2006	2012
Huis Aan Huis gft	13,8	9,4	9,0	7,0	5,6	2,1	11,6	9,0	16,4	12,6
Huis Aan Huis groen	7,4	6,6	6,8	6,4	5,4	6,0	6,0	5,9	8,0	5,2
Huis Aan Huis rest	1,6	2,1	1,2	1,6	1,2	1,6	1,2	1,8	2,0	2,1
Containerpark	16,6	25,5	22,2	30,0	26,0	37,2	16,6	25,4	15,2	26,7
Thuiscomposter	21,0	24,8	15,8	15,0	5,8	7,4	21,4	23,1	20,2	22,1
Hoop, put achter in tuin	9,6	11,1	6,6	7,8	4,2	4,7	10,0	12,9	10,8	12,0
Hakselaar, verhakselen	0,8	1,4	3,8	9,0	3,6	5,5	0,4	1,6	0,4	0,6
Grasmulchmaaier	0,4	0,4	0,4	0,2	0,4	0,2	1,2	3,1	0,4	0,2
Mulch bodembedekker	2,0	2,9	0,8	1,2	0,2	1,0	1,8	1,4	0,2	0,2
Constructie in tuin	-	-	0,2	0,2	0,4	0,6	-	0,2	-	0,2
Kippen	1,6	0,6	0,8	0,4	1,4	0,6	1,8	2,7	1,2	3,5
Andere dieren	0,2	-	0,4	-	0,2	-	4,0	1,8	3,8	0,8
Weggooien in bos, berm	2,0	3,3	1,0	1,6	1,6	1,6	2,2	3,9	1,8	2,5
Opstoken	0,4	-	1,2	2,1	3,4	6,6	0,2	-	-	-
Andere (buren, ...)	5,0	4,9	7,3	4,7	10,0	6,6	6,4	4,1	6,9	3,7
Niet van toepassing	20,2	15,2	26,2	18,7	33,6	23,0	19,6	13,7	15,6	12,2

Tabel 13: Bestemming voor groenafval per afvalsoort

Meerdere antwoorden mogelijk (som % $\geq$ 100%) (Basis: alle respondenten; N=501)

Het aandeel respondenten dat de huis-aan-huis restafvalinzameling opgeeft als bestemming voor de onderscheiden groenafvalsoorten is (net zoals in 2006) beperkt. De fracties tuinafval komen in de eerste plaats op het containerpark terecht. Zowel grof als fijn snoeihout komt van de opgesomde fracties tuinafval het vaakst op het containerpark terecht.

In dit onderdeel naar de bevraging van de bestemming van de verschillende afvalsoorten van keuken- en groenafval, werd eveneens gepeild naar de kennis van biodegradeerbare / composteerbare verpakkingen. Meer dan zes respondenten op tien (61%) geven spontaan aan dit niet te kennen. Ondanks dit hoge cijfer, is er sprake van een daling ten opzichte van 2006, toen bleek dat bij 73% van de ondervraagden deze verpakkingen niet gekend zijn.

Opmerkelijk is dat wanneer enkel de respondenten worden weerhouden die biodegradeerbare of composteerbare verpakkingen in huis hebben (N=101), blijkt dat 45% deze verpakkingen meegeven met het restafval. 21% duidt thuiscomposter aan als bestemming voor deze fractie.

Ten slotte werd de bestemming nagegaan van zowel mest van planteneters als mest van vleeseters. Telkens meer dan de helft van de respondenten heeft geen planteneters (53%) of vleeseters (52%). Abstractie gemaakt van deze groep, stellen we vast dat 53% respectievelijk 51% niets doet met de uitwerpselen van planteneters of vleeseters. 12% van de ondervraagden die een vleeseter in huis hebben, geven de uitwerpselen hiervan mee met het huisvuil. Wat de mest van planteneters betreft, zien we dat dit het vaakst als bestemming thuiscomposter krijgt (16%).

Samenvattend kan gesteld worden dat ten opzichte van 2006 minder mensen vlees- en visresten meegeven met de gft-inzameling. Dit is een positieve evolutie. Anderzijds geven nu meer mensen aan dat die afvalstroom naar thuiscompostering gaat, hoewel die verwerkingswijze eigenlijk niet geschikt is voor bereide voeding.

Wat groenafval betreft, zijn het containerpark en de composthoop thuis de populairste bestemmingen. De deelname aan de inzameling van groenafval is begrijpelijkerwijze eerder beperkt omdat het voornamelijk gaat om een driemaandelijks inzamelronde voor snoeihout.

Meer en/of betere informatie/communicatie over welke fracties (voornamelijk van keukenafval) welke bestemming kunnen/moeten hebben (hetzij gft-afvalinzameling, groenafvalinzameling, compostering, restafval) is in overweging te nemen (cfr. vlees- en visresten).

In vergelijking met 2006 zien we een duidelijke toename van de bestemmingen "thuiscomposter" en "kippen" wanneer het gaat over keukenafval en vinden meer mensen hun weg naar het containerpark om het groenafval te verwijderen.

3.3 Voedselverliezen

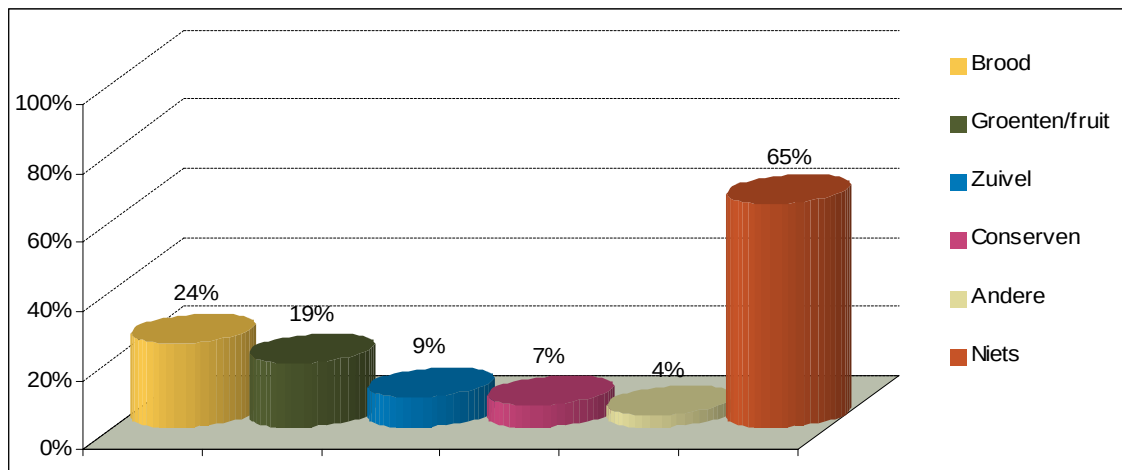
3.3.1 Mate van voedselverliezen

In dit deel van de bevraging gaan we na in welke mate de ondervraagden voedsel verspillen en wat daarvoor de belangrijkste redenen zijn.

In concreto werd er aan de respondenten gevraagd op men in de week die aan de bevraging voorafging voedselproducten zoals brood, groenten / fruit, zuivelproducten, conserven en bokalen of nog andere producten heeft aangekocht, gekregen of geteeld maar uiteindelijk niet geconsumeerd en weggegooid heeft? De verspilling betrof niet afvalstoffen zoals eierschalen of sinaasappelschillen, maar om voedingsmiddelen, aangeroerd of niet, soms zelfs nog in hun oorspronkelijke verpakking.

Indien men voedselproducten had weggegooid, diende men het gewicht van de verspilde producten op te geven (bij benadering) alsook de redenen van de 'verspilling'. In 2006 zijn deze vragen niet opgenomen.

Onderstaande grafiek toont aan dat 65% van de ondervraagden geen voedsel heeft weggegooid de week die aan de bevraging voorafging. Brood (24%) en groenten en fruit (19%) worden het vaakst niet geconsumeerd en weggegooid. Voorbeelden van andere voedselproducten zijn charcuterie of gashoudende dranken. In de stedelijke regio's wordt beduidend meer voedsel verspild in vergelijking met de landelijke gebieden.

Figuur 13: Voedselverliezen in de afgelopen twee weken (Basis: alle respondenten; N=501)

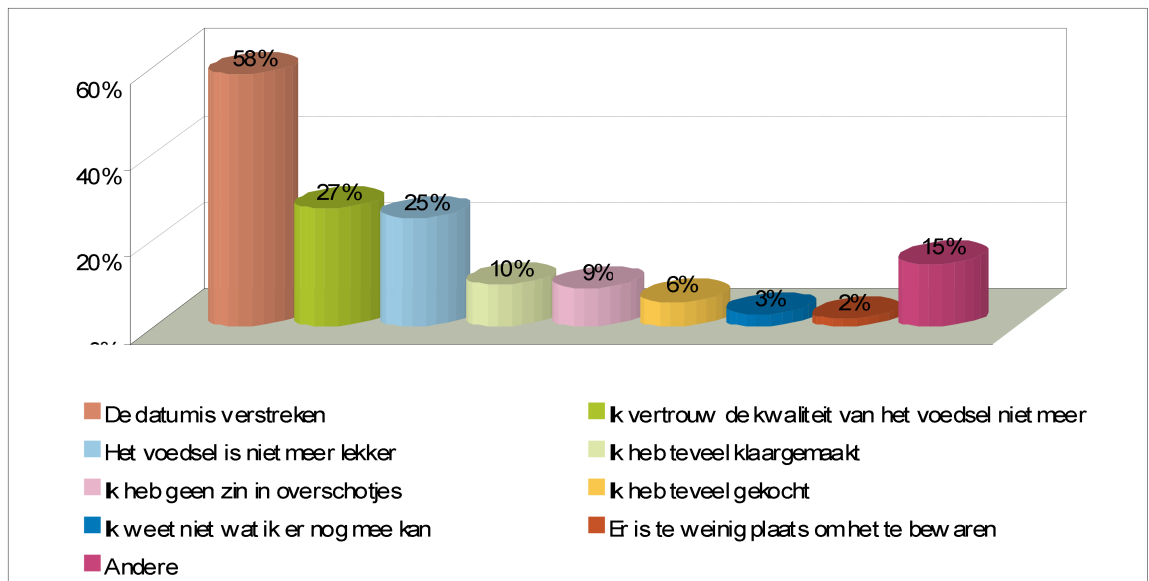
Respondenten die kippen houden, zeggen vaker dat er geen voedsel wordt weggegooid in vergelijking met de respondenten die geen kippen hebben (73% respectievelijk 62%).

Bekijken we de mate van voedselverliezen naargelang het geslacht van de respondenten, stellen we vast dat mannen vaker beweren geen voedsel te hebben verspild dan vrouwen (68% t.o.v. 61%). Het verschil is echter niet significant.

Wanneer conserve en bokaal worden verspild (N=33), spreken we over gemiddeld 1,4kg. Brood wordt vaker verspild, maar neemt een kleiner gewicht in (gemiddeld 400g).

3.3.2 Redenen van voedselverliezen

Uit onderstaande grafiek naar de redenen voor het weggooien van voedsel, blijkt dat dit in de eerste plaats gebeurt omdat de houdbaarheidsdatum van het voedsel is verstreken (58%), gevolgd door de kwaliteit die niet meer te vertrouwen is (27%) en het voedsel dat niet meer lekker is (25%).

Figuur 14: Redenen van voedselverliezen (Basis: alle respondenten; N=501)

Ongeveer twee respondenten op drie beweren in de week die aan de bevraging voorafging geen voedselproducten te hebben weggegooid. Wanneer toch voedsel werd verspild, betrof dit in de eerste plaats brood en groenten of fruit. De voornaamste reden van voedselverliezen is de houdbaarheidsdatum die verstreken is.

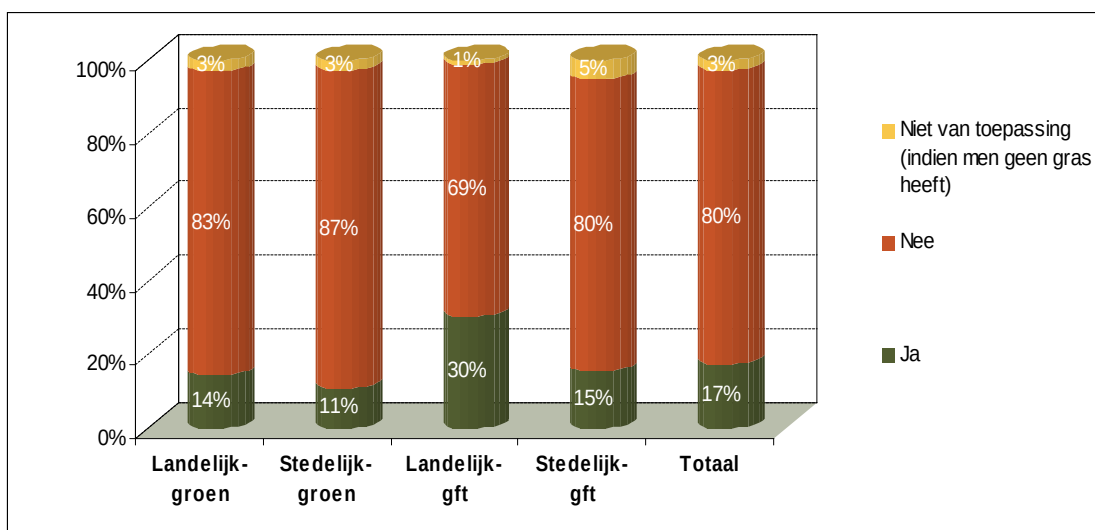
3.4 Kringlooptuinieren

3.4.1 Tuinbeheer volgens de kringloopprincipes

Composteren, snoeihout verwerken tot vlechtwerk en mulchmaaien zijn voorbeelden van kringlooptechnieken, waarbij tuinresten worden voorkomen of hergebruikt in de tuin. In de bevraging werd een onderscheid gemaakt tussen grasbeheer, verwerking van snoeihout, het houden van kippen en het al dan niet hebben van vaste planten en bodembedekkende planten.

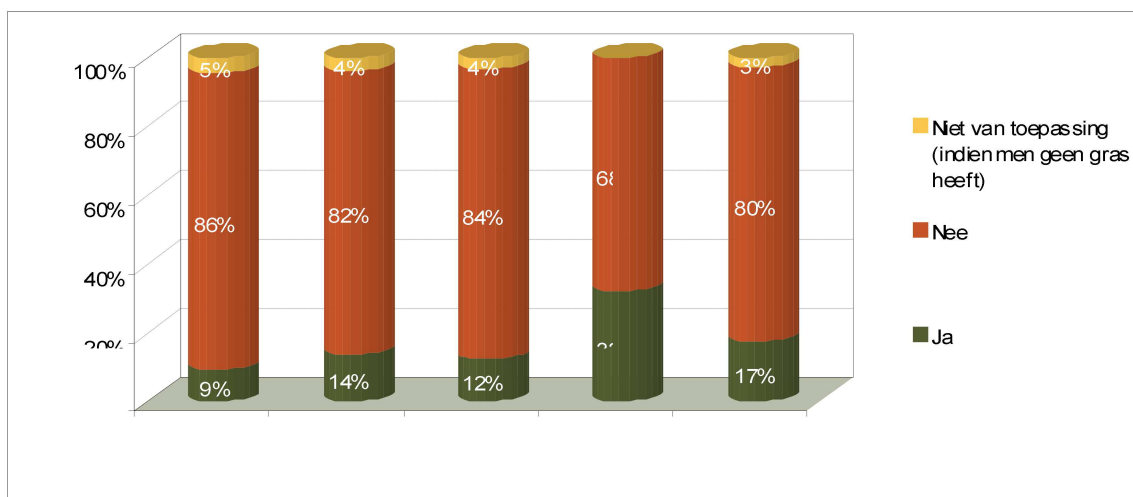
GRASBEHEER

Op de vraag “Beheert u uw gras volgens de kringloopprincipes zoals mulchmaaien, hooiland, bollengrasland of bloemenweide?”, antwoordt 17% van de tuinbezitters het gras volgens de kringloopprincipes te beheren. Onderstaande grafiek maakt verder duidelijk dat dit frequenter gebeurt binnen de landelijke regio's dan binnen de stedelijke gebieden (landelijk : 21%; stedelijk: 13%).

Figuur 15: Grasbeheer volgens kringloopprincipes (Basis: alle respondenten met een tuin; N=452)

Beschouwd naar de grootte van de tuin, stellen we vast dat er een significant verschil is tussen de respondenten met een tuin groter dan 1000m² en de rest.

Figuur 16: Grasbeheer volgens kringloopprijncipes naargelang de grootte van de tuin (Basis: alle respondenten met een tuin; N=452)

Onderstaand overzicht geeft de verschillende kringlooptechnieken weer waarvan men bij het grasbeheer gebruik heeft gemaakt. Mulchmaaien wordt het vaakst gedaan (60%), gevolgd door het composteren van grasmaaisel (35%) en bloemenweide, hooiland of bollengrasland (10%).

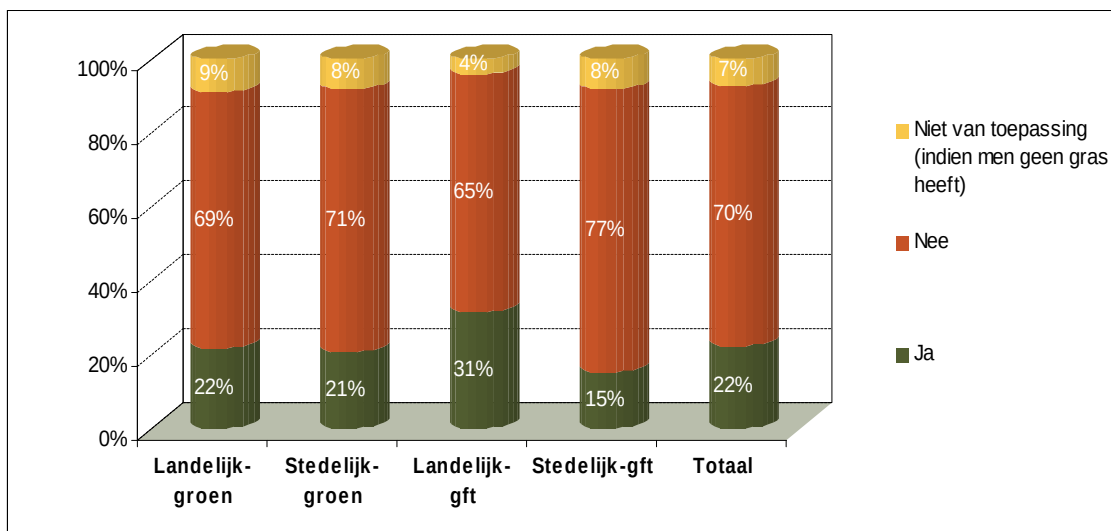
<i>Kringlooptechnieken bij grasbeheer</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Mulchmaaien (geen maairesten)	44	59,5
Grasmaaisel composteren	26	35,1
Bloemenweide / hooiland / bollengrasland	7	9,5
Mulchen met gazonmaaisel	6	8,1
Grasmaaisel vervoederen (bv. kippen)	5	6,8
Grasmaaisel mee geven met de huis-aan-huis-gft-ophaling	2	2,7
Huisweide (weide met vee)	1	1,4
Andere	1	1,4
Totaal	74	100,0

Tabel 14: Gebruikte kringlooptechnieken bij het beheer van gras

Meerdere antwoorden mogelijk (som % $\geq$ 100%)

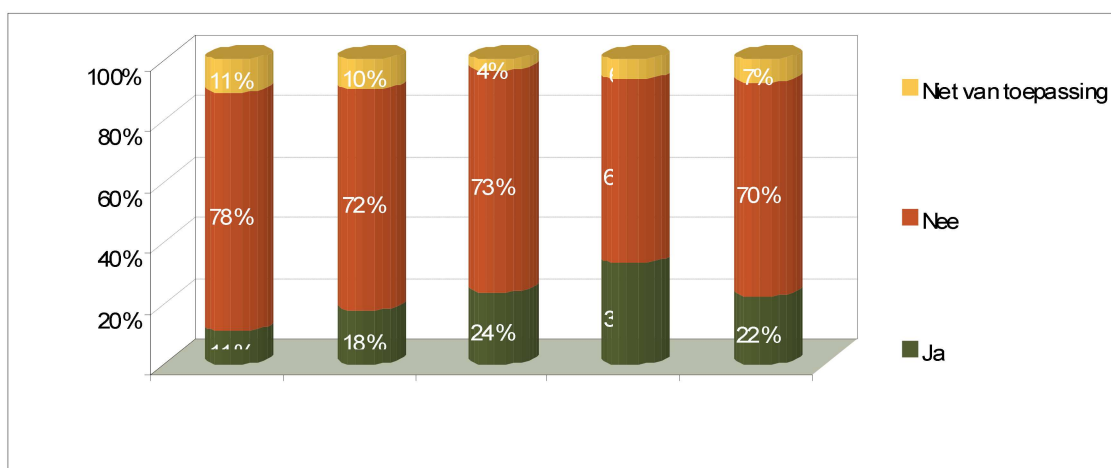
VERWERKING VAN SNOEIHOUD

Meer dan één tuinbezitter op vijf (22%) maakt gebruik van kringlooptechnieken bij de verwerking van snoeihout. Opnieuw zien we een verschil naargelang de regio. In de landelijke gemeenten wordt het snoeihout vaker verwerkt volgens de kringloopprincipes tegenover de respondenten die woonachtig zijn in een stedelijke omgeving: respectievelijk 26% tegenover 18%.

Figuur 17: Verwerking van snoeihout volgens kringloopprincipes (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)

Bekijken we het verband tussen het verwerken van snoeihout volgens de kringloopprincipes en de grootte van de tuin, dan stellen we vast dat respondenten met een tuin kleiner dan 500m² significant minder kringlooptechnieken toepassen bij de verwerking van snoeihout in vergelijking met de respondenten die over een tuin groter dan 1000m² beschikken.

Figuur 18: Verwerking van snoeihout volgens kringloopprincipes naargelang de grootte van de tuin (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)

De grote meerderheid van de respondenten die snoeihout verwerken d.m.v. kringlooptechnieken doet dit door het snoeihout te verhakselen (85%).

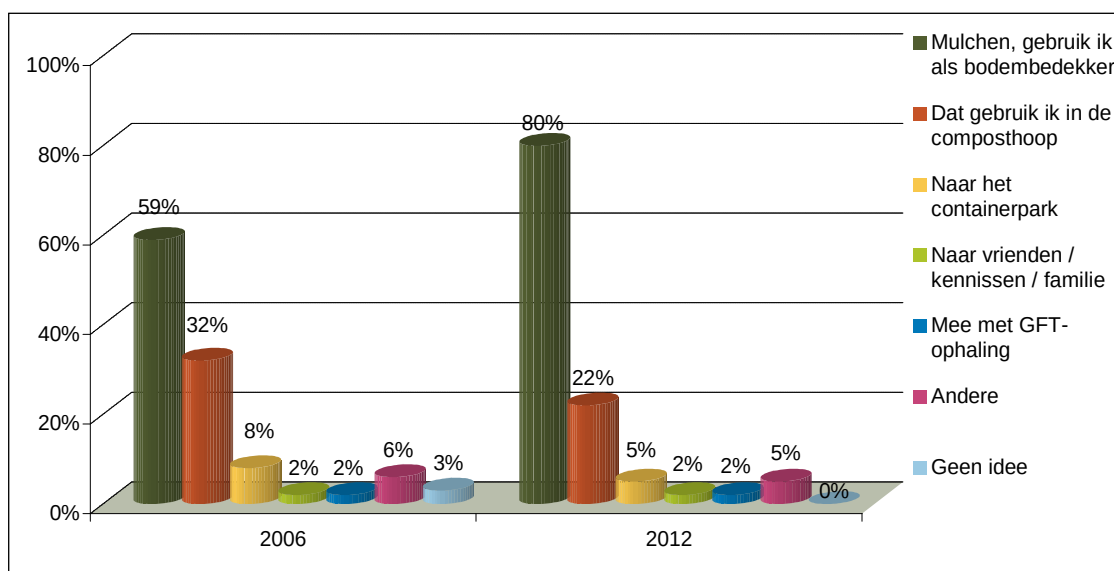
<i>Kringlooptechnieken bij de verwerking van het snoeihout</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Verhakselen	83	84,7
Bladeren composteren	17	17,3
Snippers / takjes composteren	11	11,2
Mulchen met snippers	5	5,1
Takkenrillen maken	5	5,1
Vlechtwerk maken	4	4,1
Snipperpaadjes aanleggen	3	3,1
Mulchen met bladeren	3	3,1
Artistieke creaties maken (bv. kleine ornamentjes, bloemstukken)	2	2,0
Plantensteun en rijshout	2	2,0
Levende bouwsels maken (bv. wilgenhut, wilgentunnel)	1	1,0
Wespen, vliegenhotel maken	1	1,0
Snipperwanden maken	1	1,0
Andere	7	7,1
Totaal	98	100,0

Tabel 15: Gebruikte kringlooptechnieken bij de verwerking van snoeihout

Meerdere antwoorden mogelijk (som % ≥ 100%)

Omgerekend naar het totaal van alle tuinbezitters, maakt 18% gebruik van een hakselaar. Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2006 toen 15% een hakselaar gebruikte voor de verwerking van zijn snoeihout. Onderstaande grafiek vergelijkt de huidige cijfers met de resultaten van 2006 betreffende de vraag wat men met het verhakseld hout doet.

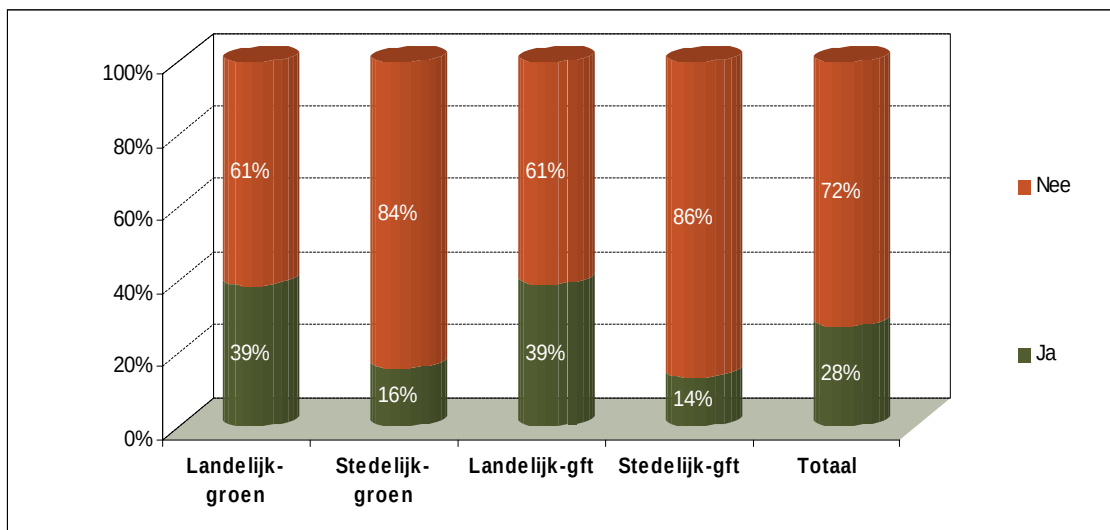
Acht op tien van de ondervraagde tuinbezitters die effectief ook een hakselaar gebruiken (N=83), gebruikt het verhakseld hout als bodembedekker en 22% verwerkt het verhakseld hout in zijn composthoop. Deze cijfers bedroegen in 2006 59% respectievelijk 32%.

Figuur 19: Bestemming verhakseld hout 2006 – 2012 (Basis: alle respondenten die hun snoeihout verhakselen; 2006: N=63; 2012: N=83)

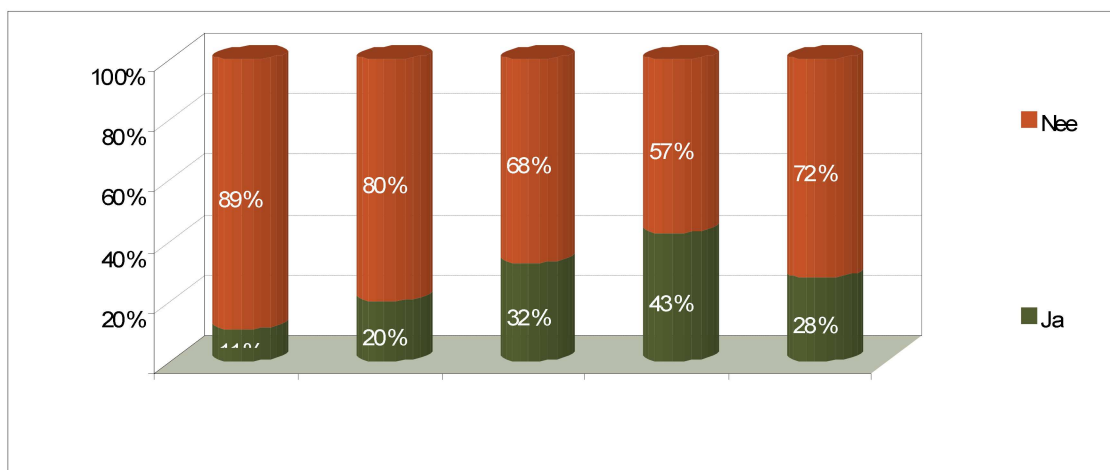
KIPPEN

Meer dan één op vier van de tuinbezitters (28%) houdt kippen om keuken- en tuinresten te verwerken. Beschouwd naar regio, stellen we vast dat de inwoners uit de landelijke gemeenten beduidend vaker kippen houden in vergelijking met de respondenten uit de stedelijke gebieden (landelijk : 39% ; stedelijk: 15%).

Figuur 20: Houden van kippen (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)

Uit onderstaande grafiek blijkt dat hoe groter de tuin is, hoe meer kippenhouders er zijn.

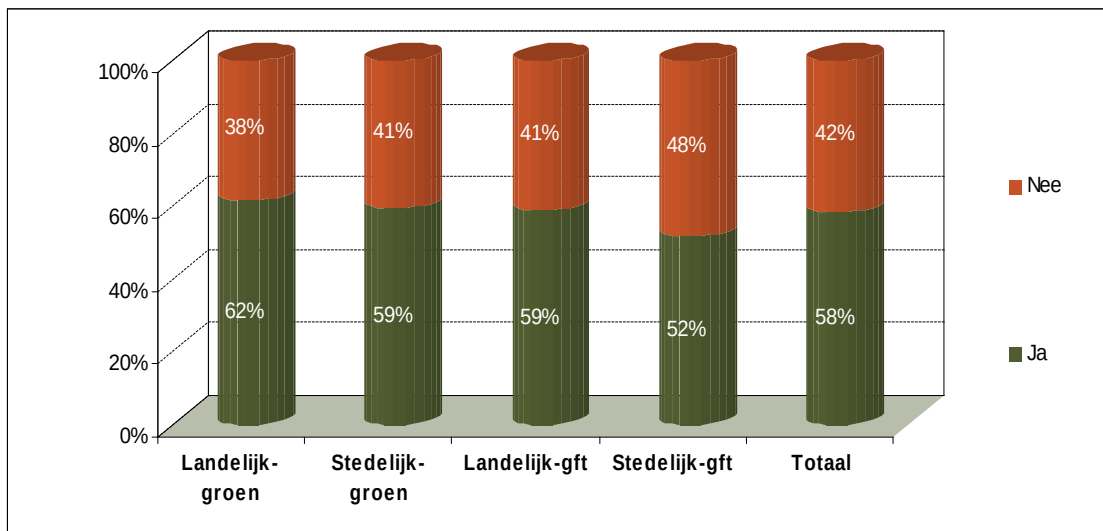

Figuur 21: Houden van kippen naargelang de grootte van de tuin (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)

VASTE PLANTEN EN BODEMBEDEKKENDE PLANTEN

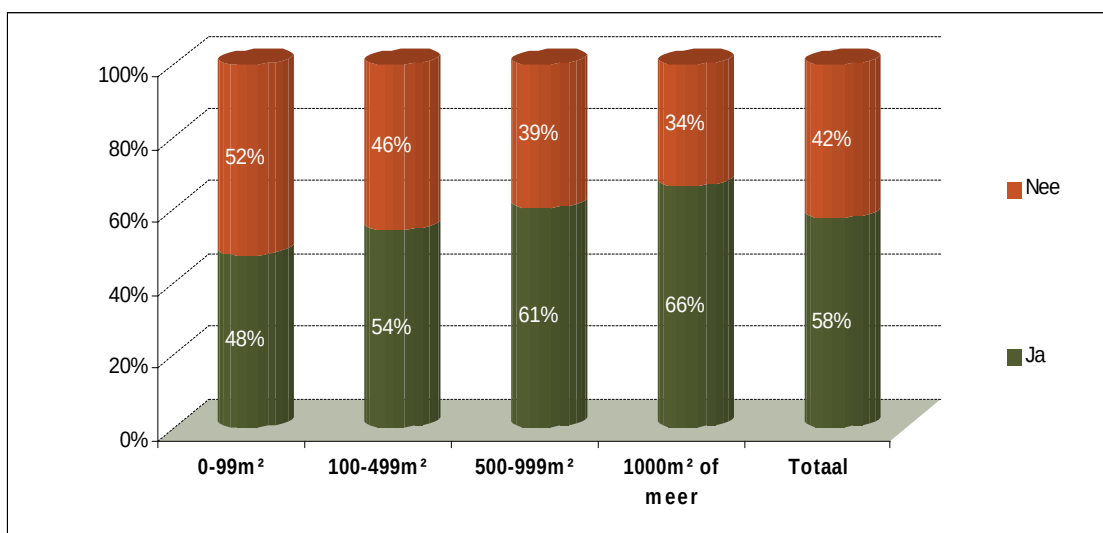
In tegenstelling tot één- of tweejarigen blijven vaste planten jaren op dezelfde plaats staan. Ze zijn bij uitstek kringloopplanten die ieder jaar opnieuw een volledige kringloop doormaken van ontluiten, groeien, bloeien, afsterven en verteren tot omzetten in nieuwe humus en voedingsstoffen.

De meerderheid van de respondenten met tuin (58%) heeft vaste planten of bodembedekkende planten. In vergelijking met de hierboven beschreven kringloopprincipes, zijn de regionale verschillen beperkt en niet significant.

Figuur 22: Vaste planten en bodembedekkende planten (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)

Hoe groter de tuin, hoe meer vaste planten en bodembedekkende planten men heeft in de tuin.

Figuur 23: Vaste planten en bodembedekkende planten naargelang de grootte van de tuin (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)

AANTAL TOEGEPASTE KRINGLOOPTECHNIEKEN

De mate waarin de tuinbezitters verschillende kringlooptechnieken in hun tuin toepassen, werd hierboven beschreven. Het ging daarbij om kringlooptechnieken andere dan thuiscomposteren. Algemeen beschouwd stellen we vast dat 70% van de tuinbezitters één of meerdere kringlooptechnieken toepast. 4% past elke van de vier besproken kringlooptechnieken toe in de tuin. Aan de hand van onderstaande grafieken wordt het aantal kringlooptechnieken dat men toepast weergegeven naargelang de indeling landelijk-stedelijk en de grootte van de tuin.

Uit de resultaten blijkt dat binnen de landelijke regio's frequenter meerdere kringlooptechnieken worden toegepast.

<i>Aantal kringlooptechnieken dat men toepast in de tuin</i>	<i>Landelijk</i>		<i>Stedelijk</i>		<i>Totaal</i>	
	N	%	N	%	N	%
Geen kringlooptechnieken	60	25,3	76	35,3	136	30,1
1 kringlooptechniek	71	30,0	78	36,3	149	33,0
2 kringlooptechnieken	58	24,5	51	23,7	109	24,1
3 kringlooptechnieken	34	14,3	7	3,3	41	9,1
4 kringlooptechnieken	14	5,9	3	1,4	17	3,8
Totaal	237	100,0	215	100,0	452	100

Tabel 16: Aantal kringlooptechnieken naar indeling landelijk-stedelijk

Beschouwd naar de grootte van de tuin, stellen we vast dat hoe groter de tuin hoe meer kringlooptechnieken worden toegepast.

<i>Aantal kringlooptechnieken dat men toepast in de tuin</i>	<i>0-99m²</i>		<i>100-499m²</i>		<i>500-999m²</i>		<i>> 1000m²</i>		<i>Totaal</i>	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Geen kringlooptechnieken	31	47,0	55	35,5	31	27,2	18	16,1	135	30,1
1 kringlooptechniek	22	33,3	51	32,9	42	36,8	32	28,6	147	33,0
2 kringlooptechnieken	11	16,7	38	24,5	23	20,2	36	32,1	108	24,1
3 kringlooptechnieken	2	3,0	9	5,8	13	11,4	17	15,2	41	9,1
4 kringlooptechnieken	0	0,0	2	1,3	5	4,4	9	8,0	16	3,8
Totaal	66	100,0	155	100,0	114	100,0	112	100,0	447	100,0

Tabel 17: Aantal kringlooptechnieken naargelang de grootte van de tuin

REDENEN VOOR HET (NIET) TOEPASSEN VAN KRINGLOOPTECHNIEKEN

Zoals hierboven aangegeven, bleek uit de bevraging naar de vier kringlooptechnieken dat men het vaakst vaste planten en bodembedekkende planten houdt, gevolgd door het houden van kippen, het verwerken van snoeihout volgens de kringloopprijncipes en het beheren van gras volgens de kringloopprijncipes.

In wat volgt gaan we na waarom men al dan niet kiest voor kringlooptechnieken in de tuin. De belangrijkste reden waarom men kringlooptechnieken toepast in de tuin is omdat het gemakkelijk en handig is (44%). Een tweede belangrijke reden is geënt op de ecologische, kringloop-, recyclagegedachte (41%). Een derde reden die in belangrijke mate wordt vermeld, is dat deze technieken kostenbesparend zijn (17%). Vijftig respondenten geven een antwoord dat niet in één van de voorgedecodeerde antwoordcategorieën kan worden ondergebracht. De meest vermelde antwoorden zijn 'bestrijden onkruid', 'uit gewoonte', 'geleerd van kinds af aan' en 'eieren'.

Zowel de ecologische gedachte als de kosten die men kan besparen zijn belangrijker binnen de landelijke regio's, terwijl esthetische aspecten een belangrijkere rol spelen binnen de stedelijke regio's.

Redenen toepassen kringlooptechnieken	Landelijk		Stedelijk		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
Omdat het gemakkelijk / handig is	63	42,0	52	47,7	115	44,4
Ecologische, kringloop-, recyclagegedachte	73	48,7	34	31,2	107	41,3
Kostenbesparend	31	20,7	13	11,9	44	17,0
Tijdbesparend	19	12,7	17	15,6	36	13,9
Graag werken in tuin	17	11,3	17	15,6	34	13,1
Als esthetisch of structurelement	1	0,7	18	16,5	19	7,3
Was al zo toen ik huis kocht / begon te huren	1	0,7	5	4,6	6	2,3
Geen idee	6	4,0	4	3,7	10	3,9
Andere	25	16,7	25	22,9	50	19,3
Totaal	150	100,0	109	100,0	259	100,0

Tabel 18: Redenen toepassen van kringlooptechnieken

Meerdere antwoorden mogelijk (som % ≥ 100%)

Beschouwd naar leeftijd, stellen we vast dat naarmate men ouder wordt het gemakkelijke, het handige van het toepassen van kringlooptechnieken belangrijker wordt. Voor de jongste leeftijdscategorie is daarentegen het ecologische aspect aan kringlooptuinieren het meest doorslaggevende argument om kringlooptechnieken toe te passen in de tuin.

Redenen toepassen kringlooptechnieken	20-39 jaar		40-59 jaar		60 jaar of ouder		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Omdat het gemakkelijk / handig is	11	37,9	47	43,5	57	46,7	115	44,4
Ecologische, kringloop-, recyclagegedachte	17	58,6	51	47,2	39	32,0	107	41,3
Kostenbesparend	5	17,2	16	14,8	23	18,9	44	17,0
Tijdbesparend	2	6,9	18	16,7	16	13,1	36	13,9
Graag werken in tuin	1	3,4	16	14,8	17	13,9	34	13,1
Als esthetisch of structurelement	3	10,3	6	5,6	10	8,2	19	7,3
Was al zo toen ik huis kocht / begon te huren	3	10,3	2	1,9	1	0,8	6	2,3
Geen idee	0	0,0	5	4,6	5	4,1	10	3,9
Andere	4	13,8	21	19,4	25	20,5	50	19,3
Totaal	29	100,0	108	100,0	122	100,0	259	100,0

Tabel 19: Redenen toepassen van kringlooptechnieken in de tuin naar indeling landelijk-stedelijk

Meerdere antwoorden mogelijk (som % ≥ 100%)

Indien we kijken naar de reden waarom de respondenten die beschikken over een tuin, geen kringlooptechnieken toepassen in hun tuin (N=193), zien we dat 25% van de betrokkenen meldt dat men hiervoor geen tijd heeft. Twee belangrijke praktische bezwaren die men verder vernoemt zijn 'Tuin te klein' (24%) en 'Het vraagt teveel onderhoud' (11%). Verder geeft 20% te kennen over te weinig kennis te beschikken en zegt 14% geen interesse te hebben in kringlooptuinieren. Onder 'andere' – zijnde antwoorden die niet in één van de voorgecodeerde antwoordcategorieën kunnen worden ondergebracht - lezen we vooral dat de leeftijd of de gezondheidstoestand van de respondent niet toelaat aan kringlooptuinieren te doen.

Redenen niet toepassen kringlooptechnieken	Landelijk		Stedelijk		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
Ik heb daar geen tijd voor	16	28,6	15	22,4	31	25,2
Tuin te klein	13	23,2	16	23,9	29	23,6
Ik ken er te weinig van	11	19,6	14	20,9	25	20,3
Het interesseert me niet	7	12,5	10	14,9	17	13,8
Het vraagt teveel onderhoud	8	14,3	5	7,5	13	10,6
Ik heb er geen plaats voor	6	10,7	5	7,5	11	8,9
Onbekend	2	3,6	6	9,0	8	6,5
Ik doe het niet graag	0	0,0	6	9,0	6	4,9
Te ingewikkeld	1	1,8	3	4,5	4	3,3
Dit is veel te duur	1	1,8	0	0,0	1	0,8
Niet netjes	0	0,0	1	1,5	1	0,8
Geurhinder	0	0,0	0	0,0	0	0
Geen idee	3	5,4	4	6,0	7	5,7
Andere	18	32,1	19	28,4	37	30,1
Totaal	87	100,0	106	100,0	193	100,0

Tabel 20: Redenen van niet toepassen van kringlooptechnieken in de tuin naar indeling landelijk-stedelijk

Meerdere antwoorden mogelijk (som % ≥ 100%)

Beschouwd naar leeftijd, stellen we vast dat er onder de respondenten jonger dan 60 jaar die geen kringlooptechnieken toepassen vooral een probleem van tijd is. De desinteresse om aan kringlooptuinieren te doen neemt toe met de leeftijd.

<i>Redenen toepassen kringlooptechnieken</i>	<i>20-39 jaar</i>		<i>40-59 jaar</i>		<i>60 jaar of ouder</i>		<i>Totaal</i>	
	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Ik heb daar geen tijd voor	9	39,1	14	42,4	8	11,9	31	25,2
Tuin te klein	3	13,0	8	24,2	18	26,9	29	23,6
Ik ken er te weinig van	1	4,3	9	27,3	15	22,4	25	20,3
Het interesseert me niet	1	4,3	3	9,1	13	19,4	17	13,8
Het vraagt teveel onderhoud	2	8,7	2	6,1	9	13,4	13	10,6
Ik heb er geen plaats voor	4	17,4	1	3,0	6	9,0	11	8,9
Onbekend	0	0,0	3	9,1	5	7,5	8	6,5
Geen idee	2	8,7	2	6,1	3	4,5	7	5,7
Ik doe het niet graag	0	0,0	1	3,0	5	7,5	6	4,9
Te ingewikkeld	1	4,3	0	0,0	3	4,5	4	3,3
Niet netjes	0	0,0	1	3,0	0	0,0	1	0,8
Dit is veel te duur	1	4,3	0	0,0	0	0,0	1	0,8
Geurhinder	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Andere	7	30,4	11	33,3	19	28,4	37	30,1
Totaal	23	100,0	33	100,0	67	100,0	193	100,0

Tabel 21: Redenen van niet toepassen van kringlooptechnieken in de tuin naar leeftijd

Meerdere antwoorden mogelijk (som % ≥ 100%)

3.4.2 Profilering van de tuinbezitter

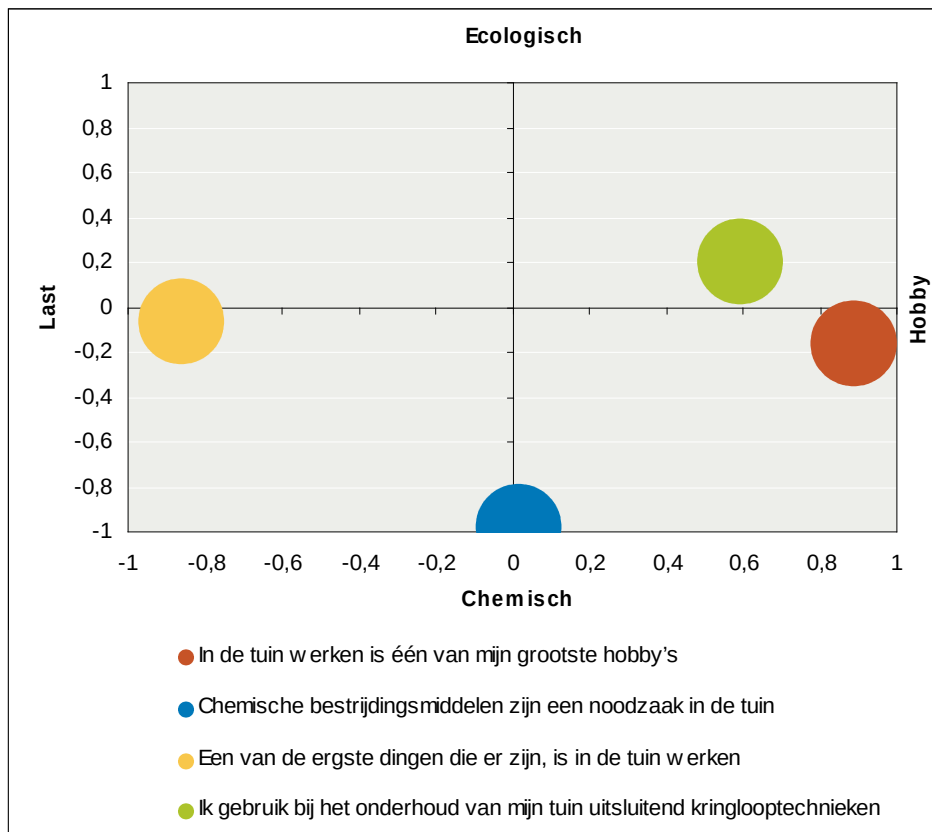
Met het oog op de opmaak van een profiel van de tuinbezitters werd aan deze groep van respondenten vier stellingen voorgelegd waaraan men telkens een waarde op een schaal van 1 tot 10 diende toe te kennen, waarbij 1 = helemaal niet akkoord en 10 = helemaal wel akkoord; de tussenliggende antwoorden dienden om de antwoorden te nuanceren. De resultaten worden hier beknopt weergegeven.

<i>Stellingen</i>	<i>Gemiddelde score</i>	
	<i>2006</i>	<i>2012</i>
In de tuin werken is één van mijn grootste hobby's.	5,87	6,10
<i>Chemische bestrijdingsmiddelen zijn een noodzaak in de tuin (2012).</i>		3,40
Niet-organische meststoffen, insecticiden en chemische onkruidverdelgers zijn een absolute noodzaak in de tuin.	3,00	
Een van de ergste dingen die er zijn, is in de tuin werken.	3,19	2,85
<i>Ik gebruik bij het onderhoud van mijn tuin uitsluitend kringlooptechnieken (bv. verwerking van snoeihout, hakselen, ...) (2012).</i>		6,18
Ik gebruik bij het onderhoud van mijn tuin uitsluitend milieuvriendelijke (afvalarme) technieken en / of middelen.	3,83	

Tabel 22: Profilering van de tuinbezitter

Op basis hiervan kunnen vier dimensies worden onderscheiden (cfr. Grafiek 24), zijnde:

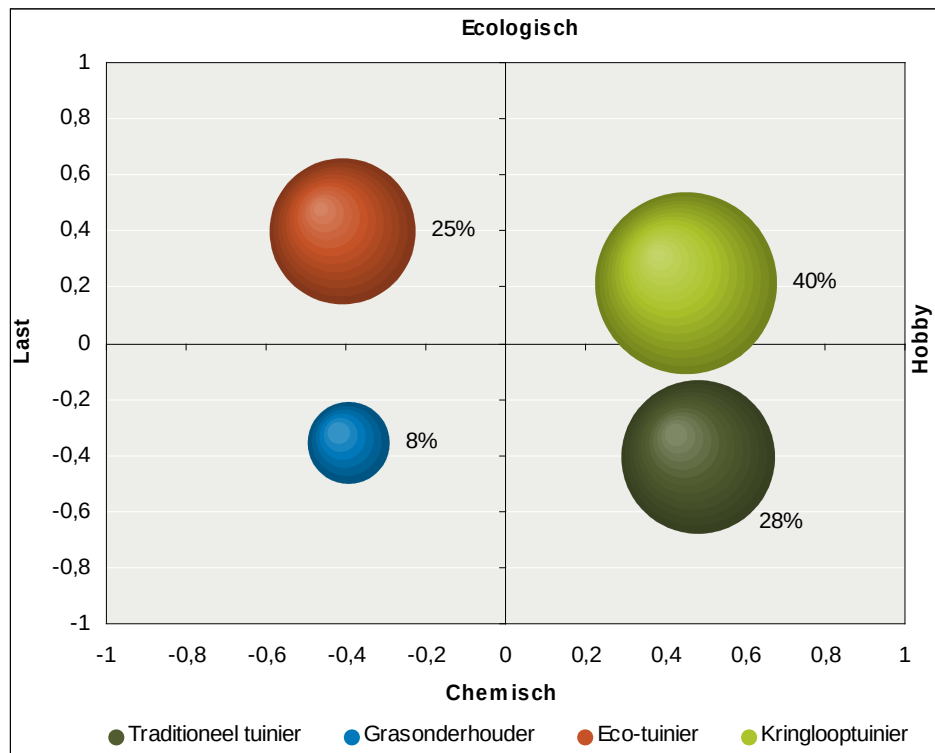
- de dimensie 'Ecologisch';
- de dimensie 'Hobby';
- de dimensie 'Last';
- de dimensie 'Chemische middelen'.

Figuur 24: Profilering van de tuinbezitter - dimensionaliteit (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)

Indien de ondervraagde personen uitgezet worden op deze gevonden dimensies, vinden we vier groepen terug die benoemd en omschreven kunnen worden als volgt:

- 1 'Traditionele tuiniers': deze personen hebben tuinieren als hobby, maar als het op het beheer van hun tuin neerkomt worden dikwijls chemische middelen gebruikt.
- 2 'Grasonderhouders': de respectievelijk tuinbezitters vinden het werken in de tuin eerder een last, bij het beheer van hun tuin worden dikwijls chemische middelen gebruikt.
- 3 'Eco-tuiniers': de onder deze groep ressorterende tuinbezitters vinden het werken in de tuin eerder een last, bij het beheer van hun tuin kiezen ze wel voor de ecologische oplossing.
- 4 'Kringlooptuiniers': deze tuinbezitters hebben tuinieren als hobby en doen dit het liefst op een ecologische manier.

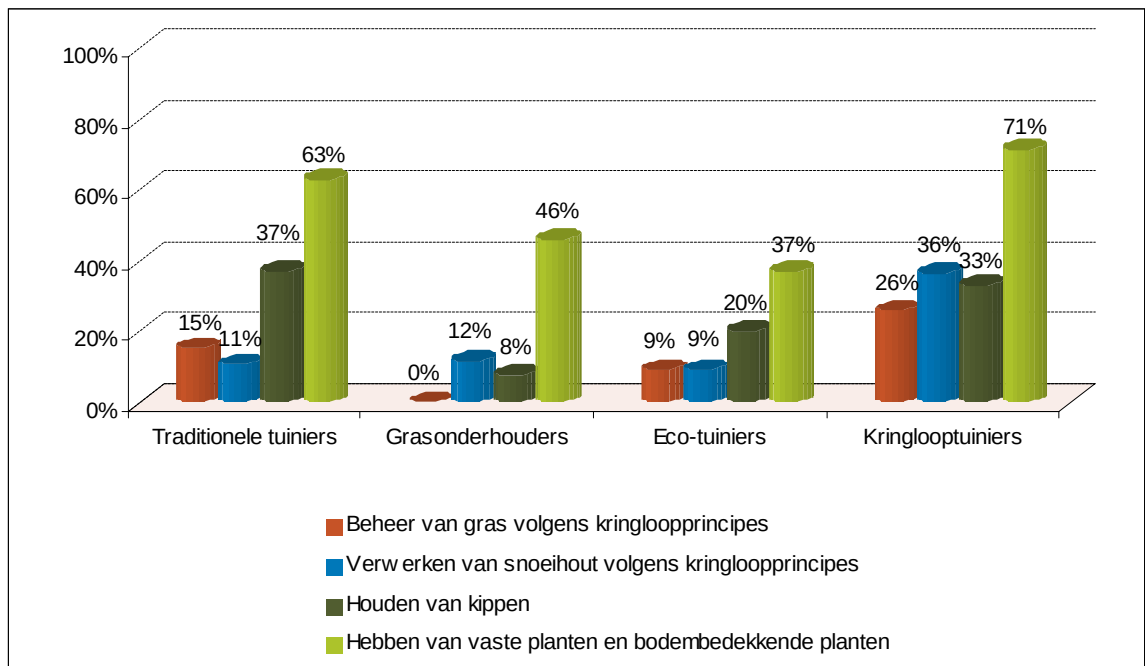

Figuur 25: Profilering van de tuinbezitter – segmentatie (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)

Ten opzichte van 2006, is zowel het aantal kringlooptuiniers als het aantal eco-tuiniers toegenomen. Dit betekent dat bij het beheer van de tuin de ecologische gedachte een steeds belangrijkere rol speelt. Het aantal tuinbezitters die het werken in de tuin eerder als een last beschouwen en die bij het beheer van hun tuin vaak chemische middelen gebruiken (i.c. de grasonderhouders) is sterk gedaald ten opzichte van 2006 (8% tegenover 20%).

Een tweede belangrijk verschil met 2006 is dat de verschillende groepen dichter naar elkaar toe zijn gegroeid en de grenzen tussen de verschillende types tuinier bijgevolg waziger zijn geworden. Dit betekent dat de grotere groep kringlooptuiniers minder uitgesproken ecologisch zijn en minder als echte hobbyisten kunnen worden beschouwd (zie grafiek 25).

Bekijken we de mate waarin kringlooptechnieken worden toegepast volgens het type tuinier, dan mag het niet verbazen dat de kringlooptuiniers de kroon spannen voor wat betreft het toepassen van kringlooptechnieken in de tuin. Meer dan zeven kringlooptuiniers op tien (71%) hebben vaste planten en bodembedekkende planten. Bovendien verschillen zij duidelijk van de andere tuiniers wanneer het gaat over het toepassen van kringloopprincipes bij het beheer van gras en het verwerken van snoeihout. De grasonderhouders, voor wie tuinieren eerder als een last wordt beschouwd en chemische bestrijdingsmiddelen noodzakelijk worden geacht, hebben wel relatief vaak vaste planten en bodembedekkende planten maar passen slechts in zeer beperkte mate kringlooptechnieken toe in hun tuin.

Figuur 26: Toepassen van kringlooptechnieken in de tuin volgens type tuinier (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)

Samengevat kan gesteld worden dat van de vier beschouwde kringlooptechnieken - andere dan thuiscomposteren - de respondenten het vaakst vaste planten en bodembedekkende planten houden (58%), gevolgd door het houden van kippen (28%), het verwerken van snoeihout volgens de kringloopprincipes (22%) en het beheren van gras volgens deze principes (17%).

Algemeen beschouwd stellen we vast dat 70% van de tuinbezitters een of meer kringlooptechnieken toepast. 4% past elke van de vier besproken kringlooptechnieken toe in de tuin.

Binnen de landelijke regio's worden frequenter meerdere kringlooptechnieken toegepast en ook hoe groter de tuin, hoe meer kringlooptechnieken.

Ten opzichte van 2006, is zowel het aantal kringlooptuiniers als het aantal eco-tuiniers toegenomen. Dit betekent dat bij het beheer van de tuin de ecologische gedachte een steeds belangrijkere rol speelt.

Het aantal tuinbezitters die het werken in de tuin eerder als een last beschouwen en die bij het beheer van hun tuin vaak chemische middelen gebruiken (i.c. de grasonderhouders) is sterk gedaald ten opzichte van 2006 (8% tegenover 20%).

3.5 Thuiscomposteren

Het vijfde deel in de bespreking van de resultaten behandelt de mate waarin men aan thuiscomposteren doet en op welke wijze dit gebeurt. Onder composteren verstaan we het biologisch proces waarbij kleine ongewervelden en micro-organismen organische reststoffen onder welbepaalde omstandigheden omzetten tot een stabiel humus- en voedselrijk eindproduct: compost. De vergelijking met de cijfers van de studie uit 2006 loopt als rode draad doorheen dit deel.

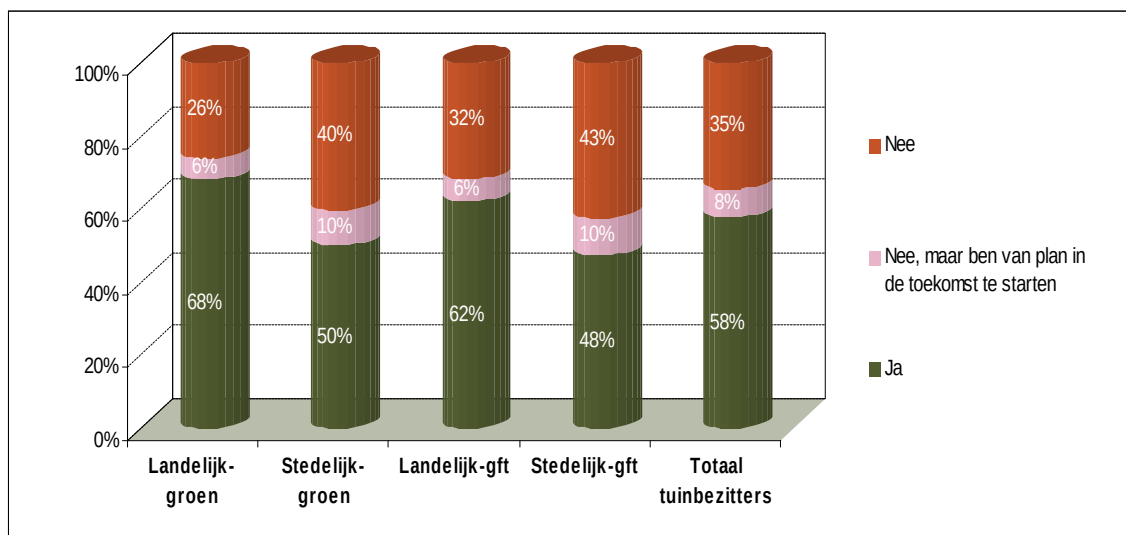
Naast de vragen naar het al dan niet thuiscomposteren en het aandeel keuken- en groenafval dat men composteert, werden aan alle thuiscomposteers ook vragen gesteld naar ondermeer de methode van thuiscomposteren, de bestemming van de compost, problemen bij thuiscomposteren, het verder blijven composteren in de toekomst, motieven van thuiscomposteren (en stoppen met composteren).

Bij de niet-thuiscomposteers werd gepolst naar de intentie tot starten met thuiscomposteren en de motieven van al dan niet ermee te beginnen.

In dit onderdeel worden ook de resultaten opgenomen betreffende de bevraging naar de kennis van enkele gemeentelijke activiteiten m.b.t. het stimuleren van thuiscomposteren.

3.5.1 Aantal thuiscomposteers

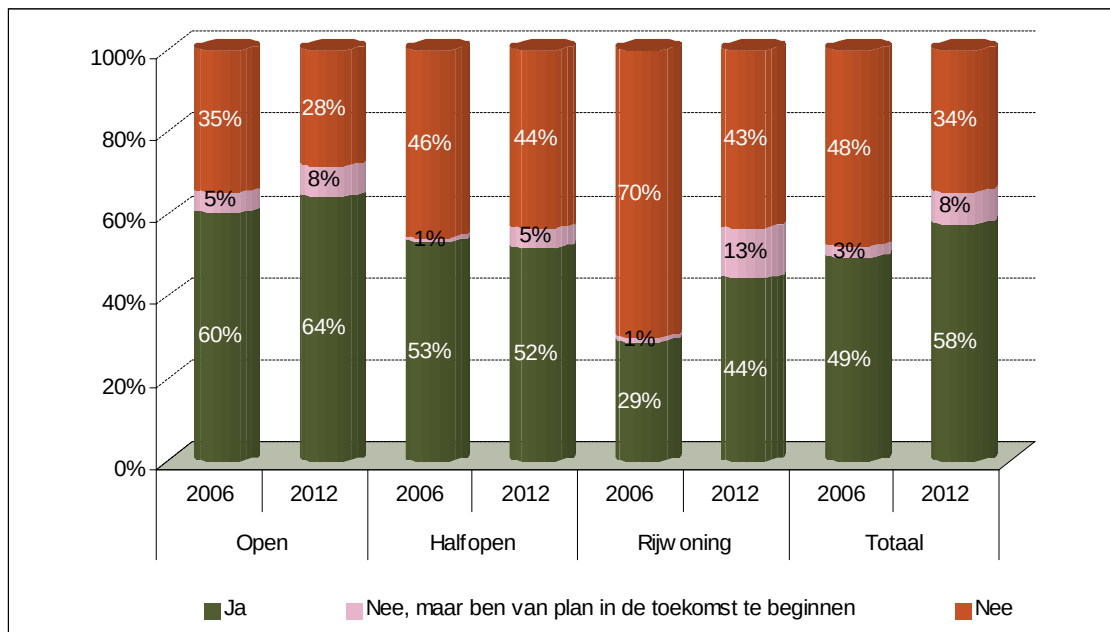
Op de vraag of de respondent thuiscomposteert, antwoordt 52% van alle respondenten (N=501) positief. In 2006 was dit 41%; er is bijgevolg sprake van een trend naar meer thuiscomposteren. Beschouwen we enkel de groep van tuinbezitters (N=451), dan kan vastgesteld worden dat bijna 58% aan thuiscompostering doet (in 2006: 49%). 35 ondervraagden (8%) die momenteel niet aan thuiscomposteren, zijn van plan hier in de toekomst mee te starten. Het grootste aantal thuiscomposteers bevindt zich – net als in 2006 – in de landelijke groenregio's (68%).

Figuur 27: Percentage thuiscomposteers naar regio (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)

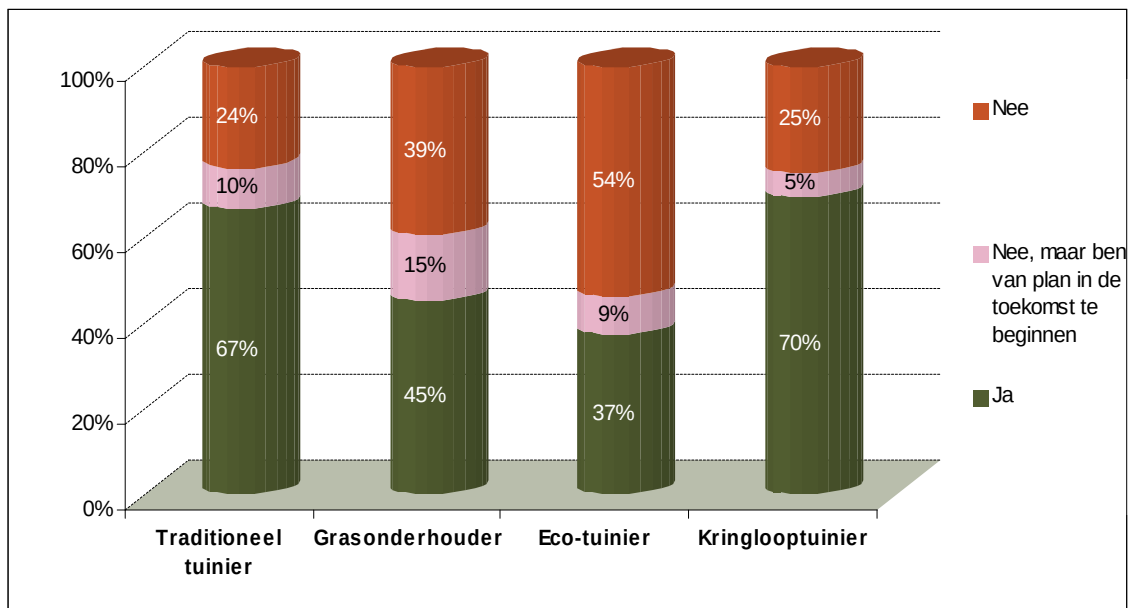
Beschouwd naar het type woning van de respondent, stellen we vast dat bijna twee bewoners op drie van een open woning (64%) aan thuiscomposteren doen. Respondenten die in een halfopen woning of een rijwoning wonen, composteren minder (52% respectievelijk 44%).

In vergelijking met 2006 valt op dat bewoners van een rijwoning meer aan thuiscomposteren doen (2006: 29%; 2012: 44%), terwijl het aandeel thuiscomposteers onder de bewoners van een halfopen woning stabiel blijft en onder de bewoners van een open woning slechts een lichte stijging kent (2006: 60%; 2012: 64%).

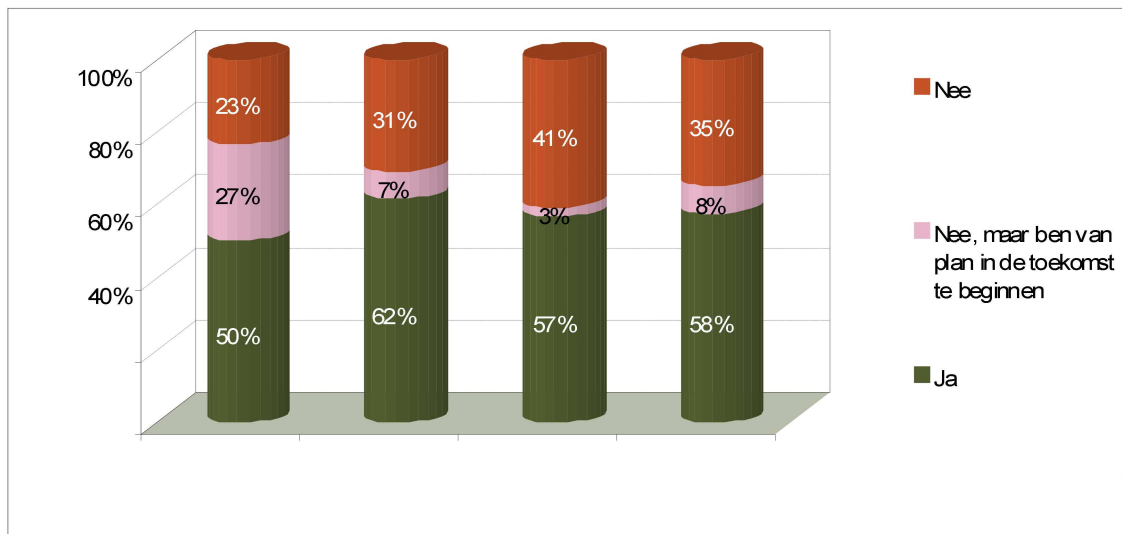
Figuur 28: Percentage thuiscomposteerders naar type woning 2006 – 2012 (Basis: alle respondenten met tuin; 2006: N=434; 2012: N=452)

Beschouwd naar type tuinier stellen we vast dat kringlooptuiniers het vaakst aan thuiscomposteren doen (70%), gevolgd door de traditionele tuiniers (67%), grasonderhouders (46%) en eco-tuiniers (37%).

Figuur 29: Percentage thuiscomposteerders naar type tuinier (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)

Wanneer we de resultaten bekijken in functie van de leeftijd van de respondenten, stellen we vast dat de 40 tot 59-jarigen het vaakst aan thuiscomposteren doen. De jongste leeftijdscategorie telt het laagste aantal thuiscomposteerders (50%), maar binnen deze leeftijdscategorie antwoordt 27% in de toekomst met thuiscomposteren te beginnen. Dit betekent dat 77% van de huidige 20 tot 39-jarigen in de toekomst aan thuiscomposteren zullen doen.

Figuur 30: Percentage thuiscomposteerders naar leeftijd (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)

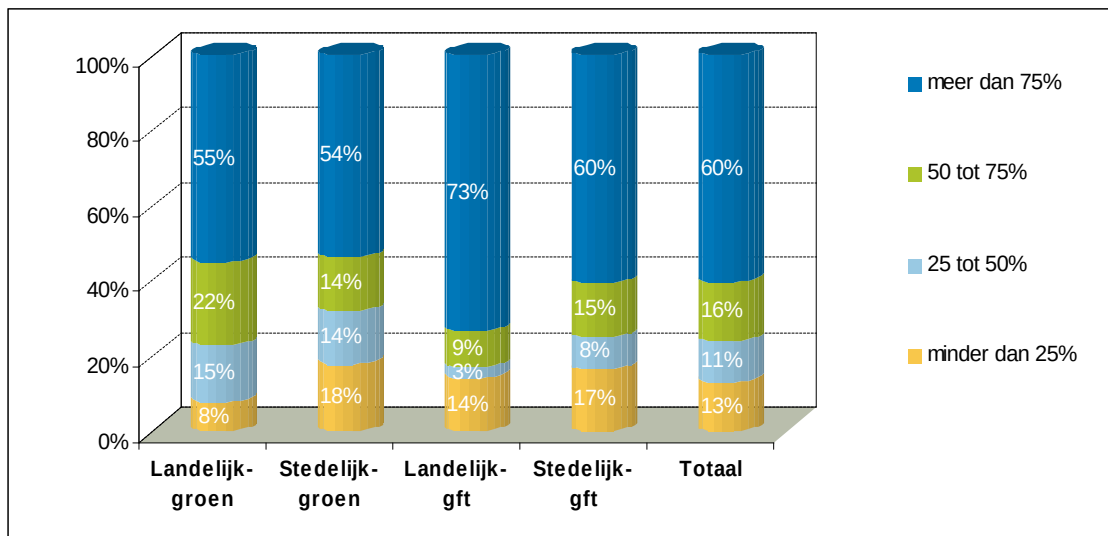
Naar profiel kunnen verder de volgende vaststellingen worden gedaan:

- Respondenten wiens gezin uit meer dan twee gezinsleden bestaat, doen vaker aan thuiscomposteren (65% t.o.v. 53%). Bovendien telt deze groep ook meer toekomstig startende thuiscomposteerders (13% t.o.v. 5%). Onder de alleenstaanden bedraagt het aandeel thuiscomposteerders 43%.
- Er zijn geen significante verschillen naargelang het beroep en het opleidingsniveau van de respondenten.

3.5.2 Aandeel groen- en keukenafval met bestemming thuiscomposteren

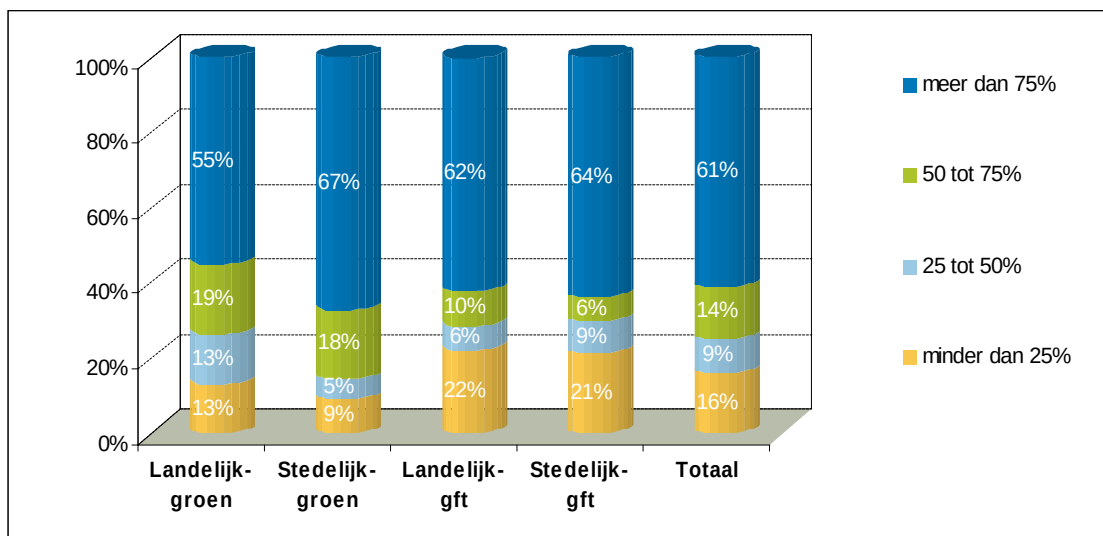
60% van de thuiscomposteerders (N=260) verwerkt 'meer dan 75%' van zijn groenafval via thuiscomposteren. In landelijke gebieden melden meer personen (gemiddeld 63%) dat ze 'meer dan 75%' van hun groenafval thuiscomposteren dan in stedelijke gebieden (gemiddeld 57%).

Beschouwd naar gft- en groenregio, dan zien we dat het aandeel respondenten dat 'meer dan 75%' van hun groenafval thuiscomposteert hoger is binnen de groep van respondenten in de gft-regio's (68%) ten opzichte van de groep van respondenten in de groenregio's (54%). Bovendien kan ook een verschil opgemerkt worden tussen landelijke en stedelijke regio's. In landelijke regio's is het aantal personen die minstens 50% van hun groen- en tuinafval thuiscomposteert (gemiddeld: 79%) hoger dan in stedelijke regio's (gemiddeld: 71%).

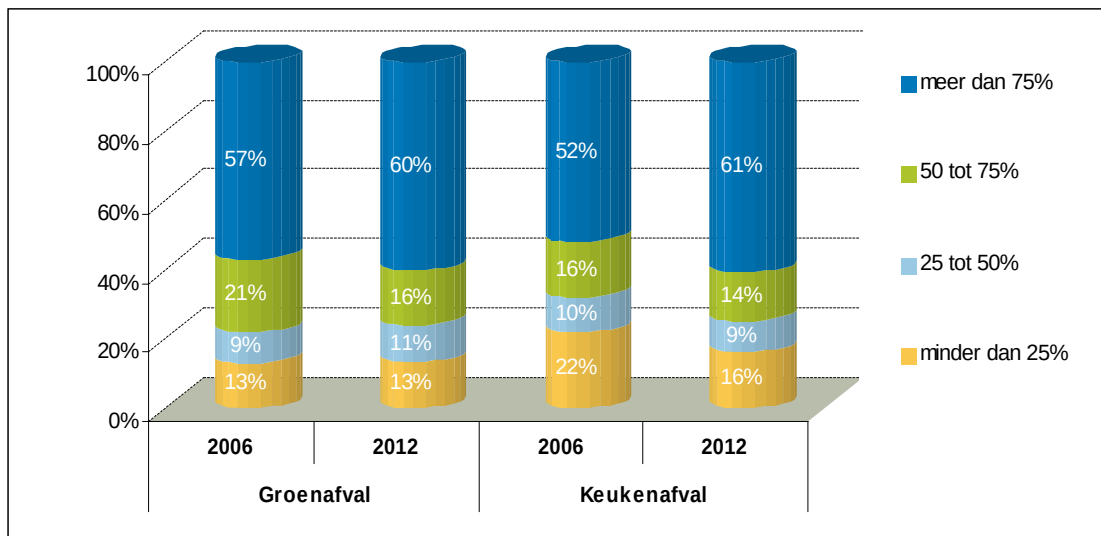
Figuur 31: Aandeel groenafval met bestemming thuiscomposteren naar regio (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; N=260)

Betreffende het keukenafval, blijkt uit volgende grafiek dat 61% van de thuiscomposteerdere 'meer dan 75%' van zijn keukenafval verwerkt via thuiscompostering. Het aandeel respondenten dat 'meer dan 75%' van hun keukenafval thuiscomposteert is hoger binnen de groep van respondenten in de stedelijke regio's (66%) ten opzichte van in de landelijke regio's (58%).

Figuur 32: Aandeel keukenafval met bestemming thuiscomposteren naar regio (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; N=260)

Ten opzichte van 2006 wordt proportioneel meer 'meer dan 75%' van zowel het groenafval als het keukenafval gecomposteerd.

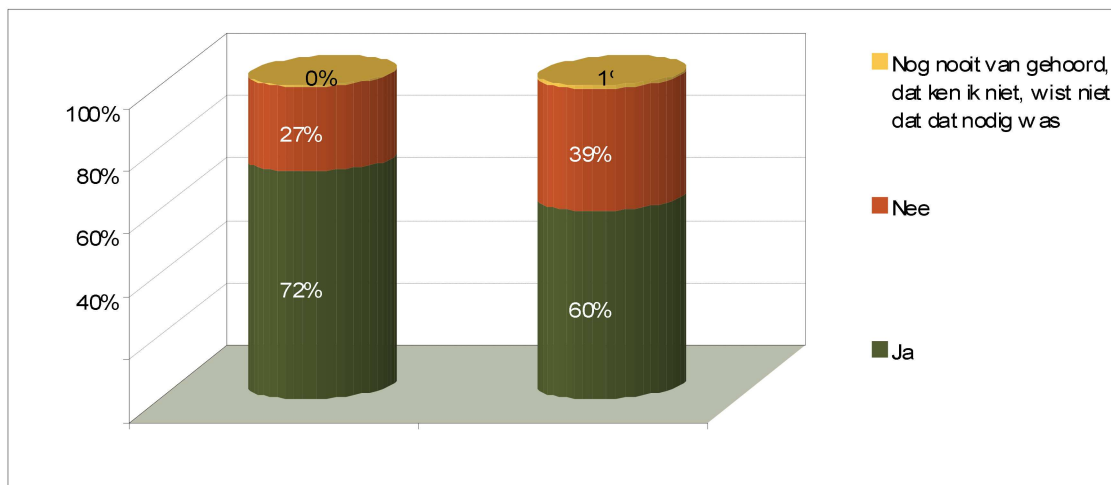

Figuur 33: Aandeel groenafval en keukenafval met bestemming thuiscomposter 2006-2012 (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposter doen; 2006: N=207; 2012: N=260)

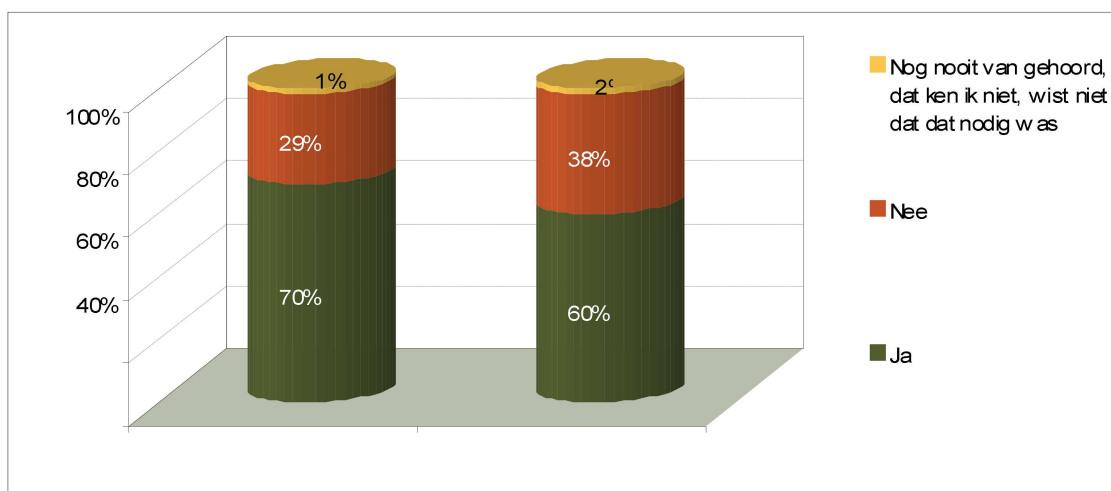
3.5.3 Methode van thuiscompostereren

Ongeveer 60% van de thuiscomposteerders (N=260) zet zijn compost regelmatig om en 60% van de thuiscomposteerders zorgt voor een goede mix van groen en bruin materiaal.

Beide cijfers zijn evenwel een daling ten opzichte van 2006 (regelmatig omzetten: 72%; goede mix van groen en bruin materiaal: 70%). Dit betekent dat hoewel de groep composteerders ten opzichte van 2006 groter is geworden, er algemeen beschouwd op een minder goede manier wordt gecomposteerd.

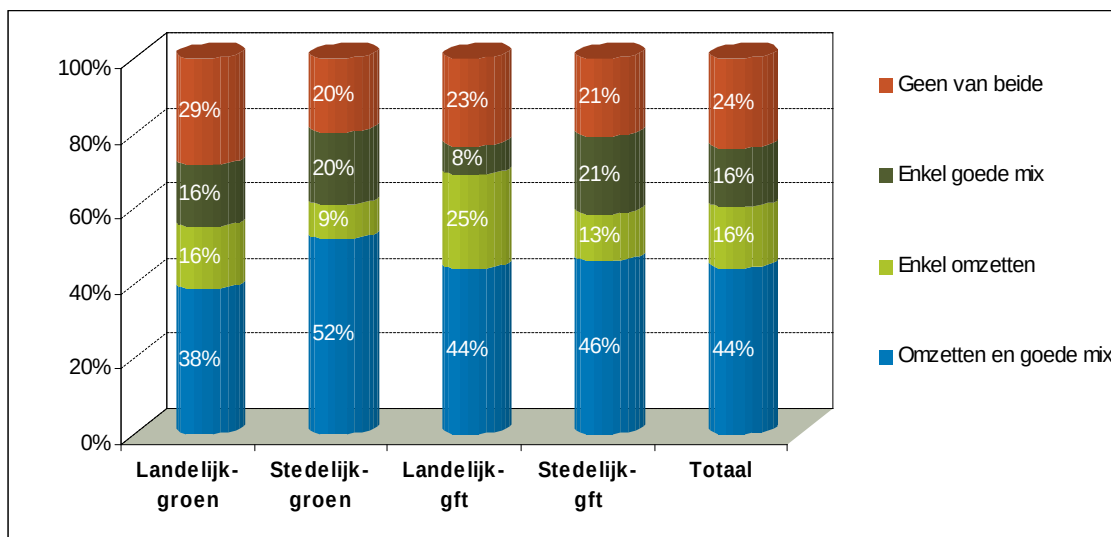

Figuur 34: Regelmatig omzetten van compost 2006-2012 (Basis: alle respondenten die aan thuiscompostereren doen; 2006: N=207; 2012: N=260)

Figuur 35: Goede mix van groen en bruin materiaal in compost 2006-2012 (Basis: alle respondenten die aan thuiscompostereren doen; 2006: N=207; 2012: N=260)

Wanneer we gaan kijken naar het aantal respondenten die beide werkwijzen toepassen, dan zien we dat 44% van de thuiscomposteerders (N=260) hun compost regelmatig omzet én voor een goede menging van droog en nat materiaal zorgt. In 2006 bedroeg dit cijfer 58%.

Figuur 36: Methode van thuiscomposteerders (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; N=260)

Beschouwen we de groep van thuiscomposteerders die ofwel hun compost regelmatig omzetten en/of voor een goede mix van bruin en groen materiaal in hun compost zorgen (tabel 21), dan kan gesteld worden dat 76% van deze thuiscomposteerders een van beide werkwijzen of beide methodes van thuiscomposteren toepast (in 2006 was dit 84%).

In gft-regio's ligt het percentage personen die voor een goede mix zorgen en/of hun compost omzetten, hoger dan in groenregio's. Het verschil is echter minimaal (respectievelijk 78 en 75%).

Methode thuiscompostering	Groenregio		Gft-regio		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
Enkel goede mix	26	17,7	15	13,4	41	15,8
Enkel omzetten	20	13,6	22	19,6	42	16,2
Omzetten en goede mix	64	43,5	50	44,6	114	44,0
Subtotaal	110	74,8	87	77,7	197	76,1
Geen van beide	37	25,2	25	22,3	62	23,9
Totaal	147	100,0	112	100,0	259	100,0

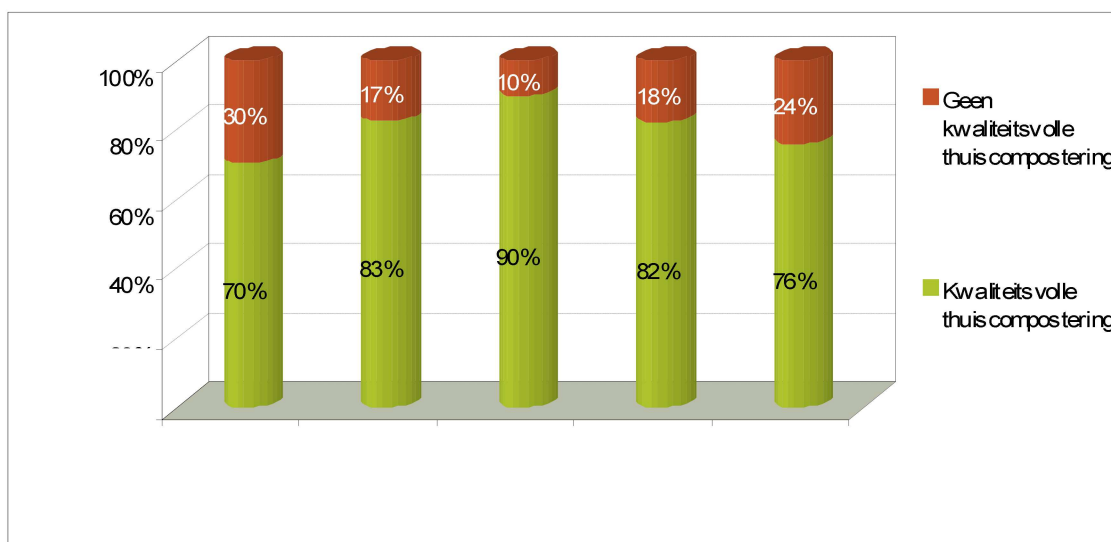
Tabel 23: Methode thuiscompostering naar indeling groenregio - gft-regio

Zoals uit volgende tabel blijkt, vindt men in de stedelijke gebieden een hoger aandeel thuiscomposteers terug dat ofwel omzet én goed mixt ofwel een van beide methodes toepast in vergelijking met dit in de landelijke gebieden (respectievelijk 80 en 73%).

<i>Methode thuiscompostering</i>	<i>Landelijk</i>		<i>Stedelijk</i>		<i>Totaal</i>	
	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Enkel goede mix	20	12,9	21	20,2	41	15,8
Enkel omzetten	31	20,0	11	10,6	42	16,2
Omzetten en goede mix	63	40,6	51	49,0	114	44,0
Subtotaal	114	73,5	84	79,8	198	76,1
Geen van beide	41	26,5	21	20,2	62	23,9
Totaal	155	100,0	105	100,0	260	100,0

Tabel 24: Methode thuiscompostering naar indeling landelijk-stedelijk

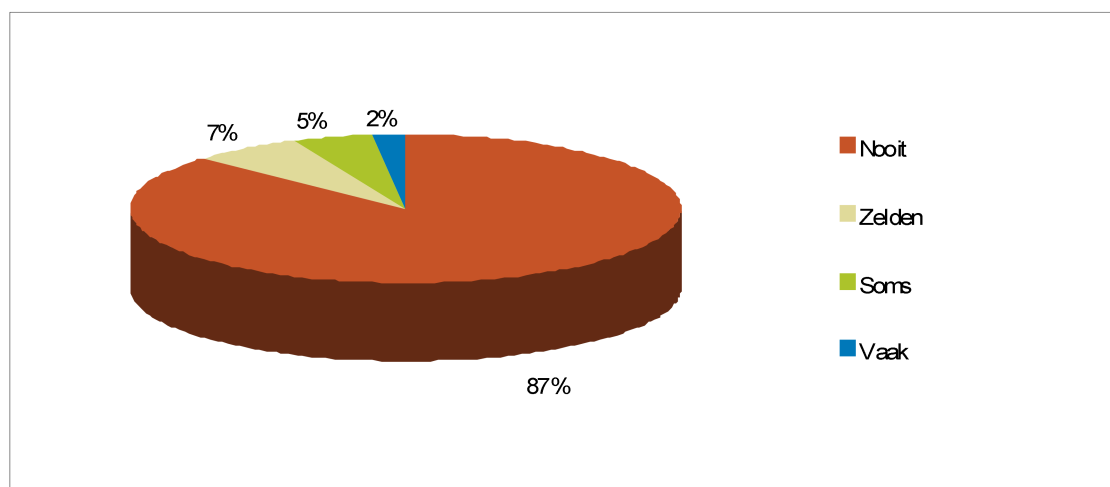
Beschouwd naar de manier waarop men composteert, dan zien we dat de respondenten die gebruik maken van een composthoop op een minder kwaliteitsvolle manier aan thuiscomposteren doen. Zoals blijkt uit onderstaande figuur zorgt 70% van hen voor kwaliteitsvolle compost. De respondenten die composteren met behulp van een compostbak met één vak of meerdere vakken zijn over het algemeen 'betere thuiscomposteers' (83% respectievelijk 90% zorgt voor kwaliteitsvolle compost). Onder de gebruikers van een compostvat (of ketel of silo) kan 82% als een 'goede thuiscomposteerder' worden beschouwd.

Figuur 37: Kwaliteitsvolle compost volgens methode van thuiscomposteren (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; N=260)

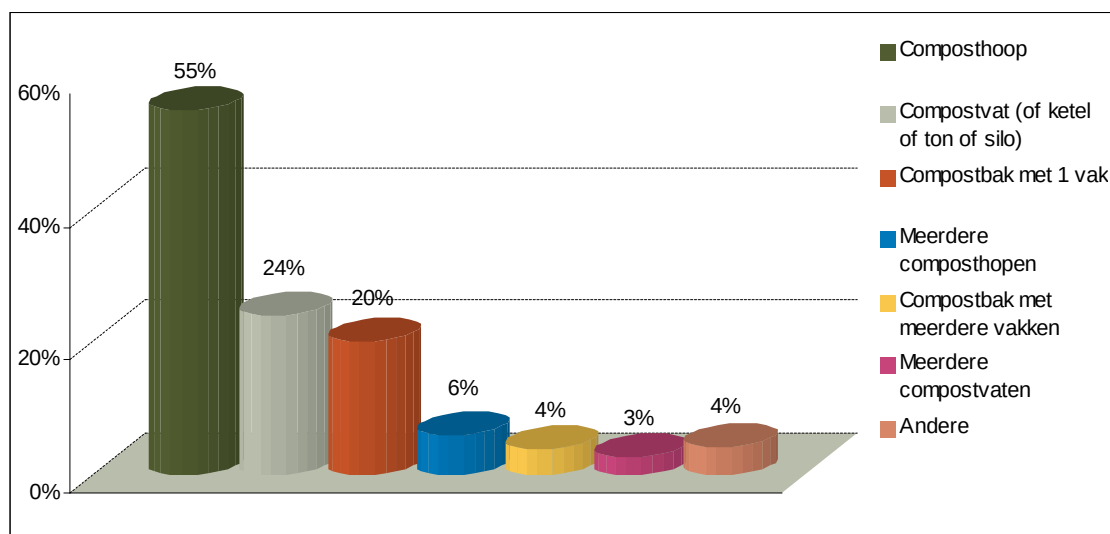
Uitgaande van het gegeven dat de personen die ofwel regelmatig hun compost omzetten en/ofwel voor een goede menging van groen en bruin materiaal zorgen, beschouwd worden als 'goede thuiscomposteers', dan doet 40% van het totaal aantal respondenten (N=501) aan kwaliteitsvolle thuiscompostering ($0,76 \cdot (0,52 \cdot 501) / 501$). Daarmee doet men beter dan in 2006, toen 34% van de ondervraagden aan kwaliteitsvolle thuiscompostering deden. Dit percentage verschilt verder van regio tot regio. Het hoogste aandeel noteren we in de landelijke groenregio (47%), gevolgd door de landelijke gft-regio (44%), de stedelijke groenregio (36%) en de stedelijke gft-regio (30%).

Verder stellen we vast dat 93% van de ondervraagde composteerdere zelden of nooit structuurmateriaal ophalen op het containerpark of bij derden. Slechts 5 van de 260 thuiscomposteerdere doen dit vaak.

Figuur 38: Ophalen structuurmateriaal op het containerpark of bij derden (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; N=260)

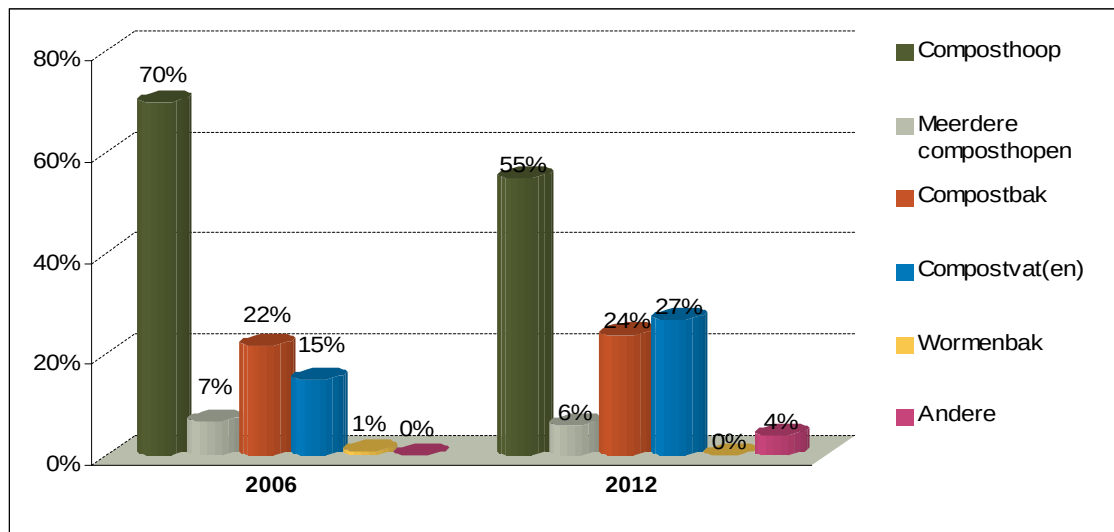
De meerderheid van de thuiscomposteerdere gebruikt een composthoop (55%), 24% een compostvat en 20% een compostbak.

Figuur 39: Methode van thuiscomposteerdere (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; N=260)

Meerdere antwoorden mogelijk (som % $\geq$ 100%)

Ter vergelijking met 2006 (waarbij voor de vergelijking mogelijk te maken de diverse types van compostbakken enerzijds en de compostvaten anderzijds samengevoegd zijn) kan vastgesteld worden dat in 2012 het gebruik van compostho(o)p(en) gedaald is (-16%) en het gebruik van de compostbak (met al dan niet 1 of meerder vakken) en compostvaten gestegen is (respectievelijk +2% en 12%).

Figuur 40: Methode van thuiscomposteerders 2006-2012 (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; 2006: N=207; 2012: N=260) Meerdere antwoorden mogelijk (som % $\geq$ 100%)

Beschouwen we de wijze van thuiscomposteren naar aard van gemeente, dan kan vastgesteld worden dat de thuiscomposteerders in de stedelijke gemeenten relatief meer gebruik maken van een compostvat (29%) ten opzichte van de landelijke gemeenten (21%). Een composthoop wordt door ruim de helft van de thuiscomposteerders (59%) in een landelijke gemeente gebruikt.

Methode thuiscomposteerders	landelijk		stedelijk		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
Composthoop	91	58,7	51	49,5	142	55,0
Compostvat (of ketel of ton of silo)	32	20,6	30	29,1	62	24,0
Compostbak met 1 vak	30	19,4	22	21,4	52	20,2
Meerdere composthopen	9	5,8	6	5,8	15	5,8
Compostbak met meerdere vakken	8	5,2	2	1,9	10	3,9
Meerdere compostvaten	3	1,9	4	3,9	7	2,7
Wormenbak	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Andere	6	3,9	5	4,9	11	4,3
Totaal	155	100,0	105	100,0	260	100,0

Tabel 25: Methode van thuiscomposteerders naar indeling landelijk-stedelijk. Meerdere antwoorden mogelijk (som % $\geq$ 100%)

Onderstaande tabel maakt duidelijk dat het gebruik van de composthoop als composteermethode toeneemt naarmate de tuin groter wordt. Compostbakken met een of meerdere vakken worden meer gebruikt door de thuiscomposteerders die over een kleinere tuin beschikken.

Methode thuiscomposteerders	0-99m ²		100-499m ²		500-999m ²		> 1000m ²		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Composthoop	5	20,8	43	51,2	42	59,2	51	68,9	142	55,0
Compostvat (of ketel of ton of silo)	1	4,2	2	2,4	4	5,6	8	10,8	62	24,0
Compostbak met 1 vak	9	37,5	16	19,0	19	26,8	7	9,5	52	20,2
Meerdere composthoven	0	0,0	3	3,6	0	0,0	6	8,1	15	5,8
Compostbak met meerdere vakken	9	37,5	20	23,8	16	22,5	15	20,3	10	3,9
Meerdere compostvaten	1	4,2	3	3,6	1	1,4	2	2,7	7	2,7
Wormenbak	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Andere	2	8,3	2	2,4	2	2,8	3	4,1	11	4,3
Totaal	24	100,0	85	100,0	71	100,0	74	100,0	260	100,0

Tabel 26: Methode van thuiscomposteerders naargelang de grootte van de tuin. Meerdere antwoorden mogelijk (som % ≥ 100%)

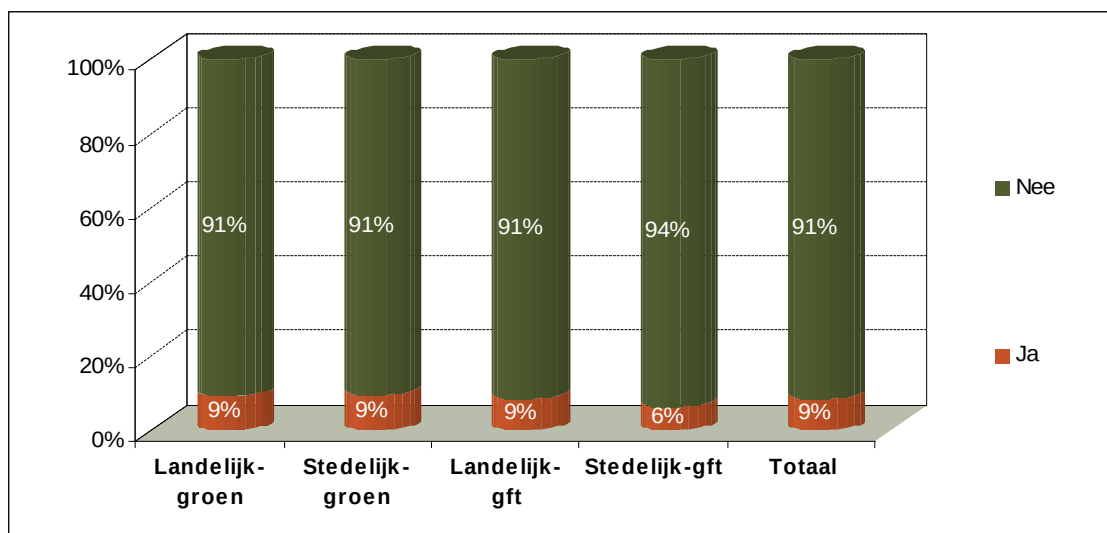
Aan de hand van onderstaande grafiek bekijken we het verschil in composteermethode tussen de respondenten die 'goede thuiscomposteerders' (goede mix en/of omzetten) zijn en zij die dat niet zijn. Binnen de groep thuiscomposteerders die niet op een kwaliteitsvolle manier composteren, zien we dat frequenter gebruik wordt gemaakt van een composthoop (68% t.o.v. 51%) terwijl compostbakken of compostvaten minder worden gebruikt.

Methode thuiscomposteerders	Kwaliteitsvolle thuiscompostering		Geen kwaliteitsvolle thuiscompostering		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
Composthoop	100	51,0	42	67,7	142	55,0
Compostvat (of ketel of ton of silo)	13	6,6	2	3,2	62	24,0
Compostbak met 1 vak	43	21,9	9	14,5	52	20,2
Meerdere composthoven	9	4,6	1	1,6	15	5,8
Compostbak met meerdere vakken	51	26,0	11	17,7	10	3,9
Meerdere compostvaten	7	3,6	0	0,0	7	2,7
Wormenbak	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Andere	8	4,1	3	4,8	11	4,3
Totaal	196	100,0	62	100,0	260	100,0

Tabel 27: Methode van thuiscomposteerders naar kwaliteit van thuiscomposteren. Meerdere antwoorden mogelijk (som % ≥ 100%)

3.5.4 Problemen bij thuiscomposteren

91% ondervindt geen problemen bij het thuiscomposteren of bij de kwaliteit van de compost (tegenover 82% in 2006). Naar regio kunnen geen significante verschillen worden vastgesteld.

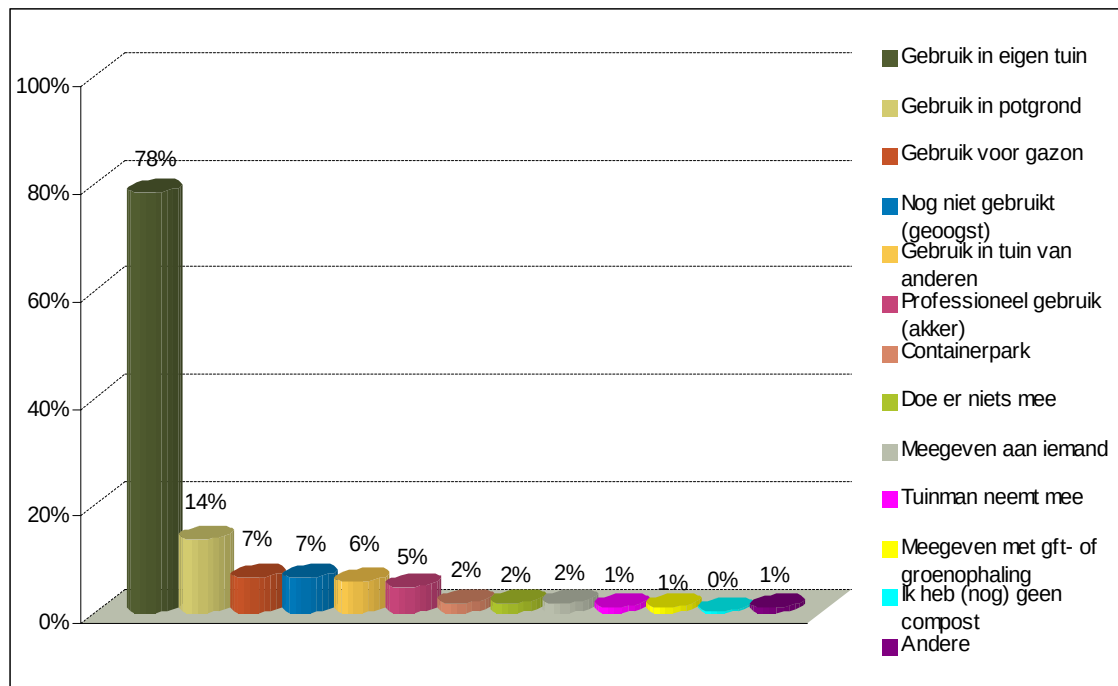

Figuur 41: Problemen bij thuiscomposteren (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; N=260)

198 van de 260 thuiscomposteers (76%) beschikken over kwaliteitsvolle compost (goede mix groen en bruin materiaal en/of regelmatig omzetten van compost). We willen weten of deze 'goede thuiscomposteers' vaker of minder vaak met problemen worden geconfronteerd bij het thuiscomposteren. Uit de resultaten blijkt dat er evenwel geen significant verschil kan worden vastgesteld.

3.5.5 Bestemming van de compost

Aan de thuiscomposteers stelden we de volgende vraag: "Wat doet u met uw compost?" Gebruik in eigen tuin blijkt de belangrijkste bestemming van de verworven compost te zijn (78% - in 2006 was dit 77%) : 47% van de respondenten gebruikt de compost in de moestuin, 43% in de siertuin en 7% in de fruittuin. Verder wordt de compost nog gebruikt als potaarde in bloembakken (14% - in 2006 was dit 22%) en voor gazon (7%).

Figuur 42: Bestemming van de compost (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; N=260)

Meerdere antwoorden mogelijk (som % $\geq$ 100%)

3.5.6 Aantal jaren thuiscomposteren

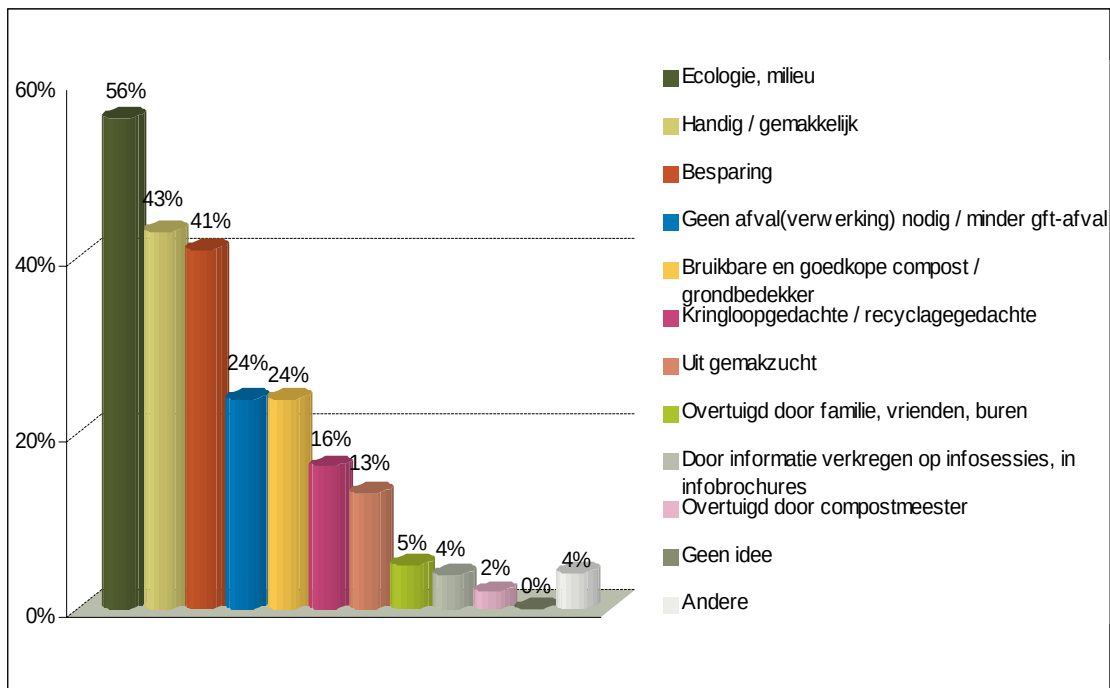
Gemiddeld genomen doen de ondervraagde thuiscomposteerders (N=260) reeds 19 jaar aan thuiscomposteren. De gemiddelde leeftijd van de respondent waarop die met thuiscomposteren start, is 35 jaar.

3.5.7 Motieven van thuiscomposteren

Voor wat betreft de reden waarom men thuiscomposteert, worden de volgende drie motieven het meest vermeld:

- het 'ecologische', het milieu (56%);
- het 'gemakkelijke', omdat het handig is (43%).
- het 'financiële', het besparen op de kostprijs van de ophalingen (41%).

Wij merken op dat op deze vraag meerdere antwoorden mogelijk waren (260 personen hebben samen 600 antwoorden gegeven op deze vraag). Dit wil zeggen dat de reden waarom men aan thuiscomposteren doet, veelal een combinatie van redenen is.

Figuur 43: Redenen voor thuiscomposteren (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; N=260)
Meerdere antwoorden mogelijk (som % $\geq$ 100%)

Wanneer wij de vergelijking maken met 2006, dan zien we dat ook toen het hoogste aandeel genoteerd binnen het 'ecologische' motief (50%). Daarna volgde evenwel het 'financiële / besparingsmotief' (48%) en dan pas het motief van de 'gemakzucht' (29%). Worden de motieven meer in detail beschouwd, dan valt het op dat 'bruikbare en goede compost of grondbedekker' thans een veel minder belangrijke reden is om aan thuiscomposteren te doen (respectievelijk 48% tegenover 24%). Voor het overige liggen de huidige resultaten sterk in lijn met de voorgaande studie.

Redenen voor thuiscompostering	2006		2012	
	N	%	N	%
Ecologie, voor het milieu, bijdrage tot schoner milieu	102	49,8	140	55,6
Omdat het handig / gemakkelijk is	-	-	112	43,2
Besparing / prijs huisvuilzak / het is goedkoper dan de ophaling	98	47,8	106	40,9
Geen afval(verwerking) nodig	47	22,9	62	23,9
Bruikbare en goedkope compost / grondbedekker	98	47,8	62	23,9
Kringloopgedachte / recyclagegedachte	33	16,1	42	16,2
Uit gemakzucht	59	28,8	34	13,1
Overtuigd door familie, vrienden, bureu	4	2,0	10	5,0
Door informatie verkregen op infosessies, in infobrochures	3	1,5	10	3,9
Overtuigd door compostmeester	3	1,5	5	1,9
Geen idee	5	2,4	0	0,0
Andere	7	3,4	10	3,9
Totaal	205	100,0	260	100

Tabel 28: Redenen voor thuiscomposteren 2006-2012

Meerdere antwoorden mogelijk (som % $\geq$ 100%)

Bij de groep 'andere' wordt opgegeven : uit eigen overtuiging, respondent heeft composthoop van vorige eigenaar verder gezet, plezierig om te doen, tuin is groot, voor de wormen (visliefhebber), boerenfamilie, ...

198 van de 260 thuiscomposteers (76%) kunnen wij als 'goede thuiscomposteers' beschouwen omdat zij hetzij regelmatig compost omzetten hetzij zorgen voor een goede mix van bruin en groen materiaal. Wanneer de vraag naar de redenen voor thuiscomposteren wordt gerelateerd aan de kwaliteit van de compostering, stellen we vast dat voor de 'goede thuiscomposteers' vooral ecologische overwegingen (57%) aan de basis liggen om aan thuiscomposter te doen. Economische motieven (43%) en omdat het gemakkelijk of handig is (40%) vervolledigen de top-drie. Het kunnen beschikken over bruikbare en goedkope compost is een vierde belangrijk argument (28%).

De respondenten die niet aan kwaliteitsvolle thuiscompostering doen, composteren voornamelijk omdat het handig of gemakkelijk is (52%), men kan besparen (32%) of uit gemakzucht (26%). Het ecologische aspect is voor 'slechts' 25% een reden om aan thuiscomposter te doen.

3.5.8 Starten met thuiscomposter

De overgrote meerderheid van de thuiscomposteers zal in de toekomst blijven composteren (99% - idem in 2006). Slechts 3 respondenten hebben de intentie om ermee te stoppen en dit omwille van tijdsgebrek, te oud geworden en geen compost meer nodig (allen N=1).

Aan de niet-composteers (N=192) werd gevraagd of zij van plan zijn om in de toekomst met thuiscomposter te starten. Uit de antwoorden blijkt dat 18% (N=35) van de respectievelijk respondenten met thuiscomposter willen beginnen. Er kunnen drie belangrijke redenen worden onderscheiden waarom men hiermee van start wil gaan:

- het 'ecologische', het milieu (57%);
- het 'financiële', het besparen op de kostprijs van de ophalingen (57%);
- over goede en bruikbare compost kunnen beschikken (34%).

Indien deze gegevens in rekening worden gebracht (aandeel afhakers en aandeel potentiële), dan kan gesteld worden dat het aantal thuiscomposteers globaal zal/kan aangroeien in de

nabije toekomst met 7% (N=501). Wanneer dit aandeel wordt toegevoegd aan het actueel aandeel thuiscomposteerders (52%), dan zou op korte termijn 59% van de Vlamingen aan thuiscomposteren doen.

Wat betreft de vraag naar de intentie van de niet-thuiscomposteerder om te starten met composteren in de toekomst, antwoordde in 2006 slechts 6% positief. Rekening houdend met de potentiële aangroei thuiscomposteerders in 2006 verwachtte men dat 44% van de Vlamingen aan thuiscomposteren zou doen. Anno 2012 zijn er dit dus beduidend meer (52%).

3.5.9 Niet starten met thuiscomposteren

Uit het voorgaande bleek dat 18% van de niet-thuiscomposteerders in de toekomst met thuiscomposteren willen starten. Dit betekent dat de grote meerderheid van de niet-thuiscomposteerders (82%) dit ook in de toekomst niet zal doen. De meest vermelde reden voor het niet-starten met composteren is het niet nodig hebben van compost (35%), gevolgd door plaatsgebrek (23%), tijdsgebrek (22%) en geen interesse (22%).

Hier dient tevens opgemerkt te worden dat ook op deze vraag meerdere redenen konden opgegeven worden en derhalve de reden waarom men niet wenst te beginnen met thuiscomposteren, veelal een combinatie van redenen is (154 niet-thuiscomposteerders hebben samen 292 antwoorden gegeven op deze vraag).

In 2006 was de meest vermelde reden voor het niet-starten met composteren plaatsgebrek (30%), gevolgd door het niet nodig hebben van compost (25%). Tijdsgebrek werd door 'slechts' 11% van de respondenten als reden opgegeven.

<i>Redenen voor het niet starten met thuiscomposteren</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Ik heb geen compost nodig	54	35,1
Plaatsgebrek	35	22,7
Tijdsgebrek	34	22,1
Geen interesse	34	22,1
Ik heb te weinig groenafval / tuinafval	29	18,8
Fysiek niet in staat (te oud, ziek, ...)	20	13,0
Te moeilijk	14	9,1
Te weinig kennis	13	8,4
Geurhinder	9	5,8
Tuinieren is niet echt mijn hobby	7	4,5
Geen mooi zicht	5	3,2
Hinder van ongedierte (bv. ratten, muizen, wespen, vliegen, ...)	5	3,2
De gemeente zamelt toch al het gft in	4	2,6
Tuin is té klein	4	2,6
Nog nooit aan gedacht	4	2,6
Vrienden, familie hebben een composthoop waar ik met mijn afval terecht kan	3	1,9
Overschakeling op selectieve inzameling gft-afval	2	1,3
Slechte ervaring in het verleden	2	1,3
Andere	14	9,1
Totaal	154	100

Tabel 29: Redenen voor niet starten met thuiscomposteren (2012)

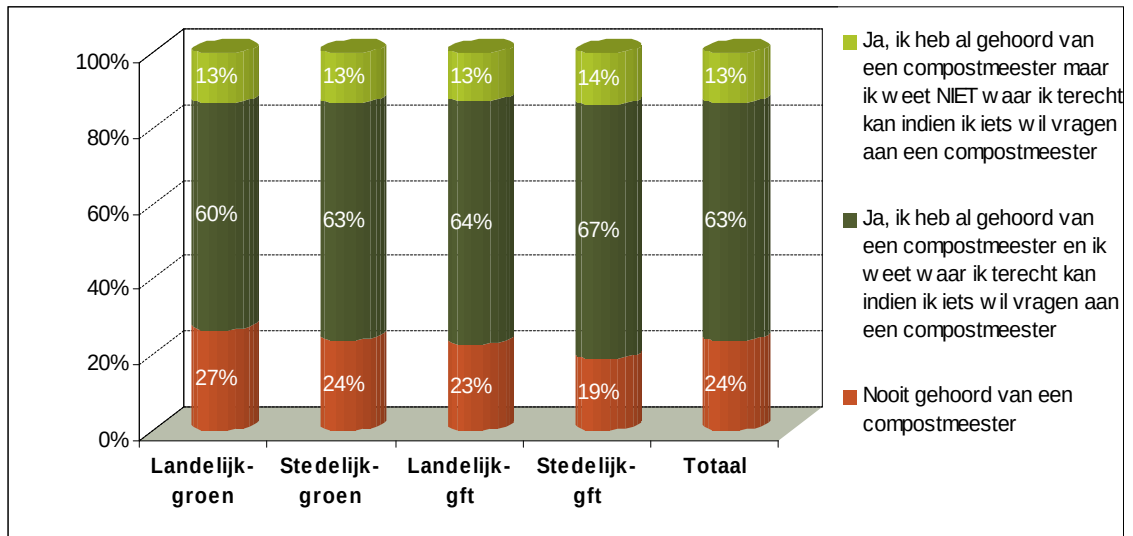
Meerdere antwoorden mogelijk (som % ≥ 100%)

Bij de restcategorie 'andere' werden de volgende antwoorden ondergebracht: alles gaat onmiddellijk naar het containerpark, boerderij, gebruik compost van kinderen, paard / schaap eet alles op, teveel werk, tuinman neem afval mee,

3.5.10 Compostmeester en composteersysteem

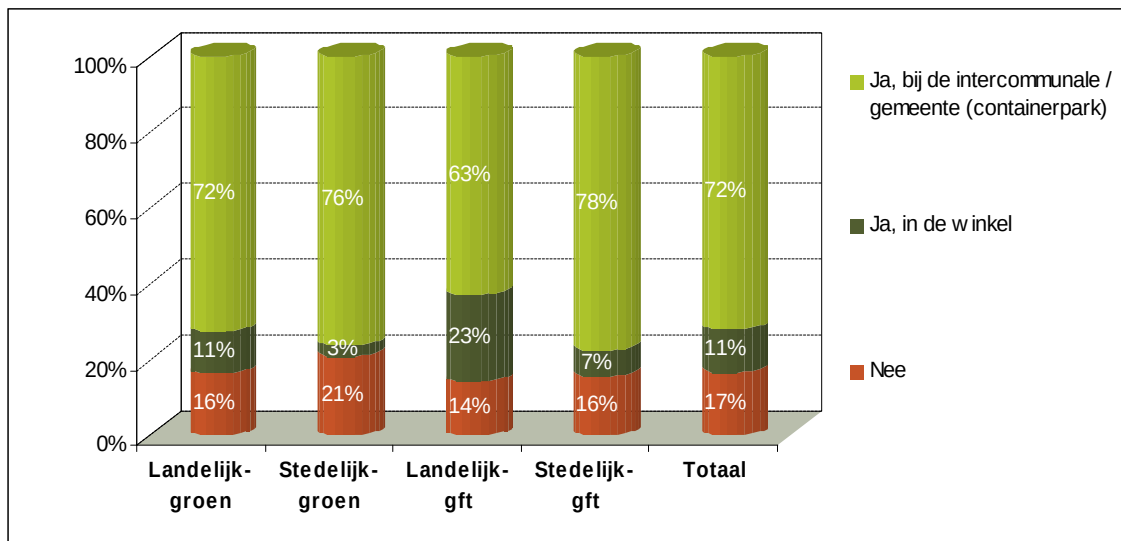
De ruime meerderheid van de ondervraagden (76%) heeft al ooit gehoord van compostmeesters; dit zijn er meer dan in 2006 (65%). Naar regio zijn er geen significante verschillen.

Van de personen die al gehoord hebben van compostmeesters (N=224) weet 83% ook waar men terecht kan indien men iets wil vragen aan een compostmeester (tegenover 76% in 2006). In vergelijking met 2006 hebben dus meer mensen reeds van een compostmeester gehoord en weet men over het algemeen ook beter waar men hiervoor terecht kan.

Figuur 44: Reeds gehoord van compostmeesters (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen of met thuiscomposteren willen starten; N=295)

83% van de (toekomstige) thuiscomposteers zegt te weten waar men terecht kan voor de aanschaf van een composteersysteem. Volgens 11% is dit verkrijgbaar in de winkel, de grote meerderheid (72%) meent echter te weten dat men voor de aanschaf van een composteersysteem bij de intercommunale of de gemeente moet zijn. In de landelijke gemeenten met gft-ophaling weten de inwoners minder goed waar ze terecht kunnen voor de aanschaf van een composteersysteem (60% antwoordt bij de gemeente / intercommunale).

Figuur 45: Kennis van compostsysteem en waar men ervoor terecht kan (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen of met thuiscomposteren willen starten; N=295)

Samengevat kan gesteld worden dat 52% van alle respondenten of 57,5% van de tuinbezitters thuiscomposteert (in 2006: respectievelijk 41% en 49%). Het grootste aantal thuiscomposteerdere woont in de landelijke gebieden. 61% van de thuiscomposteerdere composteert meer dan 75% van zijn keukenafval (in 2006: 61%) en 60% composteert meer dan 75% van zijn groenafval (in 2006: 41%). Verder blijkt dat 44% van de thuiscomposteerdere regelmatig zijn compost omzet én ook zorgt voor een goede mix van groen en bruin materiaal (in 2006: 58%). 76% past ofwel één van beide methodes toe ofwel beide (in 2006: 84%). Indien deze laatste personen beschouwd worden als 'goede thuiscomposteerdere' dan doet 40% van het totaal aantal respondenten aan kwaliteitsvolle thuiscompostering (in 2006: 34%). Naar regio beschouwd, ligt dit aandeel het hoogst in de landelijke groenregio's (47%), gevolgd door de landelijke GFT-regio's (44%), de stedelijke groenregio (36%) en tenslotte de stedelijke GFT-regio's (30%).

De composthoop wordt door de meerderheid van de thuiscomposteerdere verkozen boven het compostvat en de compostbak (respectievelijk 55%, 24% en 20%). 91% van de respondenten die thuiscomposteren ondervindt geen problemen bij het thuiscomposteren of bij de kwaliteit van de compost (tegenover 82% in 2006). Gebruik in eigen tuin blijkt de belangrijkste bestemming van de verworven compost te zijn (78% - in 2006 was dit 77%). Verder wordt de compost nog gebruikt als potaarde in bloembakken (14% - in 2006 was dit 22%) en voor gazon (7%). Gemiddeld genomen doen de ondervraagde thuiscomposteerdere reeds 19 jaar aan thuiscomposteren. Rekening houdende met de leeftijd van de respondenten is de gemiddelde leeftijd waarop men met thuiscomposteren start 35 jaar.

De redenen voor het thuiscomposteren situeren zich vnl. op het vlak van het milieu / het 'ecologische' en 'gemakzucht' (respectievelijk 50% en 42%). Het financiële motief komt op een derde plaats (40%).

De overgrote meerderheid van de thuiscomposteersders zal in de toekomst blijven composteren (99% - idem in 2006). 18% van de respondenten die momenteel niet thuiscomposterend, is van plan hiermee te starten in de nabije toekomst. De meest vermelde redenen waarom men niet overweegt te starten met thuiscomposterend zijn het niet nodig hebben van compost (35%), plaatsgebrek (23%), tijdsgebrek (22%) en geen interesse (22%).

Indien men het aandeel afhakers en aandeel potentiëlen in rekening brengt, kunnen wij stellen dat het aantal thuiscomposteersders in de nabije toekomst globaal zou/kan aangroeien in de nabije toekomst met 7%. Wanneer dit aandeel wordt toegevoegd aan het actueel aandeel thuiscomposteersders (52%), dan zou op korte termijn 59% van de Vlamingen aan thuiscomposterend doen.

Het begrip compostmeester is goed gekend bij de ondervraagden (76% - in 2006: 65%) en 83% van de (toekomstige) thuiscomposteersders zegt te weten waar men terecht kan voor de aanschaf van een composteersysteem.

3.6 Huis-aan-huisophaling gft-/groenafval

In de bevraging werden een reeks vragen opgenomen naar de kennis van al dan niet huis-aan-huisinzameling van gft- en groenafval in de gemeente, de mate van tevredenheid over de frequentie van ophaling, de kostprijs, de manier waarop men het afval kan meegeven en tenslotte de mate van ontevredenheid indien de inzameling zou stopgezet worden.

3.6.1 Kennis van de huis-aan-huisinzameling gft-/groenafval

Wat betreft de kennis van de al dan niet huis-aan-huisinzameling van gft- en groenafval in de gemeente, kunnen wij alvast opmerken dat bij een aanzienlijk aantal van de ondervraagden niet steeds duidelijk is wat nu juist gft-afval is en wat groenafval is. Dit gegeven wordt aangetoond in onderstaande tabellen.

Uit onderstaande tabel blijkt dat 98% van de personen die in een gft-regio wonen, correct aangeeft dat er een gft-afvalophaling in hun gemeente is. Er is geen verschil tussen de inwoners uit de landelijke gft-regio's en de stedelijke gft-regio's (telkens 98% antwoordt correct). Daartegenover staat dat 14% van de mensen die in een groenregio wonen, denkt dat er een gft-afvalophaling in hun gemeente is terwijl dit niet het geval is.

Ten opzichte van 2006 is de kennis van de al dan niet huis-aan-huisinzameling van gft-afval beter in de groenregio's (14% denkt dat er ophaling is van gft-afval tegenover 28% in 2006). In de gft-regio's noteren we net zoals in 2006 een percentage van 98% dat weet dat er een ophaling van gft-afval is.

Gft-afval	Groenregio		Gft-regio		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
Ja	37	14,2	234	97,9	271	54,2
Neen	208	79,7	2	0,8	210	42,0
Geen idee	16	6,1	3	1,3	19	3,8
Totaal	261	100,0	239	100,0	500	100,0

Tabel 30: Kennis van de huis-aan-huisinzameling van gft-afval in de gemeente naar regio

Problematischer is de verwarring bij de mensen die in een groenregio wonen en hun kennis inzake groenophaling: van deze personen rapporteert slechts 54% dat er een groenophaling is. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met de resultaten uit 2006.

Groenafval	Groenregio		Gft-regio		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
Ja	142	54,4	152	63,6	294	58,8
Neen	113	43,3	65	27,2	178	35,6
Geen idee	6	2,3	22	9,2	28	5,6
Totaal	261	100,0%	239	100,0%	500	100,0%

Tabel 31: Kennis van de huis-aan-huisinzameling van groenafval in de gemeente naar regio

Het spreekt voor zich dat in wat volgt enkel de respondenten die een correct antwoord gaven op de respectievelijke vragen beschouwd worden ten einde geen vertekening van de realiteit weer te geven.

Iets meer dan de helft van de respondenten die zowel in een stedelijke context als in gemeente van het landelijke type wonen, stellen dat er een huis-aan-huisinzameling is van gft-afval in hun gemeente/stad. 42% in beide categorieën geeft aan dat dit niet het geval is.

Gft-afval	Landelijk		Stedelijk		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
Ja	134	53,6	137	54,8	271	54,2
Neen	105	42,0	105	42,0	210	42,0
Geen idee	11	4,4	8	3,2	19	3,8
Totaal	250	100,0	250	100,0	500	100,0

Tabel 32: Kennis van de huis-aan-huisinzameling van gft-afval in de gemeente naar type gemeente

Groenafval	Landelijk		Stedelijk		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
Ja	136	54,4	158	63,2	294	58,8
Neen	94	37,6	84	33,6	178	35,6
Geen idee	20	8,0	8	3,2	28	5,6
Totaal	250	100,0%	250	100,0%	500	100,0%

Tabel 33: Kennis van de huis-aan-huisinzameling van groenafval in de gemeente naar type gemeente

3.6.2 Huis-aan-huisinzameling gft afval

234 inwoners (98%) uit de gft-regio's gaven een correct antwoord op de vraag of er een huis-aan-huisophaling van gft-afval wordt georganiseerd in hun gemeente. Deze respondenten vormen de basis voor onderstaande cijfers.

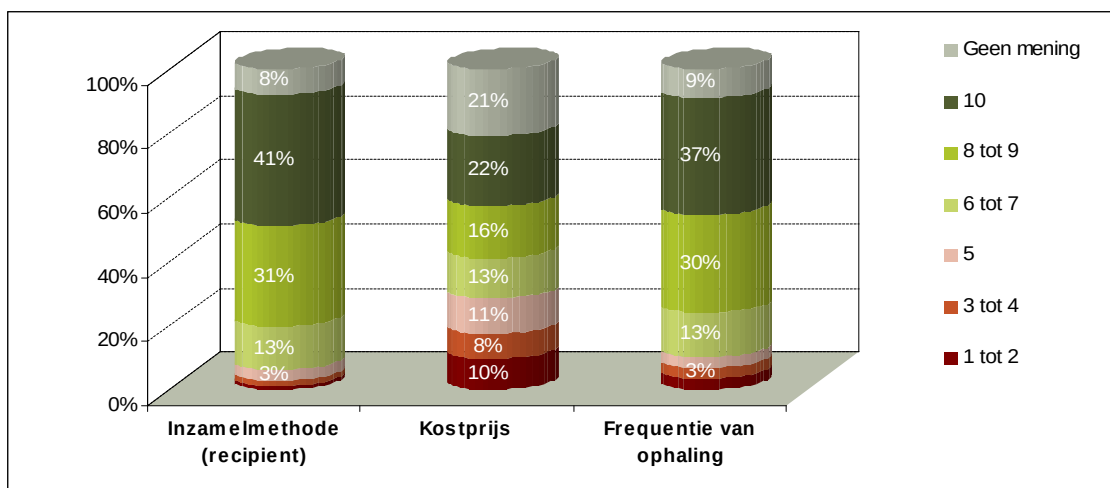
Op de vraag wat het recipiënt is voor de huis-aan-huisinzameling van gft-afval antwoordt 82% 'container' en 17% 'zak'.

Aan de respondenten werd verder gevraagd de mate van tevredenheid over een aantal aspecten van de huis-aan-huisophaling van gft-afval uit te drukken door telkens een score op 10 te geven. Achtereenvolgens kwamen de inzamelmethode, de kostprijs en de frequentie van ophaling aan bod.

Wat de tevredenheid van de frequentie van ophaling betreft, geeft men een gemiddelde score van 8,2 op 10, wat betekent dat men hierover tevreden is. Hoewel een vergelijking met de cijfers van 2006 niet aangewezen is (aanduiding 5-punten-schaal i.p.v. de opgave van een score) kan enkel indicatief gesteld worden dat thans de tevredenheid toegenomen is (in 2012: score 8,2/10 - in 2006: 72% van de respondenten eerder tot zeer tevreden over de frequentie van ophaling).

De tevredenheid over de kostprijs van de gft-afvalophaling is – net zoals in 2006 – lager: Bijna drie respondenten op tien (28%) geven een score van 5 of minder op 10. Ongeveer de helft van de ondervraagden (51%) geeft een hogere score, één op vijf (21%) heeft geen mening. De gemiddelde score bedraagt 6,8 op 10.

Met een gemiddelde score van 8,6 op 10 blijken de respondenten die in een gft-regio wonen tevreden te zijn over de inzamelmethode. Slechts 7 personen (3,0%) geven een 'onvoldoende'. Er kunnen geen noemenswaardige verschillen worden opgetekend naar de onderscheiden regio's.

Figuur 46: Tevredenheid over huis-aan-huisinzameling van gft-afval (Basis: alle respondenten die in hun gemeente ophaling van gft-afval hebben; N=234)

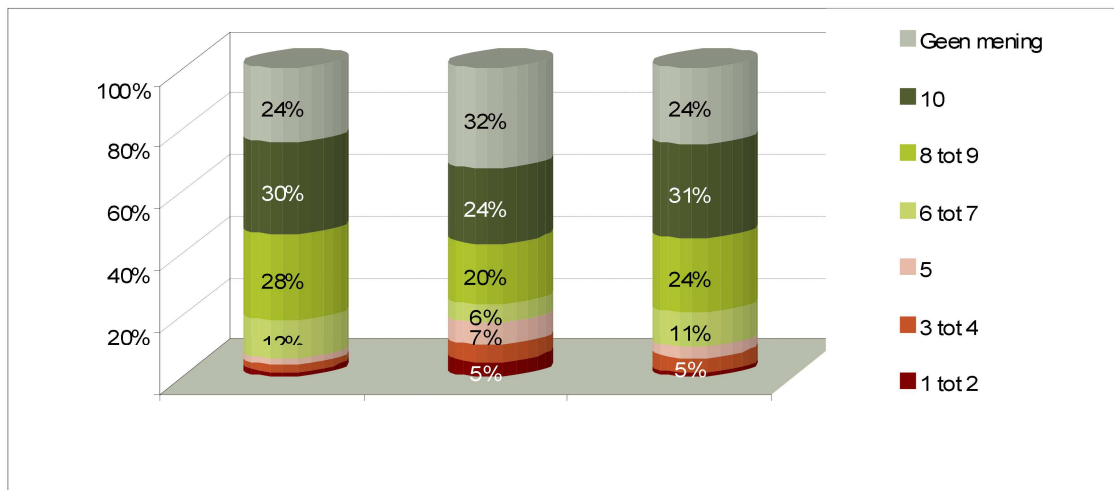
Drievierde (75%) zou ontevreden zijn indien er geen huis-aan-huisophaling van gft-afval meer zou zijn in de gemeente. In 2006 antwoordde ongeveer hetzelfde percentage (78%) dat men ontevreden zou zijn indien er geen huis-aan-huisophaling van gft-afval meer georganiseerd zou worden in de gemeente.

51% van de mensen die in een groenregio wonen en die geantwoord hebben op de vraag of zij al dan niet tevreden zouden zijn indien hun gemeente een huis-aan-huis gft-afvalinzameling zou organiseren, antwoordt hier positief op (N=72). Indien dit tegen betaling zou zijn, zou nog maar 10% van de respectievelijk respondenten tevreden zijn. In 2006 bedroegen deze percentages 55% respectievelijk 11%.

3.6.3 Huis-aan-huisinzameling groenafval

Van diegenen die stellen dat er een huis-aan-huisinzameling van groenafval is in hun gemeente (N=294) – zowel woonachtig in een groenregio als in een gft-regio –, antwoordt 38% dat het groenafval wordt opgehaald in een container. 41% van de ondervraagden bindt het groenafval samen, waarna het – al dan niet na telefonische verwittiging – wordt opgehaald. De overige 21% verzamelt het groenafval in een zak.

Algemeen beschouwd is men – zonder onderscheid naar regio – tevreden over zowel het recipient, de kostprijs als de frequentie van ophaling voor wat betreft de huis-aan-huisophaling van groenafval. De gemiddelde scores bedragen respectievelijk 8,4, 7,6 en 8,2 op 10. We merken echter op dat telkens een aanzienlijk deel van de respondenten hierover geen mening heeft.

Figuur 47: Tevredenheid over huis-aan-huisinzameling van groenafval (Basis: alle respondenten die in hun gemeente ophaling van groenafval hebben; N=294)

De meerderheid van de respondenten (58%) zou ontevreden zijn indien er geen huis-aan-huisophaling van groenafval meer zou zijn in de gemeente (in 2006 was dit 57%). Bijna één op vijf (23%) heeft hierover geen mening.

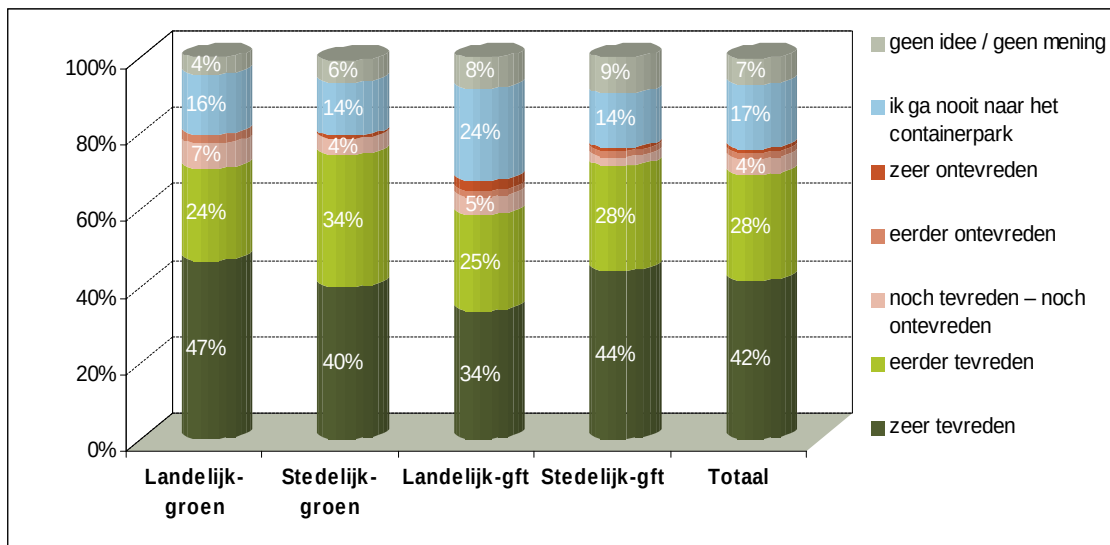
Van de ondervraagden die stellen dat er geen groenophaling is in hun gemeente en die gevraagd worden of zij tevreden zouden zijn indien hun gemeente een huis-aan-huisinzameling van groenafval zou organiseren antwoordt 47% van de respectievelijke respondenten hierop positief (in 2006 was dit nog 57%). Indien dit tegen betaling zou zijn, zou nog maar 11% van de respectievelijke respondenten tevreden zijn.

3.6.4 Inzameling groenafval containerpark

Zoals uit bijgevoegde figuur blijkt, gaat 17% van alle respondenten nooit naar een containerpark. Dit cijfer is een daling ten opzichte van 2006 (23%) en bevestigt daarmee eerdere bevindingen waaruit bleek dat meer mensen van het containerpark gebruik maken.

Beschouwen we diegenen die nooit naar het containerpark gaan naar leeftijd, dan kan vastgesteld worden dat hoe ouder men is hoe groter het aandeel 'nooit gaan' is: 19% van de respectievelijke respondenten is ouder dan 60 jaar, 16% tussen de 40 en 59 jaar, 11% jonger dan 40 jaar.

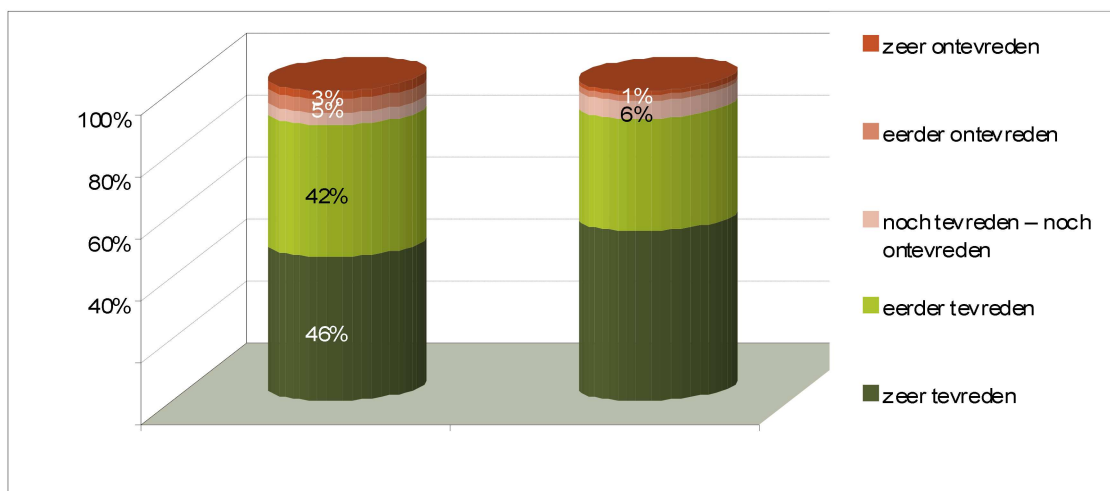
Naar regio valt op dat het aandeel 'nooit gaan' opmerkelijk hoger is binnen de landelijke gemeenten met gft-ophaling (24%).

Figuur 48: Tevredenheid over inzameling van groenafval op het containerpark (Basis: alle respondenten; N=501)

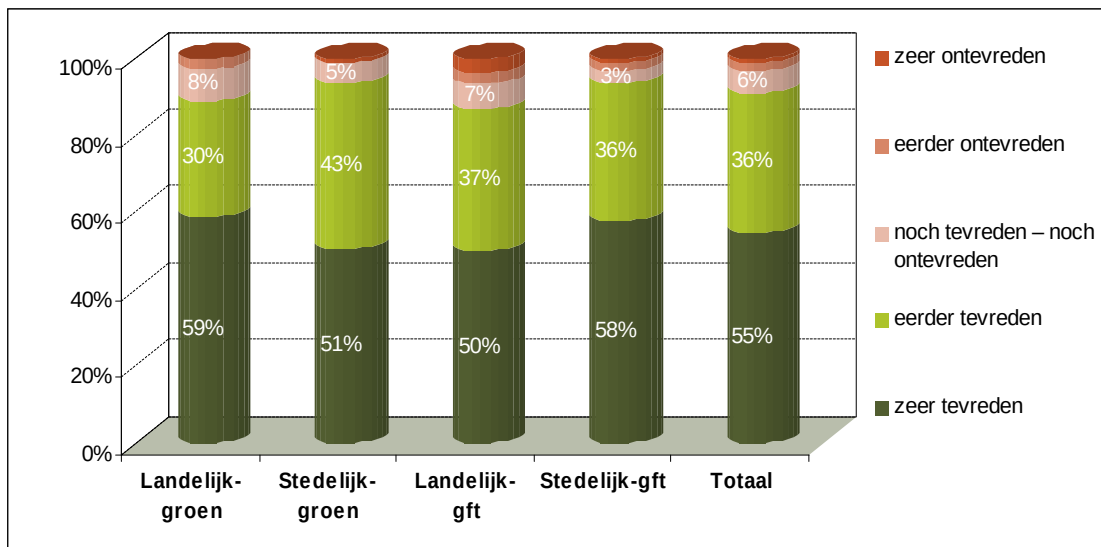
Indien we enkel de respondenten beschouwen die hun tevredenheid hebben uitgedrukt (N=397), dan zien we dat 91% van deze respondenten (en die waarschijnlijk ook de gebruikers zijn van het containerpark in hun gemeente) tevreden is over de groenafvalinzameling op het containerpark. Slechts 3% is ontevreden en 6% heeft een neutrale houding.

Ter vergelijking: in 2006 was 89% tevreden over de inzameling van groenafval op het containerpark, 4% had een neutrale houding en 8% bleek ontevreden. De huidige resultaten zijn vergelijkbaar, al is er thans sprake van significant meer respondenten die 'zeer tevreden' zijn over de afvalinzameling op het containerpark (55% tegenover 46%).

Figuur 49: Tevredenheid over inzameling van groenafval op het containerpark 2006-2012 (Basis: alle respondenten; 2006: N=500 ; 2012: N=501)

De mate van tevredenheid over de inzameling van groenafval op het containerpark verschilt niet naargelang de regio.

Figuur 50: Tevredenheid over inzameling van groenafval op het containerpark (Basis: alle respondenten die hun tevredenheid over de inzameling van groenafval op het containerpark hebben uitgedrukt; N=379)

De respondenten die een mate van tevredenheid hebben uitgesproken (N=379) werd gevraagd waarom ze wel of niet tevreden zijn. De twaalf personen die ontevreden zijn over het containerpark vermelden hiervoor slechts één reden, namelijk te duur.

De meest vernoemde reden voor tevredenheid is de goede dienstverlening (vriendelijkheid personeel, goed georganiseerd, ...), gevolgd door al je afval er kwijt kunnen geraken en een goede accommodatie (toegankelijk, verzorgd, ...).

Samengevat kan gesteld worden dat 98% van de respondenten die wonen in een gft-regio, correct aangeeft dat er een gft-afvalophaling is in zijn gemeente (in 2006: 98%). Daartegenover staat dat 14% van de mensen die in een groenregio wonen, denkt dat er een gft-afvalophaling in hun gemeente is terwijl dit niet het geval is. Slechts een ruime helft (54%) van de respondenten uit een groenregio weet dat er een ophaling is aan huis van groenafval. Vaak bestaat die inzameling uit een inzamelronde van snoeihout, vier keer per jaar. Door die beperktere frequentie is de groeninzameling minder bekend bij veel mensen. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met de resultaten uit 2006.

De respondenten die een correcte kennis hebben over de gft-ophaling in hun gemeente, geven een hoogste tevredenheidsscore aan de inzamelmethode (8,6 op 10), gevolgd door de score voor de frequentie van ophaling (8,2 op 10). De tevredenheid over de kostprijs van de gft-afvalophaling is – net zoals in 2006 – lager: de gemiddelde score bedraagt 6,8 op 10. Drievierde (75%) zou ook ontevreden zijn indien er geen huis-aan-huisophaling van gft-afval meer zou zijn in de gemeente.

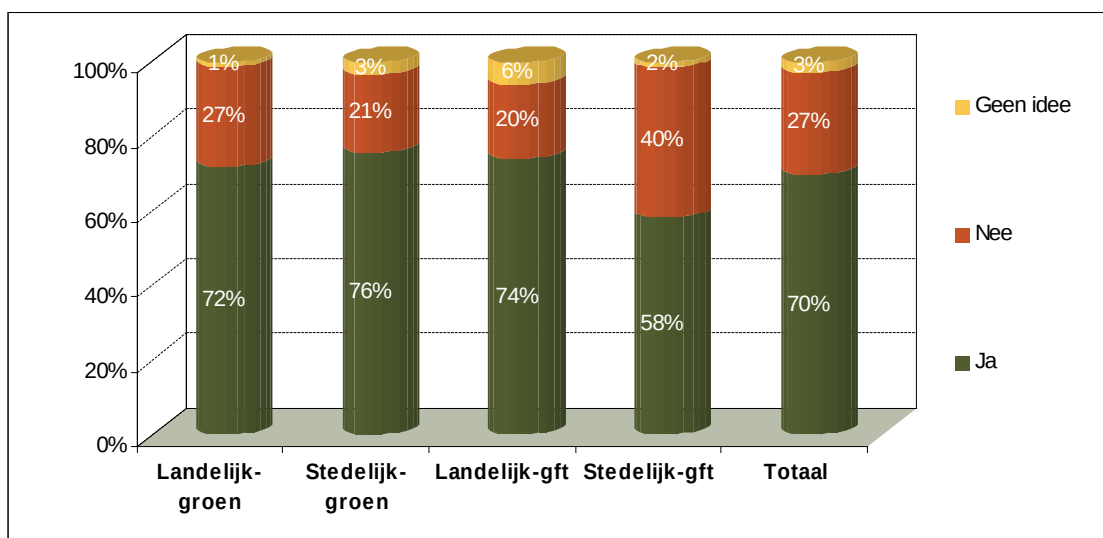
Van hen die deelnemen aan de groenophaling in hun gemeente, is men algemeen beschouwd tevreden over zowel het recipiënt, de kostprijs als de frequentie van ophaling voor wat betreft de huis-aan-huisophaling van groenafval. De gemiddelde scores bedragen respectievelijk 8,4, 7,6 en 8,2 op 10. Ook hier zou de meerderheid van de respondenten (58%) ontevreden zijn indien er geen huis-aan-huisophaling van groenafval meer zou zijn in de gemeente.

17% van alle respondenten gaat nooit naar een containerpark (in 2006: 23% hetgeen bevestigt dat meer mensen van het containerpark gebruik maken).

3.7 Communicatie

De voorbije jaren werd door middel van informatiecampagnes sterk ingezet op het promoten van thuiscomposteren en kringlooptuinieren. Met resultaat, zo blijkt uit de bevraging. Meer mensen doen aan thuiscomposteren en ook kringlooptuinieren is aan een opmars bezig. In dit deel willen we nagaan in hoeverre de ondervraagden ook daadwerkelijk brochures, folders, ... hebben opgemerkt en via welk communicatiemiddel men hiermee kennis maakte. Ten slotte willen we weten of er behoefte is aan (meer) informatie rond thuiscomposteren of kringlooptuinieren.

70% van alle respondenten heeft al promotie rond thuiscomposteren, afvalarm tuinieren, kringlooptuinieren, kippen, ... gezien. Dit zijn er bijna exact evenveel als in 2006 (69%). In de stedelijke gebieden ligt dit percentage iets lager dan in de landelijke gebieden (respectievelijk 67 en 73%) en in de gft-regio's ligt dit percentage lager dan in de groenregio's (respectievelijk 66% en 74%). Beschouwd naar type van afvalregio, dan zien we dat de respondenten in de stedelijke groenregio's (76%) het meest de respectievelijke promotie gezien hebben t.o.v. zij in de andere regio's. Hier worden geen verschillen met de resultaten van 2006 opgetekend.

Figuur 51: Waarneming van promotie rond thuiscomposteren en kringlooptuinieren (Basis: alle respondenten; N=501)

Wanneer de resultaten worden bekeken in relatie tot het al dan niet aan kringlooptuinieren of thuiscomposteren doen, stellen we de volgende significante verschillen vast:

- Onder de respondenten die aan thuiscomposteren doen, heeft 78% reeds promotie gezien (tegenover 67% van de respondenten die niet thuiscomposteren);
- Onder de respondenten die kringlooptuinieren, heeft 78% reeds promotie gezien (tegenover 65% van de respondenten die geen kringlooptechnieken toepassen in hun tuin).

Wanneer men promotie rond thuiscomposteren of kringlooptuinieren heeft gezien, was dit meestal via brochures of folders (61%) of via het gemeentelijk infoblad (60%). Voorbeelden van andere antwoorden zijn: 'afvalkrant', 'afvalkalender' of 'compostmeester'.

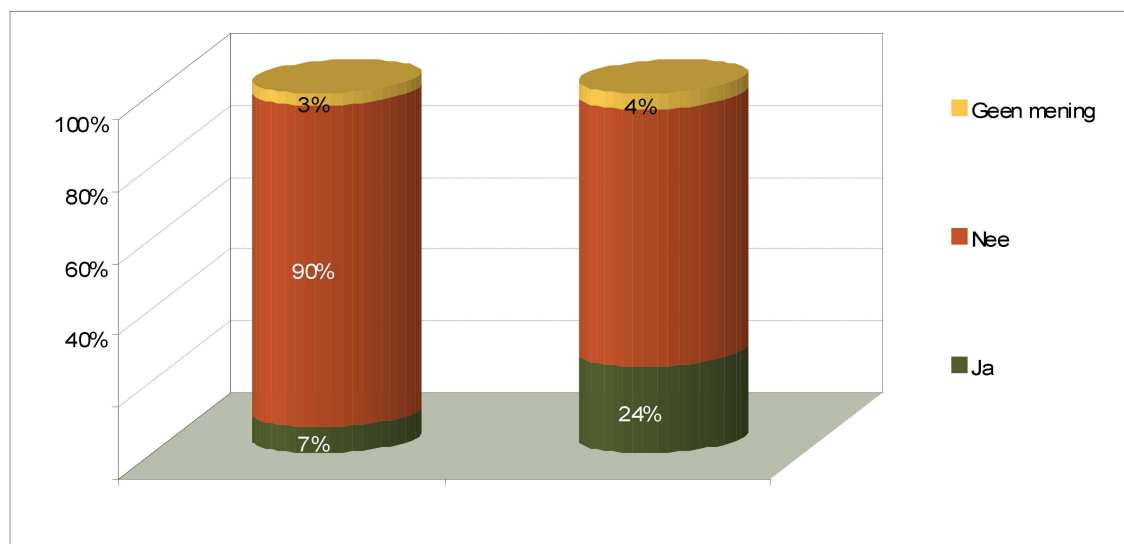
Communicatiemiddel	Groenregio		Gft-regio		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
Brochures / folders	112	58,6	100	63,7	212	60,9
Gemeentelijk infoblad	110	57,6	99	63,1	209	60,1
Artikel in krant of tijdschrift	7	3,7	12	7,6	19	5,5
TV	8	4,2	11	7,0	19	5,5
Infosessies	8	4,2	9	5,7	17	4,9
Internet	10	5,3	5	3,2	15	4,3
Streekkrant	8	4,2	6	3,8	14	4,0
Posters / affiches	6	3,2	7	4,4	13	3,7
Sociale media	3	1,6	3	1,9	6	1,7
Radio	1	0,5	2	1,3	3	0,9
Andere	33	17,3	20	12,7	53	15,2
Totaal	190	100,0	158	100,0	348	100,0

Tabel 34: Communicatiemiddel ter promotie van thuiscomposter en kringlooptuinieren

Meerdere antwoorden mogelijk (som % $\geq$ 100%)

De personen die reeds promotie hebben gezien, hebben meestal geen nood aan meer informatie (slechts 7% heeft behoefte aan meer informatie). Daarentegen geeft bijna één respondent op vijf die geen promotie heeft gezien (24%) te kennen dat er behoefte is aan meer informatie. Er is sprake van een significant verschil ($\chi^2=28,504$; $p=0.000$; $df=4$).

Bekijken we het verschil in profiel naargelang het al dan niet gezien hebben van promotie, kan slechts één significant verschil worden vastgesteld: gehuwden of samenwonenden hebben vaker promotie gezien rond thuiscomposter, kringlooptuinieren of kippen in vergelijking met alleenstaanden (73% tegenover 62%). Analyses in functie van geslacht, leeftijd, beroepsstatus en ook regio (landelijk-stedelijk) brengen geen significante verschillen aan het licht.

Figuur 52: Behoeft aan (meer) informatie rond thuiscomposter en kringlooptuinieren (Basis: alle respondenten; N=501)

58% van de tuinbezitters (N=260) past één of meerdere kringlooptechnieken toe in de tuin. Uit de resultaten blijkt dat er geen significant verschil kan worden vastgesteld tussen de kringlooptuiniers en de niet-kringlooptuiniers voor wat betreft de behoefte aan informatie over kringlooptuinieren, thuiscomposter of kippen. 13% van de kringlooptuiniers heeft behoefte aan informatie tegenover 10% van de niet-kringlooptuiniers.

58% van de tuinbezitters (N=260) doet aan thuiscomposteren. Bekijken we of de thuiscomposteerdere meer of minder informatie nodig hebben in vergelijking met de respondenten die niet thuiscomposterende, dan kan geen significant verschil worden vastgesteld. 14% van de thuiscomposteerdere heeft behoefte aan informatie tegenover 11% van de niet-thuiscomposteerdere.

Thuiscomposteerdere en kringlooptuinierde hebben dus niet meer behoefte aan informatie dan zij die niet thuiscomposterende of aan kringlooptuinierende doen.

We bekijken de behoefte aan informatie in relatie tot het al dan beschikken over kwaliteitsvolle compost. We zoeken m.a.w. een antwoord op de vraag of de respondenten die hun compost niet regelmatig omzetten en/of zorgen voor een goede mix van groene en bruine materiaal meer behoefte hebben aan informatie rond thuiscomposterende.

Uit de resultaten blijkt dat de respondenten die niet op een kwaliteitsvolle manier thuiscomposterende meer behoefte hebben aan informatie in vergelijking met de 'goede thuiscomposteerdere' (19% wil (meer) informatie t.o.v. 12%). Toch doorstaat dit verschil de significantietoets niet.

Samengevat kan gesteld worden dat 70% van alle respondenten al promotie rond thuiscomposterende, afvalarm tuinierende, kringlooptuinierende, kippen, ... gezien heeft. Dit zijn er bijna exact evenveel als in 2006 (69%).

Wanneer men promotie rond thuiscomposterende of kringlooptuinierende heeft gezien, was dit meestal via brochures of folders (61%) of via het gemeentelijk infoblad (60%). Deze groep van mensen heeft meestal geen nood aan meer informatie (slechts 7% heeft behoefte aan meer informatie). Daarentegen geeft bijna een respondent op vijf die geen promotie heeft gezien (24%) te kennen dat er behoefte is aan meer informatie.

De respondenten die niet op een kwaliteitsvolle manier thuiscomposterende hebben meer behoefte aan informatie in vergelijking met de 'goede thuiscomposteerdere' (19% wil (meer) informatie t.o.v. 12%).

3.8 Segmentatie-analyse

In het kader van het optimaliseren van preventiemaatregelen van gft- en groenafval is het onder meer primordiaal te weten welke subgroepen (segmenten) we kunnen onderscheiden in de totale populatie enerzijds en wat het profiel en de karakteristieken zijn van deze subgroepen anderzijds. Via segmentatietechnieken kan men – vertrekkende vanuit de totale populatie – deze subgroepen identificeren en classificeren aan de hand van bepaalde kenmerken. Op basis hiervan worden dan hun profielen o.b.v. hun gedrag, attitude en houding t.o.v. sorteren en afvalpreventie vastgelegd, beschreven en gepositioneerd.

Deze specifieke analyse laat toe uitspraken te doen over:

- Welke verschillende profielen van mensen kunnen geïdentificeerd worden in relatie tot hun attitude over afvalverwerking?
- Welke personen zitten in deze doelgroepen, welke noden en verwachtingen hebben deze specifieke doelgroepen?
- Hoe positioneren deze groepen zich t.o.v. elkaar?

In wat volgt, voeren we vooreerst een segmentatie uit naar het sorteren van afval. Daarna bekijken we de resultaten van de segmentatie naar afvalpreventie en tenslotte worden de twee segmentaties vergeleken met elkaar en ten opzichte van elkaar geplaatst. We vergelijken telkens met de resultaten uit 2006.

3.8.1 Segmentatie naar de attitude t.o.v. sorteren

De vragenlijst bevat een aantal stellingen waarmee naar het sorteergedrag van de respondenten wordt gepeild. Per stelling kon de respondent zijn mening weergeven aan de hand van een score tussen 1 en 10, waarbij 1 staat voor 'helemaal niet akkoord' en 10 staat voor 'helemaal akkoord'. De tussenliggende cijfers dienden om het antwoord te nuanceren. Met betrekking tot het sorteergedrag van de respondenten weerhouden we de volgende stellingen:

Q22	<i>Het is nutteloos om afval nauwkeurig te sorteren.</i>
Q23	<i>Ik tik mensen op de vingers als ik zie dat ze een bepaalde afvalsoort onjuist sorteren.</i>
Q25	<i>Het is belangrijk voor het milieu dat er zo goed mogelijk gesorteerd wordt.</i>
Q26	<i>Ik probeer zo goed mogelijk te sorteren, ook al weet ik dat ik daarbij fouten maak.</i>
Q27	<i>Ik ben als één van de eerste in mijn kennissenkring begonnen met het sorteren van afval.</i>
Q30	<i>Ik weet onvoldoende van sorteren om het ook echt toe te passen.</i>
Q49	<i>Indien je alle regels rond sorteren nauwkeurig zou navolgen, zou dat een full-time bezigheid zijn.</i>
Q50	<i>Als ik niet goed weet wat ik met een bepaalde afvalsoort moet doen, zoek ik dit op.</i>

Stellingen 22, 30 en 49 zijn negatief geformuleerd en worden herschaald. In onderstaande tabel worden de gemiddelde scores (op 10) weergegeven per stelling en vergeleken met 2006. Daaruit blijkt dat de huidige scores weinig verschillen vertonen met de scores bekomen in 2006, al kan voor elke stelling een betere score worden opgetekend dan in 2006.

	Stellingen (POSITIEF HERSCHAALD)	2006	2012
Q22	Het is <u>nuttig</u> om afval nauwkeurig te sorteren.	7,69	7,77
Q23	Ik tik mensen op de vingers als ik zie dat ze een bepaalde afvalsoort onjuist sorteren	4,06	4,21
Q25	Het is belangrijk voor het milieu dat er zo goed mogelijk gesorteerd wordt.	8,70	8,88
Q26	Ik probeer zo goed mogelijk te sorteren, ook al weet ik dat ik daarbij fouten maak.	8,05	8,33
Q27	Ik ben als één van de eerste in mijn kennissenkring begonnen met het sorteren van afval.	4,84	5,12
Q30	Ik weet <u>voldoende</u> van sorteren om het ook echt toe te passen.	7,60	7,92
Q49	Indien je alle regels rond sorteren nauwkeurig zou navolgen, zou dat <u>een</u> full-time bezigheid zijn.	3,62	3,54
Q50	Als ik niet goed weet wat ik met een bepaalde afvalsoort moet doen, zoek ik dit op.	5,17	5,45

Tabel 35: Gemiddelde scores stellingen sorteergedrag 2006-2012

In wat volgt zullen we op basis van de scores die men op de verschillende stellingen gaf, de respondenten onderverdelen in drie groepen die daarna verder worden uitgediept naar profiel, composteergedrag, enz.

Per respondent wordt een gemiddelde score berekend op basis van elke stelling die een attitude t.o.v. sorteren weergeeft. Op basis van deze gemiddelde scores onderscheiden we drie groepen:

- 1 Lage score sorteergedrag (gemiddelde score tussen 1 en 5)
- 2 Matige score sorteergedrag (gemiddelde score tussen 5 en 7)
- 3 Hoge score sorteergedrag (gemiddelde score tussen 7 en 10)

Slechts 51 respondenten (10%) scoren een 'onvoldoende' op sorteergedrag. Echter meer dan de helft van de respondenten (52%) vertoont een goed sorteergedrag: zij sorteren zo goed mogelijk, hebben een hoog milieubewustzijn en zijn een voortrekker wanneer het op sorteren aankomst.

Groepen	N	%
Lage score sorteergedrag	51	10,3
Matige score sorteergedrag	189	38,1
Hoge score sorteergedrag	256	51,6
Totaal	496	100,0

In onderstaande tabel zijn voor iedere gevonden groep de gemiddelde scores op de stellingen opgenomen.

Opmerkelijk in deze tabel is stelling 25, met name dat iedere groep het erover eens is dat het belangrijk is voor het milieu dat er zo goed mogelijk gesorteerd wordt. Ook valt het op dat iedereen in min of meerdere mate akkoord gaat met stelling 26: 'Ik probeer zo goed mogelijk te sorteren, ook al weet ik dat ik daarbij soms fouten maak' en stelling 30: 'ik weet voldoende van sorteren om het ook echt toe te passen'.

De overige stellingen kunnen telkens opgedeeld worden in groepen die akkoord gaan met de stelling (score in groen aangegeven) en groepen die niet akkoord gaan met de stelling (score in rood aangegeven).

	<i>Stellingen (POSITIEF HERSCHAALD)</i>	<i>Lage score sorteer - gedrag</i>	<i>Matige score sorteer - gedrag</i>	<i>Hoge score sorteer - gedrag</i>	<i>Totaal</i>
Q22	Het is <u>nuttig</u> om afval nauwkeurig te sorteren.	4,62	7,02	8,92	7,77
Q23	Ik tik mensen op de vingers als ik zie dat ze een bepaalde afvalsoort onjuist sorteren	1,46	3,21	5,51	4,21
Q25	Het is belangrijk voor het milieu dat er zo goed mogelijk gesorteerd wordt.	7,69	8,68	9,26	8,88
Q26	Ik probeer zo goed mogelijk te sorteren, ook al weet ik dat ik daarbij fouten maak.	6,20	8,06	8,93	8,33
Q27	Ik ben als één van de eerste in mijn kennissenkring begonnen met het sorteren van afval.	1,84	4,54	6,27	5,12
Q30	Ik weet <u>voldoende</u> van sorteren om het ook echt toe te passen.	5,82	7,16	8,88	7,92
Q49	Indien je alle regels rond sorteren nauwkeurig zou navolgen, zou dat een_full-time bezigheid zijn.	5,61	4,27	2,61	3,54
Q50	Als ik niet goed weet wat ik met een bepaalde afvalsoort moet doen, zoek ik dit op.	2,00	3,82	7,33	5,45

Tabel 36: Gemiddelde scores stellingen sorteergedrag naar segmentatie

Verder worden de onderscheiden groepen beschreven en gekarakteriseerd.

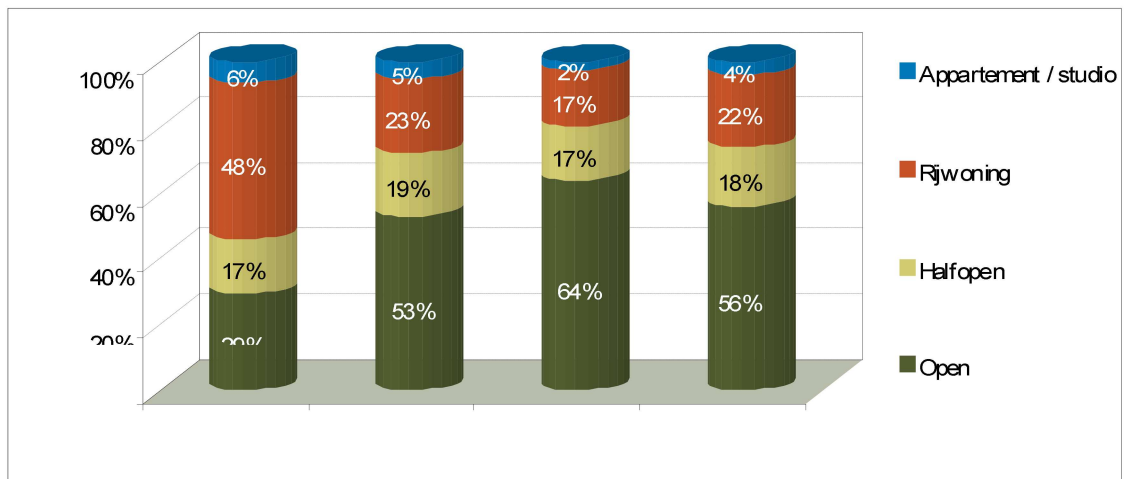
3.8.2 Beschrijving van de gevonden groepen

PROFIEL

De onderscheiden groepen verschillen significant op basis van volgende profielkenmerken:

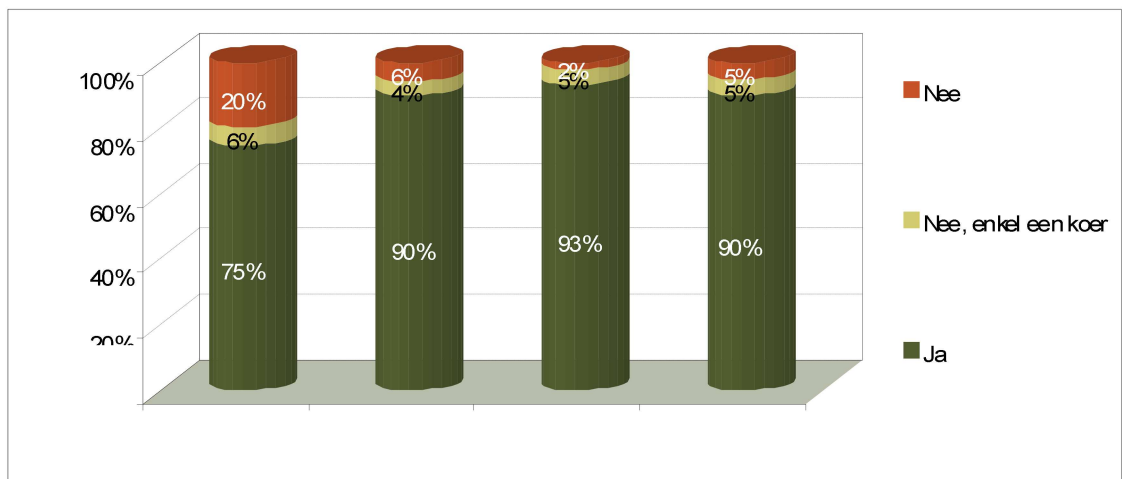
- Type woning
- Tuinbezit
- Leeftijd

Respondenten die een lage score behalen inzake sorteren, wonen vaker in een rijwoning en minder vaak in een open woning.

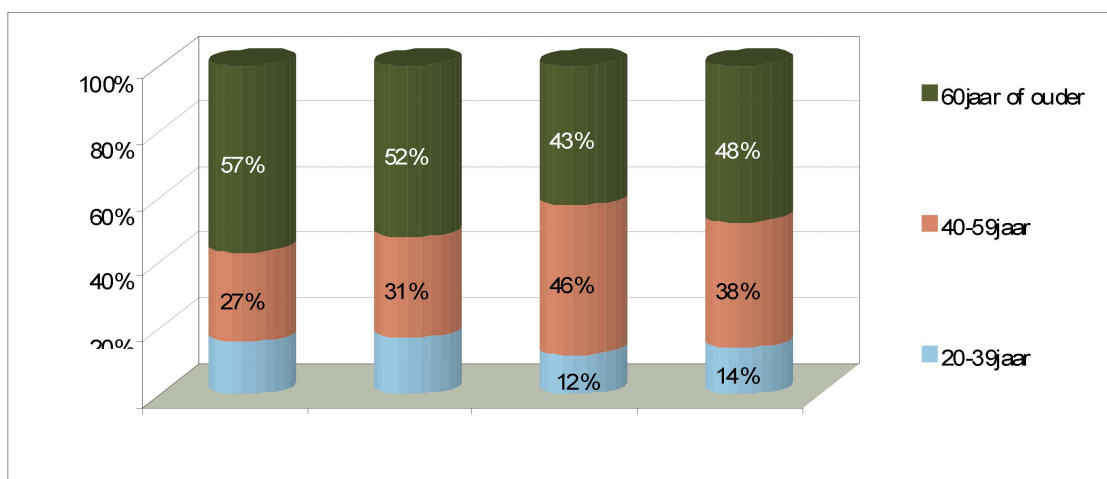
Figuur 53: Type woning naar sorteergedrag (Basis: alle respondenten; N=501)

Tuinbezitters zijn ondervertegenwoordigd binnen de groep die een slechtere attitude vertoont t.o.v. Sorteren.

Figuur 54: Tuinbezit naar sorteergedrag (Basis: alle respondenten; N=501)

Ten slotte wijzen de resultaten uit dat de groep 40 tot 59-jarigen als de beste sorteerders beschouwd kunnen worden. Zij zijn oververtegenwoordigd binnen de groep die een hoge score behaalt inzake sorteergedrag.

Figuur 55: Leeftijd naar sorteergedrag (Basis: alle respondenten; N=501)

	<i>Aandeel tov tot.aantal respond.</i>	<i>Groenregio</i>	<i>GFT-regio</i>	<i>Type woning</i>	<i>Tuin</i>	<i>Thuiscomposteren tov aantal tuinbezitters</i>	<i>Of mix en/of omzetting compost tov aantal thuiscomposteerders</i>	<i>"Goede thuiscomposteerders" tov totaal aantal respondenten</i>	<i>Type tuiniers</i>	<i>Kennis compostmeester Toepa s. kringlooptechnieken in tuin</i>	<i>Reden toep.prev.maatregelen</i>	<i>Aandeel compostering groenafval</i>	<i>Aandeel compostering keukenafval</i>	<i>Meest vermelde redenen compostering</i>
<i>Groep 1 : lage score sorteergedrag</i>	10%	43%	57%	29% open woonst 17% halfopen 48% rijwoning 6% appartement	75% tuin	32%	75% (N=91)	18%	21% kringloop 52% eco 18% traditionele 9% grasonderhouders	67% 50%	25% ecologisch	42% > 75% 58% > helft	50% > 75% 67% > helft	58% besparing / prijs huisvuilzak
<i>Groep 2 : matige score sorteergedrag</i>	38%	48%	52%	53% open woonst 19% halfopen 23% rijwoning 5% appartement	90% tuin	53%	67%	32%	34% kringloop 28% eco 25% traditionele 13% grasonderhouders	66% 61%	49% ecologisch	53% > 75% 70% > helft	56% > 75% 69% > helft	49% ecologisch
<i>Groep 3 : hoge score sorteergedrag</i>	52%	52%	48%	56% open woonst 18% halfopen 22% rijwoning 2% appartement	93% tuin	64%	82%	49%	47% kringloop 19% eco 4% grasonderhouders 30% traditionele	83% 80%	53% ecologisch	67% > 75% 83% > helft	65% > 75% 79% > helft	53% ecologisch

3.8.3 Segmentatie naar de attitude t.o.v. afvalpreventie

Analoog met de analyses die betrekking hebben op het sorteergedrag van de respondenten, bekijken we de attitudes t.o.v. afvalpreventie. Ook hier kon per stelling een score worden gegeven gaande van 1 tot 10, waarbij 1 staat voor 'helemaal niet akkoord' en 10 staat voor 'helemaal akkoord'. De tussenliggende cijfers dienden om het antwoord te nuanceren. Met betrekking tot de attitudes van de respondenten t.o.v. afvalpreventie weerhouden we de volgende stellingen:

Q28	<i>Iedereen zou verplicht moeten worden om een cursus afvalpreventie te volgen.</i>
Q29	<i>Ik probeer het huishoudelijk afval zo veel mogelijk te beperken.</i>
Q51	<i>Het is belangrijk voor het milieu dat we proberen zoveel mogelijk afval te vermijden.</i>
Q52	<i>Afval thuiscomposteren is een goede manier om de hoeveelheid huishoudelijk afval in Vlaanderen te beperken.</i>
Q53	<i>Door huis-aan-huisinzamelingen van gft afval te organiseren, zal de totale hoeveelheid restafval (afval in huisvuilzak) in Vlaanderen verminderen.</i>
Q54	<i>Er zou meer informatie beschikbaar moeten zijn over hoe je het huishoudelijk afval kan beperken.</i>
Q55	<i>Ik probeer zoveel mogelijk mensen te overtuigen om aan afvalpreventie te doen.</i>

In onderstaande tabel worden de gemiddelde scores (op 10) weergegeven per stelling en vergeleken met 2006. Daaruit blijkt dat de huidige scores – net zoals inzake sorteergedrag – weinig verschillen vertonen met de scores bekomen in 2006, al wordt voor elke stelling (behalve stelling 54) een hogere score gegeven dan in 2006. Het grootste verschil kan worden opgetekend m.b.t. stelling 52: “Afval thuiscomposteren is een goede manier om de hoeveelheid huishoudelijk afval in Vlaanderen te beperken”. Deze vaststelling bevestigt de eerdere resultaten die uitwezen dat meer mensen kiezen voor thuiscomposteren.

	Stellingen	2006	2012
Q28	Iedereen zou verplicht moeten worden om een cursus afvalpreventie te volgen.	3,56	3,87
Q29	Ik probeer het huishoudelijk afval zo veel mogelijk te beperken.	7,68	8,11
Q51	Het is belangrijk voor het milieu dat we proberen zoveel mogelijk afval te vermijden.	8,56	8,88
Q52	Afval thuiscomposteren is een goede manier om de hoeveelheid huishoudelijk afval in Vlaanderen te beperken.	7,85	8,51
Q53	Door huis-aan-huisinzamelingen van gft afval te organiseren, zal de totale hoeveelheid restafval (afval in huisvuilzak) in Vlaanderen verminderen.	7,55	7,89
Q54	Er zou meer informatie beschikbaar moeten zijn over hoe je het huishoudelijk afval kan beperken.	5,39	5,36
Q55	Ik probeer zoveel mogelijk mensen te overtuigen om aan afvalpreventie te doen.	4,22	4,81

Tabel 37: Gemiddelde scores stellingen afvalpreventie 2006-2012

In wat volgt zullen we op basis van de scores die men op de verschillende stellingen gaf, de respondenten onderverdelen in drie groepen die daarna verder worden uitgediept naar profiel, composteergedrag, enz.

Per respondent wordt een gemiddelde score berekend op basis van elke stelling die een attitude t.o.v. sorteren weergeeft. Op basis van deze gemiddelde scores onderscheiden we drie groepen:

- 1 Lage score afvalpreventie (gemiddelde score tussen 1 en 5)
- 2 Matige score afvalpreventie (gemiddelde score tussen 5 en 7)
- 3 Hoge score afvalpreventie (gemiddelde score tussen 7 en 10)

Slechts 33 respondenten (7%) scoren een 'onvoldoende' op sorteergedrag. Telkens ongeveer de helft van de respondenten scoort matig of zeer goed inzake afvalpreventie.

Groepen	N	%
Lage score sorteergedrag	33	6,7
Matige score sorteergedrag	219	43,7
Hoge score sorteergedrag	245	48,9
Totaal	497	100,0

Vooreerst moet gesteld worden dat alle respondenten het eens zijn met de stellingen die aangeven dat het belangrijk is voor het milieu indien het afval beperkt wordt. Onderstaande tabel geeft de scores op de uitspraken weer.

	Stellingen	Lage score afval-prev.	Matige score afval-prev.	Hoge score afval-prev.	Totaal
Q28	Iedereen zou verplicht moeten worden om een cursus afvalpreventie te volgen.	1,61	2,83	5,18	3,87
Q29	Ik probeer het huishoudelijk afval zo veel mogelijk te beperken.	5,12	7,56	9,00	8,11
Q51	Het is belangrijk voor het milieu dat we proberen zoveel mogelijk afval te vermijden.	5,12	7,56	9,00	8,88
Q52	Afval thuiscomposter is een goede manier om de hoeveelheid huishoudelijk afval in Vlaanderen te beperken.	7,23	8,53	9,48	8,51
Q53	Door huis-aan-huisinzamelingen van gft afval te organiseren, zal de totale hoeveelheid restafval (afval in huisvuilzak) in Vlaanderen verminderen.	5,81	8,02	9,27	7,89
Q54	Er zou meer informatie beschikbaar moeten zijn over hoe je het huishoudelijk afval kan beperken.	4,93	7,31	8,80	5,36
Q55	Ik probeer zoveel mogelijk mensen te overtuigen om aan afvalpreventie te doen.	2,97	4,36	6,55	4,81
Q28	Iedereen zou verplicht moeten worden om een cursus afvalpreventie te volgen.	1,63	3,35	6,64	3,87

Tabel 38: Gemiddelde scores stellingen afvalpreventie naar segmentatie

3.8.4 Beschrijving van de gevonden groepen

PROFIEL

In tegenstelling tot de segmentatie-analyse met betrekking tot de attitudes t.o.v. sorteren, kunnen geen significante verschillen worden vastgesteld naargelang het profiel (leeftijd, geslacht, type woning, tuinbezit) van de respondenten. M.a.w. bewoners van een rijwoning, niet-tuinbezitters of de oudere leeftijdscategorieën verschillen niet in hun attitude ten opzichte van afvalpreventie in vergelijking met anderen.

	<i>Aandeel tov tot.aantal respond.</i>	<i>Groenregio</i>	<i>GFT-regio</i>	<i>Type woning</i>	<i>Tuin</i>	<i>Thuiscomposteren tov aantal tuinbezitters</i>	<i>Of mix en/of omzetting compost tov aantal thuiscomposteerders</i>	<i>"Goede thuiscomposteerders" tov totaal aantal respondenten</i>	<i>Type tuiniers</i>	<i>Kennis compostmeester Toepas. kringlooptechnieken in tuin</i>	<i>Reden toep.prev.maatregelen</i>	<i>Aandeel compostering groenafval</i>	<i>Aandeel compostering keukenafval</i>	<i>Meest vermelde redenen compostering</i>
Groep 1 : lage score afvalpreventie	7%	67%	33%	55% open woonst 18% halfopen 18% rijwoning 9% appartement	88% tuin	52%	53%	24%	30% kringloop 52% eco 15% traditionele 4% grasonderhouders	84% 76%	13% ecologisch	60% > 75% 80% > helft	33% > 75% 53% > helft	33% omdat het handig / gemakkelijk is
Groep 2 : matige score afvalpreventie	44%	48%	52%	53% open woonst 18% halfopen 24% rijwoning 4% appartement	89% tuin	50%	68%	30%	31% kringloop 28% eco 31% traditionele 10% grasonderhouders	71% 66%	47% ecologisch	54% > 75% 67% > helft	57% > 75% 69% > helft	47% ecologisch
Groep 3 : hoge score afvalpreventie	49%	48%	52%	59% open woonst 18% halfopen 21% rijwoning 3% appartement	92% tuin	65%	84%	50%	50% kringloop 18% eco 6% grasonderhouders 26% traditionele	78% 73%	57% ecologisch	66% > 75% 84% > helft	66% > 75% 81% > helft	57% ecologisch

4 Samenvatting en besluiten

Methode

501 Vlaamse gezinnen werden face-to-face op hun thuisadres ondervraagd. De enquêtes zijn quasi evenredig verspreid over vier verschillende typologieën van steden en gemeenten: gft-gemeenten met een landelijk kader, gft-gemeenten met een stedelijk kader; groen-gemeenten met een landelijk kader en tenslotte groengemeenten met een stedelijk kader.

De medewerkingsgraad aan het onderzoek bedraagt bijna 61% (in 2006: 57%).

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste resultaten van het onderzoek samengevat.

Algemeen

Uit het onderzoek blijkt dat 88% van de ondervraagden (N=500) eigenaar is van het huis waarin hij woont en 90% van de ondervraagden heeft een tuin. De respondenten woonachtig in landelijk gebied beschikken duidelijk meer over een tuin dan zij die wonen in de stedelijke gemeenten (respectievelijk 95 en 86%).

Binnen de stedelijke gemeenten, beschikken ongeveer twee respondenten op drie (65%) over een tuin die minder dan 500 m² groot is; binnen de landelijke gemeenten wordt de grootste groep gevormd door de respondenten die over een tuin van meer dan 1000 m² beschikken (34%).

27% van de respondenten met een tuin heeft meer dan 75% gazon of gras in zijn tuin en 35% tussen de 50 en 75%.

Actief gedrag en houding van de Vlaamse burgers t.a.v. preventie en selectieve inzameling van gft- en groenafval

Samenvattend kan gesteld worden dat ten opzichte van 2006 minder mensen vlees- en visresten meegeven met de gft-inzameling. Dit is een positieve evolutie. Anderzijds geven nu meer mensen aan dat die afvalstroom naar thuiscompostering gaat, hoewel die verwerkingswijze eigenlijk niet geschikt is voor bereide voeding.

Wat groenafval betreft, zijn het containerpark en de composthoop thuis de populairste bestemmingen. De deelname aan de inzameling van groenafval is begrijpelijkerwijze eerder beperkt omdat het voornamelijk gaat om een driemaandelijkse inzamelronde voor snoeihout.

Meer en/of betere informatie/communicatie over welke fracties (inzonderheid van keukenafval) welke bestemming kunnen/moeten hebben (hetzij gft-afvalinzameling, groenafvalinzameling, compostering, restafval) is in overweging te nemen (cf. geen vlees- en visresten voor het composteren).

In vergelijking met 2006 zien we een duidelijke toename van de bestemmingen "thuiscomposteren" en "kippen" wanneer het gaat over keukenafval; meer mensen vinden ook hun weg naar het containerpark om het groenafval te verwijderen.

Ongeveer twee respondenten op drie beweren geen voedselproducten te hebben weggegooid in de week die aan de bevraging voorafging. Wanneer toch voedsel werd verspild, betrof dit in de

eerste plaats brood en groenten of fruit. De voornaamste reden waarom voedsel wordt weggegooid, is dat de houdbaarheidsdatum is verstreken.

Voor wat de kennis van de al dan niet huis-aan-huisinzameling van gft- en/of groenafval in de gemeente van de respondent betreft, kan vastgesteld worden dat 98% van de respondenten die woonachtig zijn in een gft-regio, correct aangeeft dat er een gft-afvalophaling is in zijn gemeente (in 2006: 98%). Daartegenover staat dat 14% van de mensen die in een groenregio wonen, denkt dat er een gft-afvalophaling in hun gemeente is terwijl dit niet het geval is. Slechts een ruime helft (54%) van de respondenten uit een groenregio weet dat er een ophaling is aan huis van groenafval. Vaak bestaat die inzameling uit een inzamelronde van snoeihout, vier keer per jaar. Door die beperktere frequentie is de groeninzameling minder bekend bij veel mensen.

Deze cijfers zijn vergelijkbaar met de resultaten uit 2006. De respondenten die een correcte kennis hebben over de gft-ophaling in hun gemeente, geven een hoogste tevredenheidsscore aan de inzamelmethode (8,6 op 10), gevolgd door de score voor de frequentie van ophaling (8,2 op 10). De tevredenheid over de kostprijs van de gft-afvalophaling is – net zoals in 2006 – lager : de gemiddelde score bedraagt 6,8 op 10. Drievierde (75%) zou ook ontevreden zijn indien er geen huis-aan-huisophaling van gft-afval meer zou zijn in de gemeente. Van hen die deelnemen aan de groenophaling in hun gemeente, is men algemeen beschouwd tevreden over zowel het recipiënt, de kostprijs als de frequentie van ophaling voor wat betreft de huis-aan-huisophaling van groenafval. De gemiddelde scores bedragen respectievelijk 8,4, 7,6 en 8,2 op 10. Ook hier zou de meerderheid van de respondenten (58%) ontevreden zijn indien er geen huis-aan-huisophaling van groenafval meer zou zijn in de gemeente.

17% van alle respondenten gaat nooit naar een containerpark (in 2006 : 23% hetgeen bevestigt dat meer mensen van het containerpark gebruik maken).

Profilering tuinbezitters

40% van de tuinbezitters kan ondergebracht worden in de groep van de zgn. 'kringlooptuiniers'. Deze tuinbezitters zien tuinieren als hobby en doen dit het liefst op een ecologische manier.

28% van de respondenten met een tuin kan getypeerd worden als een 'traditionele tuinier'. Dit type van tuinier heeft tuinieren als hobby, maar bij het onderhoud van zijn tuin worden vaak 'chemische' – niet-organische meststoffen / middelen gebruikt.

25% van hen die een tuin hebben, kan benoemd worden als 'eco-tuiniers'. Zij zien tuinieren eerder als last, maar kiezen voor het onderhoud van hun tuin wel voor de ecologische aanpak.

8% van de tuinbezitters behoort tot de groep van de 'grasonderhouders'. Zij vinden het werken in de tuin eerder een last en gebruiken bij het onderhoud van hun tuin vaak chemische middelen.

Ten opzichte van 2006, is zowel het aantal kringlooptuiniers als het aantal eco-tuiniers toegenomen. Dit betekent dat bij het beheer van de tuin de ecologische gedachte een steeds belangrijker rol speelt. Daarnaast stellen we vast dat de grenzen tussen de verschillende types tuinier minder duidelijk zijn geworden ten opzichte van 2006. De grotere groep respondenten dat ecologisch tuiniert, is dus minder uitgesproken ecologisch in vergelijking met de voorgaande studie.

Toepassing van kringlooptechnieken in de tuin

In de bevraging werd een onderscheid gemaakt tussen vier kringlooptechnieken in de tuin: grasbeheer, verwerking van snoeihout, het houden van kippen en het al dan niet hebben van vaste planten en bodembedekkende planten. Van deze vier beschouwde kringlooptechnieken houden de respondenten het vaakst vaste planten en bodembedekkende planten (58%), gevolgd door het houden van kippen (28%), het verwerken van snoeihout volgens de

kringloopprincipes (22%) en het beheren van gras volgens deze principes (17%). Samengevat past 70% van de tuinbezitters een of meerdere kringlooptechnieken toe in de tuin.

Binnen de landelijke regio's wordt frequenter aan kringlooptuinieren gedaan en we stellen bovendien vast dat hoe groter de tuin hoe meer kringlooptechnieken worden toegepast.

De belangrijkste reden waarom men kringlooptechnieken toepast is omdat het gemakkelijk en handig is (44%). Daarnaast zijn ook ecologische (41%) en economische argumenten (17%) van belang in de keuze voor kringlooptechnieken. Terwijl voor de oudere respondenten het gemak van kringlooptuinieren het belangrijkste is, kiezen de jongeren in de eerste plaats voor kringlooptechnieken omwille van ecologische motieven.

Kijken we naar de redenen waarom tuinbezitters geen preventieve maatregelen toepassen in hun tuin, dan kunnen we vaststellen dat 25% er geen interesse voor heeft, 24% over een te kleine tuin beschikt en 20% te weinig kennis heeft over de toepassing van deze maatregelen om ze ook effectief toe te passen.

Thuiscomposteren

Betreffende thuiscomposteren, wordt vastgesteld dat meer dan de helft van de respondenten (52%) of bijna zes op tien tuinbezitters (58%) aan thuiscomposteren doet. In 2006 was dit 41% van alle respondenten (N=500). Er is bijgevolg sprake van een trend naar meer thuiscomposteren.

Niet enkel de omvang van het aantal thuiscomposteerdere kan als positief worden beschouwd, maar tevens het aandeel van zowel het groen- en tuinafval als het keukenafval dat zij via thuiscompostering verwerken: 60% van de thuiscomposteerdere verwerkt namelijk 'meer dan 75%' van zijn groen- en tuinafval via composteren en 61% verwerkt 'meer dan 75%' van zijn keukenafval via deze preventieve afvalmaatregel.

Wat de methode van thuiscomposteren betreft: 60% van de thuiscomposteerdere zet zijn compost regelmatig om en 44% zorgt voor een goede mix van groen en bruin materiaal. 58% zet regelmatig zijn compost om én zorgt ook voor een goede mix van beide materialen; 76% van de thuiscomposteerdere zet ofwel zijn compost regelmatig om en/ofwel zorgt voor een goede menging. Deze respondenten worden omschreven als 'goede thuiscomposteerdere'. Wanneer we vergelijken met 2006, stellen we vast dat de (groter geworden) groep thuiscomposteerdere minder 'goede thuiscomposteerdere' telt.

Beschouwen we de groep van composteerdere die ofwel één van beide methodes ofwel beide methodes toepassen, dan kan gesteld worden dat 40% van het totaal aantal respondenten aan kwaliteitsvolle thuiscompostering doet ($0,76 \cdot (0,52 \cdot 501) / 501$). Dit percentage verschilt wederom van regio tot regio. Het hoogste aandeel noteren we in de landelijke groenregio (47%), gevolgd door de landelijke gft-regio (44%), de stedelijke groenregio (36%) en de stedelijke gft-regio (30%).

55% van de thuiscomposteerdere composteert zijn keuken- en groenafval via een composthoop, 24% middels een compostvat en 20% met een compostbak. Logischerwijs maken thuiscomposteerdere in een stedelijke gemeente relatief meer gebruik van een compostvat dan die in een landelijke gemeente (respectievelijk 29 en 20%). Een composthoop wordt door 59% van de thuiscomposteerdere in een landelijke gemeente verkozen maar tevens 50% van de stedelijke thuiscomposteerdere kiezen voor een composthoop. Ten opzichte van 2006 wordt vaker gebruik gemaakt van een compostvat of een compostbak, terwijl minder respondenten voor een composthoop kiezen.

Verder wijst de bevraging uit dat slechts een kleine minderheid van de thuiscomposteerders problemen ondervinden met de kwaliteit van de compost (9%). Bijna 8 op 10 composteerders gebruikt de geproduceerde compost voor bemesting van de eigen tuin of moestuin. Verder wordt de compost nog gebruikt in bloembakken (14%) en voor gazon (7%).

De helft van de thuiscomposteerders composteert om ecologische beweegredenen (milieu), 42% omdat het gemakkelijk is en 40% omwille van financiële redenen (besparing op kostprijs van de ophalingen).

Praktisch alle bevroegde thuiscomposteerders zullen in de toekomst verder blijven thuiscomposter en 18% van de niet-composteerders heeft de intentie om te starten met composteren in de nabije toekomst. Indien het aandeel afhakers en aandeel potentiële thuiscomposteerders in rekening worden gebracht, kan gesteld worden dat het aantal thuiscomposteerders globaal zal aangroeien met 7%. Toegevoegd aan het actueel aandeel thuiscomposteerders (52%) kan verwacht worden dat op korte termijn 59% van de Vlamingen aan thuiscomposter doet.

De resultaten geven ook aan dat info en promotie (brochures, folders) rond thuiscomposter, afvalarm tuinieren, kringlooptuinieren, kippen ... goed opgemerkt wordt : 70% heeft dit al gezien en 76% heeft al ooit gehoord van compostmeesters. Van deze laatste weet 83% ook waar men terecht kan indien men iets wil vragen aan een compostmeester.

Segmentatie naar de attitude t.o.v. het sorteren van afval

Op basis van de antwoorden die men gaf op een aantal stellingen waarmee naar het sorteergedrag van de respondenten werd gepeild, kunnen drie groepen worden onderscheiden: respondenten met een lage score op sorteergedrag (10%), een matige score (38%) en een hoge score (52%). Deze groepen verschillen significant op basis van het type woning, tuinbezit en leeftijd. Respondenten die een lage score behalen inzake sorteren, wonen vaker in een rijwoning, minder vaak in een open woning en beschikken minder vaak over een tuin. Ten slotte zijn de 40 tot 59-jarigen oververtegenwoordigd binnen de groep die een hoge score behaalt inzake sorteergedrag.

Segmentatie naar de attitude t.o.v. afvalpreventie

Analoog met de analyses die betrekking hebben op het sorteergedrag van de respondenten, werden de attitudes t.o.v. afvalpreventie bekeken. Opnieuw maken we het onderscheid tussen de respondenten met een lage, matige en hoge score die respectievelijk 7%, 44% en 49% van de respondenten vertegenwoordigen. Beschouwd naar het profiel van de respondenten kunnen geen significante verschillen worden vastgesteld tussen deze groepen.

Wanneer we vergelijken met de resultaten uit 2006, stellen we vast dat zowel m.b.t. het sorteren van afval als m.b.t. afvalpreventie voor bijna elke stelling een betere score wordt bekomen. Daarmee lijken de resultaten uit te wijzen dat men nog meer belang hecht aan het zo goed mogelijk sorteren, de respondenten zich nog meer bewust zijn van het belang van sorteren voor het milieu en meer dan in 2006 een voortrekker willen zijn wanneer het op sorteren aankomt. Bovendien ziet men – nog meer dan in 2006 – het belang in van afvalpreventie in het kader van zowel een ecologische doelstelling als ter beperking van het huishoudelijke afval.

5 Bijlagen

5.1 Segmentatieanalyse: factor- en clusteranalyse

5.1.1 Segmentatie naar de attitude t.o.v. sorteren (factor- en clusteranalyse)

Een factoranalyse kan niet worden uitgevoerd omwille van een te kleine verklaarde variantie (42%) van het statistisch model.

5.1.2 Segmentatie naar de attitude t.o.v. afvalpreventie (factor- en clusteranalyse)

DIMENSIES FACTORANALYSE

In onderstaande tabel wordt weergegeven welke variabelen hoog laden op welke dimensie. Aan de hand van de inhoud van deze variabelen werd in een later stadium van de analyse een naam bedacht voor deze dimensies.

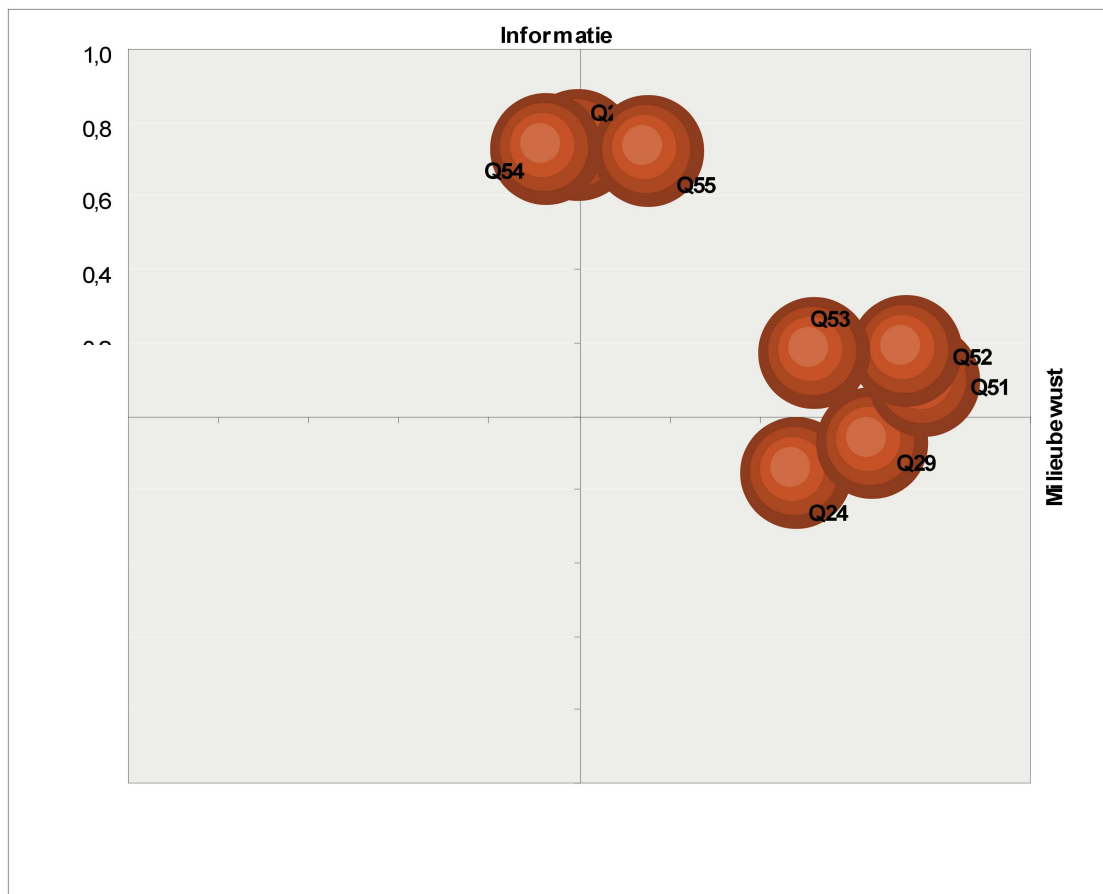
Q51	<i>Het is belangrijk voor het milieu dat we proberen zoveel mogelijk afval te vermijden.</i>	DIMENSIE 1
Q52	<i>Afval thuiscomposteren is een goede manier om de hoeveelheid huishoudelijk afval in Vlaanderen te beperken.</i>	DIMENSIE 1
Q29	<i>Ik probeer het huishoudelijk afval zoveel mogelijk te beperken.</i>	DIMENSIE 1
Q53	<i>Door huis-aan-huisinzamelingen van gft afval te organiseren, zal de totale hoeveelheid restafval (afval in huisvuilzak) in Vlaanderen verminderen.</i>	DIMENSIE 1
Q24	<i>Gft- en groenafval maken een belangrijk deel uit van het huishoudelijk afval in Vlaanderen.</i>	DIMENSIE 1
Q54	<i>Er zou meer informatie beschikbaar moeten zijn over hoe je het huishoudelijk afval kan beperken.</i>	DIMENSIE 2
Q55	<i>Ik probeer zoveel mogelijk mensen te overtuigen om aan afvalpreventie te doen.</i>	DIMENSIE 2
Q28	<i>Iedereen zou verplicht moeten zijn om een cursus afvalpreventie te volgen.</i>	DIMENSIE 2

POSITIONERING VAN DE VARIABELEN OP DE DIMENSIES EN BENOEMING VAN DE DIMENSIES

In onderstaande grafiek wordt het factormodel grafisch weergegeven met hier aanwezig:

- Het assenkruis dat opgebouwd is uit de dimensies.
- De variabelen (rode punten) waarvan de naam bij de variabele het cijfer is van de stelling.
- De naamgeving is gebeurd aan de hand van de inhoudelijke analyse van de variabelen die op een bepaalde dimensie hoog laden:
 - de belangrijkste dimensie (horizontaal) = Milieubewustzijn;
 - de verticale dimensie = Informatienood.

Informatienood of informatiebehoefte omvat zowel de nood/behoefte aan het geven van informatie aan anderen als de nood/behoefte in het krijgen van informatie voor zichzelf en anderen.

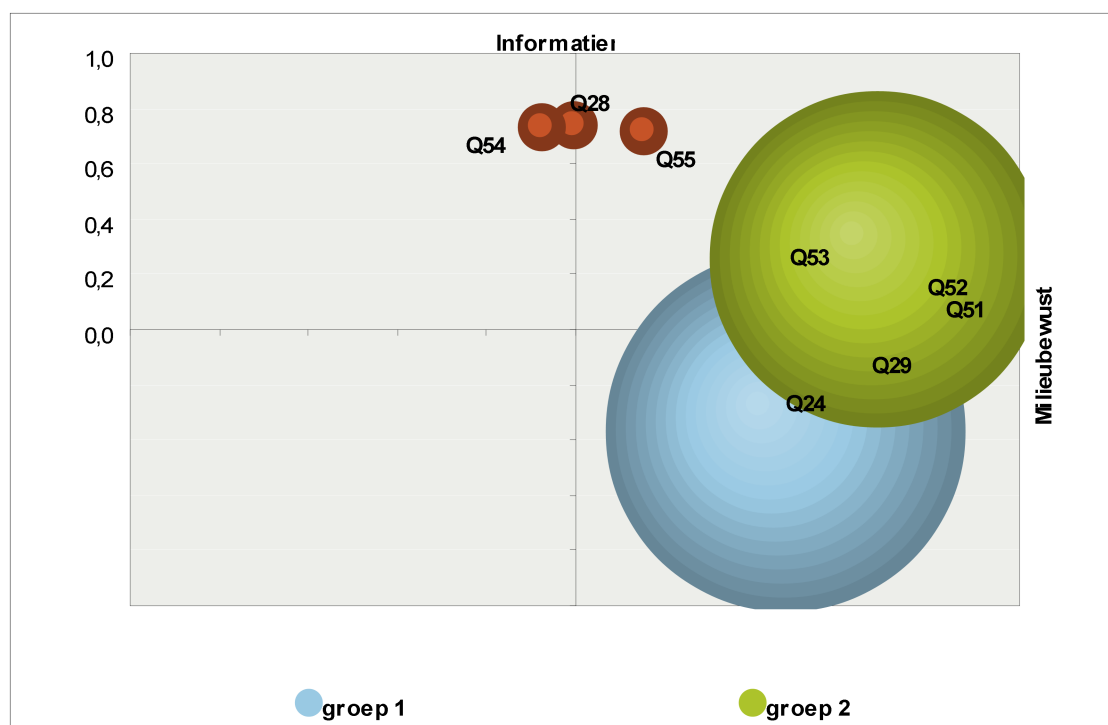
5.1.3 Clusteranalyse

Zoals reeds hoger aangegeven wordt in deze fase gebruik gemaakt van clustertechnieken. Het betreft het groeperen van de respondenten in verschillende clusters of groepen, zodanig dat een hoge mate van gelijkheid bestaat tussen elementen in dezelfde groep en een lage mate van overeenkomst tussen elementen behorend tot verschillende groepen. Concreet wordt een clusteranalyse uitgevoerd op het totale bestand (N=500). Daaruit kunnen twee verschillende groepen geïdentificeerd worden die van elkaar maximaal verschillen en die binnen een groep onderling minimaal verschillen in hun attitude t.o.v. afvalpreventie.

Cluster	N	%
Groep 1	203	52,7
Groep 2	182	47,3
Totaal	385	100,0

POSITIONERING

In wat volgt, worden de gevonden groepen (clusters) uitgezet op de dimensionaliteit in het factormodel. Het laat ons toe een beschrijving te geven van de respectievelijke groepen en deze ten opzichte van elkaar te vergelijken op basis van de twee eerder gevonden dimensies. Hierbij is de grootte van de cirkel representatief voor de grootte van de groep. Indien een groep zich dicht bij een variabele bevindt (rood puntje), betekent dit dat deze groep akkoord gaat met deze stelling (variabele) en dit mag ook als dusdanig geïnterpreteerd worden.

De positionering van de groepen laat ons toe om een eerste rudimentaire beschrijving te geven van deze groepen:

- Groep 1: deze personen hebben een hoog milieubewustzijn en hebben geen behoefte aan informatie omtrent afvalpreventie (53%).
- Groep 2: deze personen hebben een zeer hoog milieubewustzijn en hebben een behoefte aan informatie omtrent afvalpreventie (47%).

In 2006 konden drie groepen worden onderscheiden, waarbij een groep kon worden weerhouden met een laag milieubewustzijn. In de huidige studie kan geen cluster worden gevonden met respondenten met een laag milieubewustzijn.

5.1.4 Beschrijving van de gevonden groepen

Vooreerst moet gesteld worden dat alle respondenten het eens zijn met de stellingen die aangeven dat het belangrijk is voor het milieu indien het afval beperkt wordt. Onderstaande tabel geeft de scores op de uitspraken weer. Bij de meerderheid van de stellingen gaan alle drie de groepen akkoord met de stellingen maar enkel de mate van akkoord verschilt (akkoord = score in groen; niet-akkoord = score in rood). Uitzonderingen hierop zijn de stellingen 25, 54 en 55.

	<i>Stellingen</i>	<i>2006</i>	<i>Groep1</i>	<i>Groep2</i>	<i>Totaal</i>
Q24	Gft- en groenafval maken een belangrijk deel uit van het huishoudelijk afval in Vlaanderen.	7,47	7,16	7,45	7,26
Q25	Het is belangrijk voor het milieu dat we proberen zoveel mogelijk afval te vermijden.	3,56	2,56	5,38	3,87
Q28	Iedereen zou verplicht moeten zijn om een cursus afvalpreventie te volgen.	7,68	7,88	8,45	8,11
Q29	Ik probeer het huishoudelijk afval zoveel mogelijk te beperken.	8,56	8,60	9,41	8,92
Q52	Afval thuiscomposter is een goede manier om de hoeveelheid huishoudelijk afval in Vlaanderen te beperken.	7,85	8,04	9,19	8,51
Q53	Door huis-aan-huisinzamelingen van gft-afval te organiseren, zal de totale hoeveelheid restafval (afval in huisvuilzak) in Vlaanderen verminderen.	7,55	7,47	8,61	7,89
Q54	Er zou meer informatie beschikbaar moeten zijn over hoe je het huishoudelijk afval kan beperken.	5,39	4,11	6,71	5,36
Q55	Ik probeer zoveel mogelijk mensen te overtuigen om aan afvalpreventie te doen.	4,22	2,41	7,44	4,81

VERSCHILLEN TUSSEN DE GROEPEN ONDERLING

Er zijn significante verschillen tussen de groepen voor wat betreft :

- bestemming van keukenafval;
- samenstelling type tuinier;
- of men kringlooptechnieken (bij grasbeheer en verwerken van snoeihout) toepast in de tuin;
- of men aan thuiscomposter doet.

De oudste leeftijdscategorie (60 jaar of ouder) is oververtegenwoordigd binnen groep 1 (50% tegenover 40% in groep 2); er is echter geen sprake van een significant verschil.

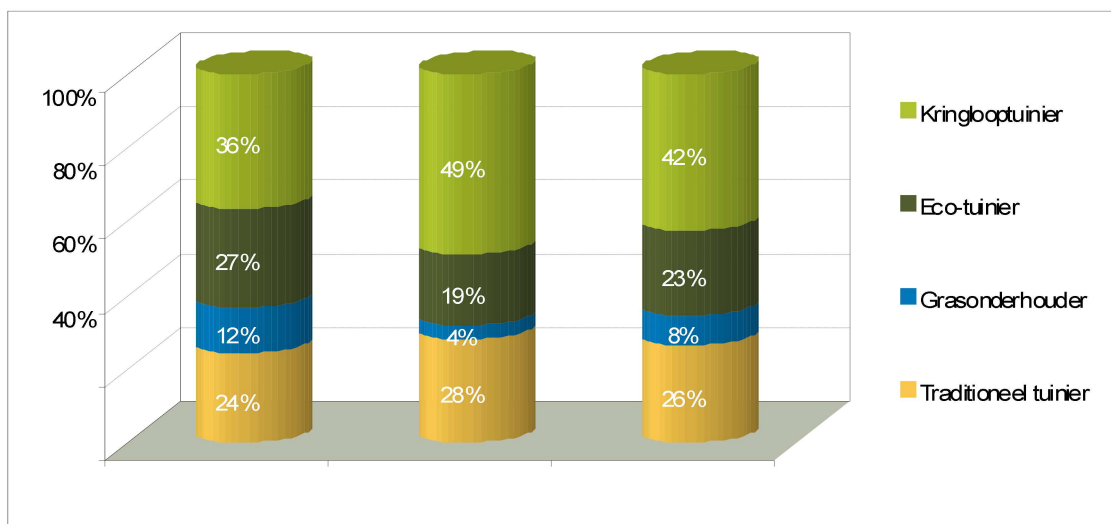
1. Bestemming van keukenafval

Voor wat de bestemming betreft die de groepen geven aan keuken- en groenafval, kan tussen de groepen onderling verschillen worden opgetekend. Groep 2 kiest voor 'milieuvriendelijkere' oplossingen dan groep 1: daar waar respectievelijk 22%, 19% en 19% van de personen van groep 1 vermeldt dat ze 'aardappelschillen', 'rauw groenteafval' en 'fruitschillen' bij het restafval gooien, is dit slechts 14%, 11% en 16% in groep 2.

Ook vernoemen de personen uit groep 2 frequenter dat ze 'aardappelschillen', 'rauw groenteafval' en 'fruitschillen' thuiscomposteren (respectievelijk 42%, 40% en 41%); binnen groep 1 bedragen deze percentages respectievelijk 32%, 33% en 33%.

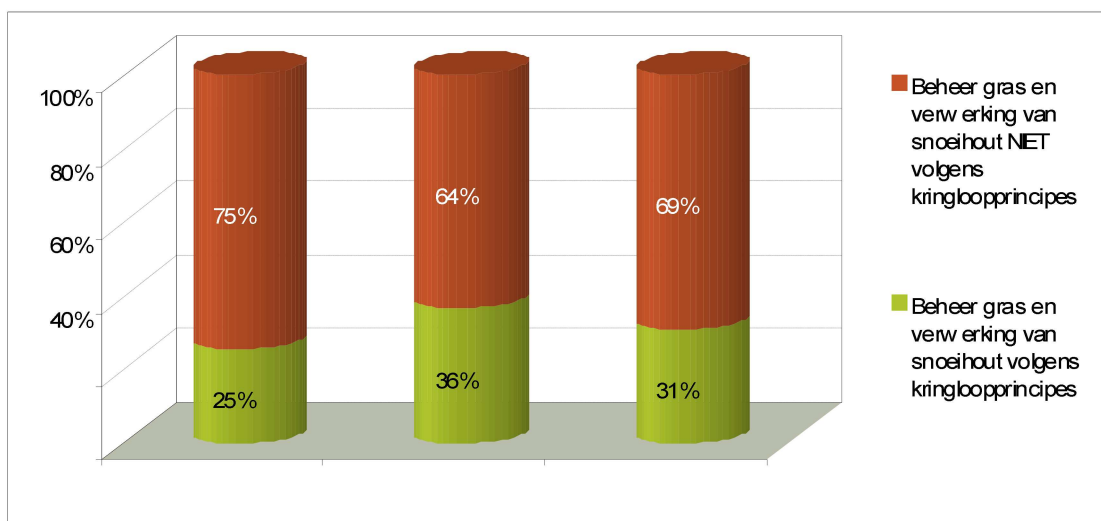
2. Type tuinier

In groep 2 is het hoogste percentage tuiniers aanwezig die tuinieren met een ecologische insteek én tuinieren als een hobby beschouwen: de 'Kringlooptuiniers'. In groep 1 vindt men een opvallend hoog percentage 'Grasonderhouders' terug.

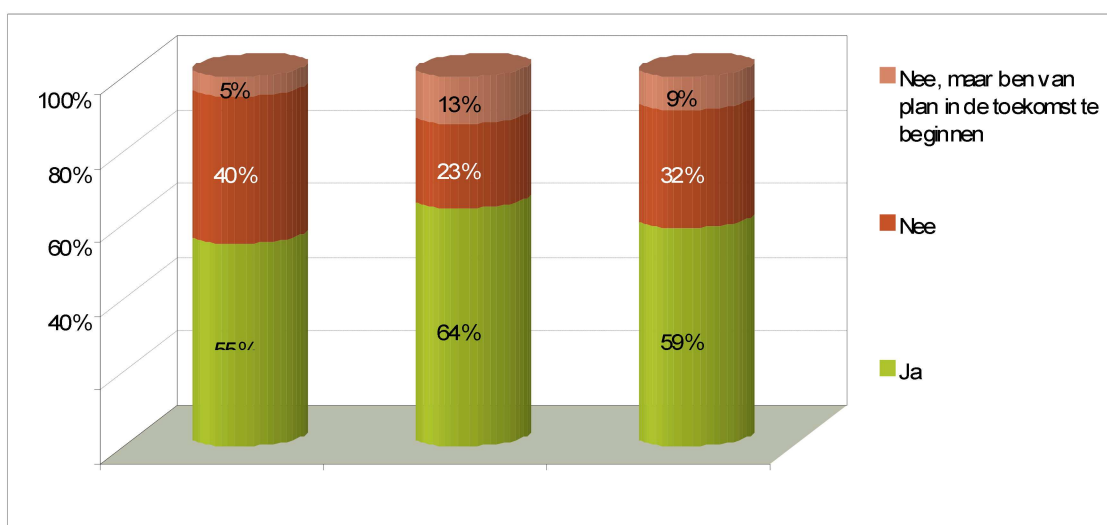
3. Toepassen van kringlooptechnieken

In groep 2 zitten duidelijk de meeste respondenten die in hun tuin kringlooptechnieken toepassen bij het beheer van gras of bij de verwerking van snoeihout (65%).

4. Thuiscompostereren

In groep 2 zitten duidelijk de meeste thuiscomposteerders (64%) of personen die hier in de toekomst mee zullen starten (13%); deze percentages zijn lager binnen groep 1 (respectievelijk 55% en 5%).

Bijlage 1: Lijst van tabellen

Tabel 1: Steekproef volgens regio	11
Tabel 2: Steekproef volgens gemeente	12
Tabel 3: Medewerking aan het onderzoek op basis van contactname	18
Tabel 4: Medewerking aan het onderzoek naar gemeente	20
Tabel 5: Verdeling van het statuut van de ondervraagde personen	21
Tabel 6: Gerealiseerde steekproef – naar gemeente en geslacht	22
Tabel 7: Gerealiseerde steekproef – naar gemeente en leeftijd	23
Tabel 8: Aanduiding volledigheid enquêtes aan de hand van antwoordpercentages	25
Tabel 9: Grootte van de tuin naar stedelijke en landelijke gemeenten (gemiddelde – mediaan – minimum en maximum) – 2012	32
Tabel 10: Grootte van de tuin naar stedelijke en landelijke gemeenten	32
Tabel 11: Bestemming voor keukenafval per afvalsoort (1)	36
Tabel 12: Bestemming voor keukenafval per afvalsoort (2)	37
Tabel 13: Bestemming voor groenafval per afvalsoort	38
Tabel 14: Gebruikte kringlooptechnieken bij het beheer van gras	43
Tabel 15: Gebruikte kringlooptechnieken bij de verwerking van snoeihout	45
Tabel 16: Aantal kringlooptechnieken naar indeling landelijk-stedelijk	48
Tabel 17: Aantal kringlooptechnieken naargelang de grootte van de tuin	48
Tabel 18: Redenen toepassen van kringlooptechnieken	49
Tabel 19: Redenen toepassen van kringlooptechnieken in de tuin naar indeling landelijk-stedelijk	50
Tabel 20: Redenen van niet toepassen van kringlooptechnieken in de tuin naar indeling landelijk-stedelijk	50
Tabel 21: Redenen van niet toepassen van kringlooptechnieken in de tuin naar leeftijd	51
Tabel 22: Profilerings van de tuinbezitter	51
Tabel 23: Methode thuiscompostering naar indeling groenregio - gft-regio	61
Tabel 24: Methode thuiscompostering naar indeling landelijk-stedelijk	62
Tabel 25: Methode van thuiscomposteerdere naar indeling landelijk-stedelijk. Meerdere antwoorden mogelijk (som % $\geq$ 100%)	64
Tabel 26: Methode van thuiscomposteerdere naargelang de grootte van de tuin. Meerdere antwoorden mogelijk (som % $\geq$ 100%)	65
Tabel 27: Methode van thuiscomposteerdere naar kwaliteit van thuiscomposter. Meerdere antwoorden mogelijk (som % $\geq$ 100%)	65
Tabel 28: Redenen voor thuiscomposter 2006-2012	69
Tabel 29: Redenen voor niet starten met thuiscomposter (2012)	70
Tabel 30: Kennis van de huis-aan-huisinzameling van gft-afval in de gemeente naar regio	74
Tabel 31: Kennis van de huis-aan-huisinzameling van groenafval in de gemeente naar regio	75
Tabel 32: Kennis van de huis-aan-huisinzameling van gft-afval in de gemeente naar type gemeente	75
Tabel 33: Kennis van de huis-aan-huisinzameling van groenafval in de gemeente naar type gemeente	75
Tabel 34: Communicatiemiddel ter promotie van thuiscomposter en kringlooptuinieren	82
Tabel 35: Gemiddelde scores stellingen sorteergedrag 2006-2012	85
Tabel 36: Gemiddelde scores stellingen sorteergedrag naar segmentatie	86
Tabel 37: Gemiddelde scores stellingen afvalpreventie 2006-2012	91
Tabel 38: Gemiddelde scores stellingen afvalpreventie naar segmentatie	92

Bijlage 2: Lijst van figuren

Figuur 1: Steekproefpiramide deelnemers aan het onderzoek (N=501)	21
Figuur 2: Type woning naar regio 2012 (Basis: alle respondenten; N=501)	29
Figuur 3: Type woning naar regio 2006 (Basis: alle respondenten; N=500)	30
Figuur 4: Type woning 2006-2012 (Basis: alle respondenten; 2006: N=500; 2012: N=501)	30
Figuur 5: Aanwezigheid tuin naar regio 2012 (Basis: alle respondenten; N=501)	31
Figuur 6: Aanwezigheid tuin naar regio 2006 (Basis: alle respondenten; N=500)	31
Figuur 7: Aanwezigheid tuin 2006-2012 (Basis: alle respondenten; 2006: N=500; 2012: N=501)	32
Figuur 8: Grootte van de tuin in klassen 2006-2012 (Basis: alle respondenten met tuin of koer; 2006: N=434; 2012: N=466)	33
Figuur 9: Bestanddelen tuin (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)	33
Figuur 10: Indeling van de tuin (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)	34
Figuur 11: Percentage gazon in de tuin (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)	34
Figuur 12: Percentage gazon in de tuin 2006 – 2012 (Basis: alle respondenten met tuin; 2006: N=434; 2012: N=452)	35
Figuur 13: Voedselverliezen in de afgelopen twee weken (Basis: alle respondenten; N=501)	40
Figuur 14: Redenen van voedselverliezen (Basis: alle respondenten; N=501)	41
Figuur 15: Grasbeheer volgens kringloopprincipes (Basis: alle respondenten met een tuin; N=452)	42
Figuur 16: Grasbeheer volgens kringloopprincipes naargelang de grootte van de tuin (Basis: alle respondenten met een tuin; N=452)	43
Figuur 17: Verwerking van snoeihout volgens kringloopprincipes (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)	44
Figuur 18: Verwerking van snoeihout volgens kringloopprincipes naargelang de grootte van de tuin (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)	44
Figuur 19: Bestemming verhakseld hout 2006 – 2012 (Basis: alle respondenten die hun snoeihout verhakselen; 2006: N=63; 2012: N=83)	45
Figuur 20: Houden van kippen (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)	46
Figuur 21: Houden van kippen naargelang de grootte van de tuin (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)	46
Figuur 22: Vaste planten en bodembedekkende planten (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)	47
Figuur 23: Vaste planten en bodembedekkende planten naargelang de grootte van de tuin (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)	47
Figuur 24: Profilerings van de tuinbezitter - dimensionaliteit (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)	52
Figuur 25: Profilerings van de tuinbezitter – segmentatie (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)	53
Figuur 26: Toepassen van kringlooptechnieken in de tuin volgens type tuinier (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)	54
Figuur 27: Percentage thuiscomposteerdere naar regio (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)	55
Figuur 28: Percentage thuiscomposteerdere naar type woning 2006 – 2012 (Basis: alle respondenten met tuin; 2006: N=434; 2012: N=452)	56
Figuur 29: Percentage thuiscomposteerdere naar type tuinier (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)	56
Figuur 30: Percentage thuiscomposteerdere naar leeftijd (Basis: alle respondenten met tuin; N=452)	57
Figuur 31: Aandeel groenafval met bestemming thuiscomposter naar regio (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposter doen; N=260)	58
Figuur 32: Aandeel keukenafval met bestemming thuiscomposter naar regio (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposter doen; N=260)	58
Figuur 33: Aandeel groenafval en keukenafval met bestemming thuiscomposter 2006-2012 (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposter doen; 2006: N=207; 2012: N=260)	59

Figuur 34: Regelmatig omzetten van compost 2006-2012 (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; 2006: N=207; 2012: N=260)	60
Figuur 35: Goede mix van groen en bruin materiaal in compost 2006-2012 (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; 2006: N=207; 2012: N=260)	60
Figuur 36: Methode van thuiscomposteersders (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; N=260)	61
Figuur 37: Kwaliteitsvolle compost volgens methode van thuiscomposteren (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; N=260)	62
Figuur 38: Ophalen structuurmateriaal op het containerpark of bij derden (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; N=260)	63
Figuur 39: Methode van thuiscomposteersders (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; N=260)	63
Figuur 40: Methode van thuiscomposteersders 2006-2012 (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; 2006: N=207; 2012: N=260) Meerdere antwoorden mogelijk (som % $\geq$ 100%)	64
Figuur 41: Problemen bij thuiscomposteren (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; N=260)	66
Figuur 42: Bestemming van de compost (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; N=260)	67
Figuur 43: Redenen voor thuiscomposteren (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen; N=260)	68
Figuur 44: Reeds gehoord van compostmeesters (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen of met thuiscomposteren willen starten; N=295)	71
Figuur 45: Kennis van composteersysteem en waar men ervoor terecht kan (Basis: alle respondenten die aan thuiscomposteren doen of met thuiscomposteren willen starten; N=295)	72
Figuur 46: Tevredenheid over huis-aan-huisinzameling van gft-afval (Basis: alle respondenten die in hun gemeente ophaling van gft-afval hebben; N=234)	76
Figuur 47: Tevredenheid over huis-aan-huisinzameling van groenafval (Basis: alle respondenten die in hun gemeente ophaling van groenafval hebben; N=294)	77
Figuur 48: Tevredenheid over inzameling van groenafval op het containerpark (Basis: alle respondenten; N=501)	78
Figuur 49: Tevredenheid over inzameling van groenafval op het containerpark 2006-2012 (Basis: alle respondenten; 2006: N=500 ; 2012: N=501)	78
Figuur 50: Tevredenheid over inzameling van groenafval op het containerpark (Basis: alle respondenten die hun tevredenheid over de inzameling van groenafval op het containerpark hebben uitgedrukt; N=379)	79
Figuur 51: Waarneming van promotie rond thuiscomposteren en kringlooptuinieren (Basis: alle respondenten; N=501)	81
Figuur 52: Behoefte aan (meer) informatie rond thuiscomposteren en kringlooptuinieren (Basis: alle respondenten; N=501)	82
Figuur 53: Type woning naar sorteergedrag (Basis: alle respondenten; N=501)	87
Figuur 54: Tuinbezit naar sorteergedrag (Basis: alle respondenten; N=501)	87
Figuur 55: Leeftijd naar sorteergedrag (Basis: alle respondenten; N=501)	88